"П Р О Л Е С И Н Ж Е Н Е Р И Н Г" О О Д

Утвърждавам:

Изп. Директор ИАГ.....

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ

в района на дейност

на

ТП "Държавно горско стопанство Брезник"

ЮГОЗАПАДНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ

гр. Благоевград

РДГ КЮСТЕНДИЛ

ТОМ - I

Обяснителна записка

Изработил:

Р-л инвентаризация и ГС План: .....

(инж. Стефан Мирчев)

Управител:.....

(инж. Вахрам Алтунян)

София, 2025 година

ОРИЕНТИРОВЪЧНА КАРТА
на
ТП "ДГС БРЕЗНИК"
ОБЛАСТ ПЕРНИК
МАЩАБ 1:200 000

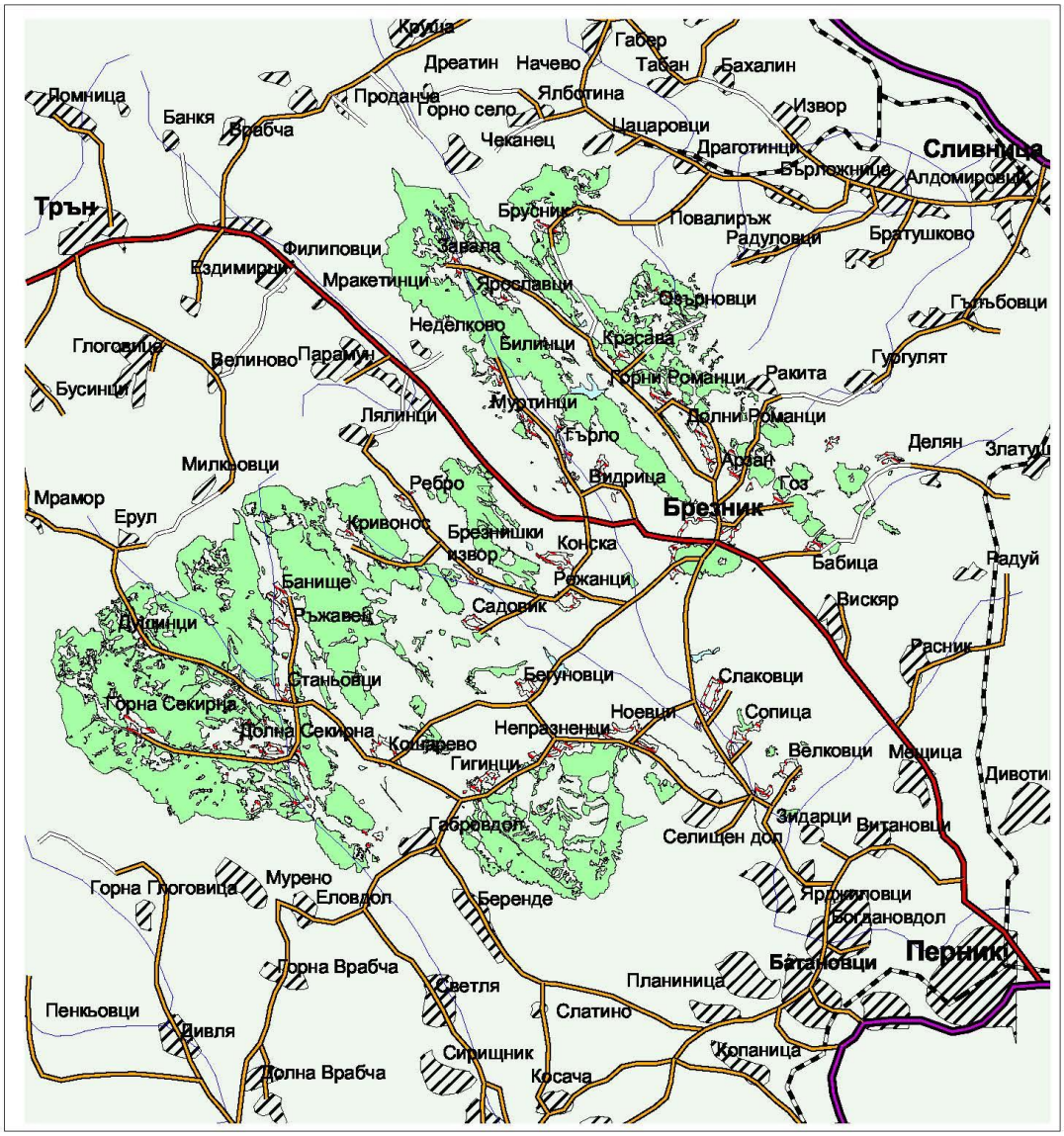

ИЗПЪЛНИТЕЛ: "ПРОЛЕС ИНЖЕНЕРИНГ" ООД
СОФИЯ, 2025 г.

Съдържание

Увод 9
Глава I Природни условия, типове месторастения и икономически ефект 9
1.Име и местонахождение на инвентаризираните гори 9
2. Физико - географска характеристика 10
2.1. Географско положение 10
2.2. Релеф 10
3. Геоложки строеж и петрографски състав 13
4. Климатични условия 14
4.1. Климатичен район на високите полета на Западна Средна България 15
4.2. Климатичен район на хълмистите и нископланинските части на Западна Средна България 15
4.3. Планински климатичен район - среднопланинска част 15
4.4. Климатична характеристика на горскорастителните подпояси 16
5. Почви 18
5.1. Кафяви горски почви - Cambisols 19
5.1.1. Кафяви горски наситени почви – Eutric Cambisols 19
5.1.2. Кафяви горски ненаситени почви - Dystric Cambisols 20
5.2. Канелени горски почви - Chromic Luvisols 20
5.3. Рендзини – Rendzinas 20
5.4. Ненаситени алувиални почви – Dystric Fluvisols 21
5.5 Чернозем-смолница 21
6. Ерозия 21
7. Растителност 22
8. Типове горски месторастения 23
8.1. Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (600-1000 м н.в.) 23
8.1.1. Свежо до влажно, на кафява горска почва - СД$_{2,3}$(29) 24
8.1.2. Свежо на кафява горска почва - С$_2$(30) 24
8.1.3. Сухо до свежо, на ненаситена кафява горска почва - В$_{1,2}$(31) 25
8.1.4. Свежо, на обикновена канелена горска почва - С$_2$(32) 25
8.1.5. Сухо, на обикновена канелена горска почва – В1(33) 25
8.1.6. Крайречно, свежо до влажно на алувиална ненаситена почва - ВС$_{2,3}$(136) 26
8.2. Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч - М-II-2 26
8.2.1. Свежо, на тъмна кафява горска почва - Д$_2$(34) 26
8.2.2. Свежо до влажно, на кафява горска почва - СД$_2$,з(35) 26
8.2.3. Свежо, на кафява горска почва - С$_2$(36) 27
8.2.4. Сухо до свежо, на ненаситена кафява горска почва - В$_{1,2}$(38) 27
8.3. Типове месторастения с интразонално разпространение 28
8.3.1. Свежо, на рендзини - С$_2$(124) 28
8.3.2. Сухо до свежо на рендзини - В$_{1,2}$(125) 28
8.3.3. Група сухи, сухи до свежи и свежи месторастения на слабо и средно ерозирани почви - В$_{1,2}$; В$_2$(133) 28
8.3.4. Свежо на рендзини - С$_2$(143) 29
8.3.5. Сухо до свежо на рендзини– В$_{1,2}$(145) 29
9. Очакван технико – икономически ефект 29

Глава II 40
_Характеристика на инвентаризираните горски територии 40
1. Характеристика на горите и горските територии предмет на инвентаризация, в района на дейност на ТП ”Държавно горско стопанство Брезник”..... 40
_Намаление на общата инвентаризирана площ 42
_Увеличение на общата площ..... 47
_Промени в собствеността върху ГТ 49
_Учредяване на ограничени вещни права..... 49
А. Горски територии със защитни и специални функции /зспф/..... 52
В. Гори със стопански функции..... 55
2. Сравнение на залесената площ и общия запас на насажденията при двете последователни инвентаризации..... 57
3. Лечебни и защитени растения..... 58
4. Опазване на гората 82
5. Таксационна характеристика на насажденията 87
Диаграми..... 91
6. Стопански класове..... 96
6.1. Гори със защитни и специални функции 97
6.1.1. Условен стопански клас Бялборов средно и нискобонитетен (ББСрН)..... 100
6.1.2. Условен стопански клас Бялборови култури (ББК) 100
6.1.3. Условен стопански клас Черборови култури (ЧБК) 101
6.1.4. Условен стопански клас Буков среднобонитетен (БСр)..... 101
6.1.5. Условен стопански клас Широколистен високостъблен (ШВ) 102
6.1.6. Условен стопански клас Буков високобонитетен за превръщане (БВП). 102
6.1.7. Условен стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане (БСрНП). 103
6.1.8. Условен стопански клас Габъров средно и нискобонитетен за превръщане (ГСрНП). 103
6.1.9. Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане (ДСрНП) 103
6.1.10. Условен стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане (СмСрНП). 104
6.1.11. Условен стопански клас Акациев противоерозионен (Ап). 104
6.2. Гори със стопански функции..... 105
6.2.1. Стопански клас Бялборов средно и нискобонитетен (ББСрН)..... 108
6.2.2. Стопански клас Бялборови култури (ББК)..... 108
6.2.3. Стопански клас Черборови култури (ЧБК)..... 109
6.2.4. Стопански клас Широколистен високостъблен (ШВ)..... 109
6.2.5. Стопански клас Буков високобонитетен за превръщане (БВП) 110
6.2.6. Стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане (БСрНП). . 110
6.2.7. Стопански клас Габъров средно и нискобонитетен за превръщане (ГСрНП)…… 110
6.2.8. Стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане(ДСрНП) .. 111
6.2.9. Стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане (СмСрНП) 111
6.2.10. Стопански клас Акациев противоерозионен (Ап) 112

7. Основни насоки за организация на стопанството 112
7.1. Направление на стопанството..... 112
7.2. Разделяне на горската териториална единица на горскостопански участъци.113
8.Стопански класове и турнуси на сеч 113
8.1. Гори със защитни и специални функции 113
8.1.1. Условен стопански клас Бялборов средно и нискобонитетен (ББСрН)..... 113
8.1.2. Условен стопански клас Бялборови култури (ББК)..... 113
8.1.3. Условен стопански клас Черборови култури (ЧБК)..... 114
8.1.4. Условен стопански клас Буков среднобонитетен (БСр)..... 114
8.1.5. Условен стопански клас Широколистен високостъблен (ШВ) 114
8.1.6. Условен стопански клас Буков високобонитетен за превръщане (БВП)..... 115
8.1.7. Условен стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане (БСрНП) ……..115
8.1.8. Условен стопански клас Габъров средно и нискобонитетен за превръщане (ГСрНП)…… 115
8.1.9. Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане (ДСрНП) 115
8.1.10. Условен стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане (СмСрНП). 116
8.1.11. Условен стопански клас Акациев противоерозионен (Ап)..... 116
8.2. Гори със стопански функции 116
8.2.1. Стопански клас Бялборов средно и нискобонитетен (ББСрН)..... 116
8.2.2. Стопански клас Бялборови култури (ББК)..... 116
8.2.3. Стопански клас Черборови култури (ЧБК)..... 117
8.2.4. Стопански клас Широколистен високостъблен (ШВ)..... 117
8.2.5. Стопански клас Буков високобонитетен за превръщане (БВП) 117
8.2.6. Стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане (БСрНП) .. 117
8.2.7. Стопански клас Габъров средно и нискобонитетен за превръщане…..
(ГСрНП)..... 118
8.2.8. Стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане (ДСрНП) . 118
8.2.9. Стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане….
(СмСрНП) 118
8.2.10. Стопански клас Акациев противоерозионен (Ап) 119
9. Видове гори..... 119
9.1. Разпределение по групи гори 119
9.2. Разпределение по стопански класове 122
9.3. Таксационни данни по видове гори..... 126

УВОД

Настоящата записка е съставена за инвентаризираните горски територии, както и горите извън тях в района на дейност на ТП „ДГС Брезник“ в границите на община Брезник, Пернишка област, независимо от тяхната собственост и вида територия.

Типологичните проучвания са направени, въз основа на указанията дадени в Инструкция за установяване и картиране на типовете горски месторастения (биотопи) и определяне на бъдещия състав на дендроценозите от 2011 г.

На базата на извършените проучвания в записката са обосновани физико - географските, климатичните, почвените и други условия, свързани с развитието на горската растителност, въз основа на които е извършено определянето на типовете горски месторастения. Направена е подробна характеристика на обособените за стопанството месторастения. Определен е и икономическия ефект от оптималния бъдещ състав.

Основна задача на инвентаризацията е въз основа на установеното състояние на насажденията и горските култури, и тяхното функционално предназначение, да се даде правилна насока за по-нататъшно стопанисване.

ГЛАВА I

ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ, ТИПОВЕ МЕСТОРАСТЕНИЯ И ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ

1. ИМЕ И МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ НА ИНВЕНТАРИЗИРАНИТЕ ГОРИ В ОБХВАТА НА ДЕЙНОСТ НА ТП „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО БРЕЗНИК“

ТП „Държавно горско стопанство Брезник“ носи името на едноименния град, в които се намира и административното му седалище. Град Брезник е общински и административен център.

Територията на стопанството се намира в Западна България и попада в Пернишка област. На североизток граничи с ТП „ДГС Сливница“, на северозапад с ТП „ДГС Трън“, на югозапад с ТП „ДГС Земен“ и на югоизток с ТП „ДГС Радомир“.

Обхваща изцяло община Брезник със съответните 35 землища в нея.

Община Брезник: гр. Брезник, с. Арзан, с. Бабица,с. Банище, с. Бегуновци, с. Билинци, с. Брезнишки извор, с. Брусник, с. Велковци, с.Видрица, с. Гигинци, с. Гоз, с. Горна Секирна, с. Горни Романци, с. Гърло, с. Долна Секирна, с. Долни Романци, с. Душинци, с. Завала, с. Конска, с. Кошарево, с. Красава, с. Кривонос, с. Муртинци, с. Непразненци, с. Ноевци, с. Озърновци, с. Ребро, с. Режанци, с. Ръжавец, с. Садовик, с. Слаковци, с. Сопица, с. Станьовци, с. Ярославци.

В административно отношение ТП „ДГС Брезник” е териториално поделение на Югозападно държавно предприятие – гр. Благоевград и контролът по изпълнение на горско-стопанските дейности се осъществява от Регионална дирекция по горите – гр. Кюстендил.

Основни пътни артерии са пътищата от републиканската пътна мрежа: Брезник – Перник, Брезник – Трън и Брезник – Божурище. По тези пътни артерии става извоза на основната част от добитата дървесина. Всички населени места са свързани помежду си с

третокласни и четвъртокласни асфалтови пътища. От шосетата в горските масиви, за нуждите на горското стопанство се отклоняват множество камионни и коларски пътища, по които се извозва дървения материал, което създава благоприятни условия за правилната организация, стопанисване и опазване на горите в района на горското стопанство.

2. ФИЗИКО - ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Географско положение

ДГС "Брезник" се намира между 42°38’ и 42°51’ северна ширина и 22°38’ и 22°53’ източна дължина по Гринуич.

Територията му е разположена в западната част на Западна България и попада в Мизийската горскорастителна област, Краищенско - Ихтиманска подобласт.

Горското стопанство има форма на неправилен петоъгълник, с най-голяма дължина югозапад-североизток - 33 км и най-малко разстояние - югоизток-северозапад - 25 км.

По-компактна е площта на горското стопанство в планините от Краище (западната част на стопанството) в района на селата Горна Секирна, Долна Секирна, Ръжавец, Банище и Душинци и отчасти в северната част - по склоновете на планините Завалска и Вискяр. Останалата част от стопанството е пръсната сред земеделските територии.

2.2. Релеф

Територията на държавно горско стопанство “Брезник” е с голямо разнообразие на теренните форми. Редуват се ниски заоблени хълмове със силно пресечен планински релеф и вдлъбнати котловини. Най-голямата котловина е Брезнишката, заключена между планините Вискяр, Завалска, Черна гора и Любаш. В посока югоизток-северозапад преминават части от планинските поредици Планинско-Завалска и Верило-Руйска.

В първата поредица влиза изцяло планината Вискяр, която започва северозападно от Радуйската седловина с най-висока кота Мечи камък - 1077м. Тук попада и част от Завалската планина с най-висока точка вр. Китка - 1181 м.

Верило-Руйската поредица е изградена от Черна гора и Любаш. Черна гора е ниска планина, чийто северни склонове се спускат ветрилообразно към притоците на р. Конска.

На север Черна гора прелива в ридове, в края на които се издига конусовидната планина Любаш с най-висока точка връх "Момин двор” 1399 м. Отличава се с малка площ и със стръмни, голи и скалисти склонове.

На запад от р. Светля се намира една от планините на Краище с най-висока точка Големи връх - 1481 м, която е и най-високата точка на стопанството.

Най-ниската точка на стопанството е в 18 отдел в местността “Стария яз” - 650 м.

Според особеностите на релефа, дървопроизводителната площ на стопанството се разпределя по надморска височина, наклон и изложение, както е показано в таблици №№ 1, 2 и 3.

Таблица № 1
Разпределение на дървопроизводителната площ
по надморска височина

надморска височина	Инвентаризирана площ	
	площ (ха)	%
651 - 700 m	6.0	0.1
701 - 750 m	160.2	1.3
751 - 800 m	938.1	7.6
801 - 850 m	1562.2	12.5
851 - 900 m	2206.2	17.7
901 - 950 m	2143.3	17.2
951 - 1000 m	1956.4	15.7
1001 - 1050 m	832.8	6.7
1051 - 1100 m	1011.3	8.1
1101 - 1150 m	407.1	3.3
1151 - 1200 m	724.7	5.8
1201 - 1250 m	228.5	1.8
1251 - 1300 m	221.3	1.8
1301 - 1350 m	46.6	0.4
1351 - 1400 m	2.1	0.0
всичко	**12446.8**	**100.0**

Преобладаващите надморски височини за дървопроизводителната площ на стопанството са в диапазона 800 – 1200 м н.в. 94.6 %, в диапазона 650 – 750 м – 1.4 % и останалите 4.0 % над 1200 м н.в.

Средната надморска височина на инвентаризираната площ е 950 м н.в.

Разпределението на дървопроизводителната площ по наклон на терена в градуси е показано в таблица № 2.

Таблица № 2
Разпределение на дървопроизводителната площ
по наклон на терена в градуси за инвентаризираната площ

Степени на наклон	Равно 0°-4°	Полегато 5°-10°	Наклонено 11°-20°	Стръмно 21°-30°	Много стръмно над 30°	Общо
площ хектари	39.5	434.7	4680.0	6637.3	655.3	12446.8
проценти	0.3	3.5	37.6	53.3	5.3	100.0

От таблица № 2 се вижда, че районът има предимно планински характер и 58.6 % от дървопроизводителната площ на инвентаризираните гори са с наклон над 20°**.** С хълмисто-равнинен характер са 41.4 % от дървопроизводителната площ.

Разпределението на дървопроизводителната площ по изложение на терена общо за инвентаризираната площ е показано в таблица № 3.

Таблица № 3
Разпределение на дървопроизводителната площ
по изложение на терена за инвентаризираната площ

Изложение	**Север**	**Северо-изток**	**Северо-запад**	**Изток**	**Юго-изток**	**Юго-запад**	**Запад**	**Юг**	**Всичко**
площ хектари	1490.0	2791.0	1369.1	1452.9	1102.4	1967.3	1272.6	1001.5	12446.8
проценти	12.0	22.4	11.0	11.7	8.9	15.8	10.2	8.0	100.0
Изложения	**Сенчести**				**Припечни**				**Всичко**
площ хектари	7103.0				5343.8				12446.8
проценти	57.1				42.9				100.0

На територията на стопанството в дървопроизводителните площи преобладават сенчестите изложения 57.1 % от площта им, а припечните заемат останалите 42.9 %. От сенчестите изложения с най – голяма площ са североизточните – 22.4 %, а от припечните с най – голяма площ са югозападните – 15.8 %.

Релефът има определяща роля за формирането на месторастенията. Той влияе главно по отношение степента на почвеното овлажняване, на количеството светлина и топлина, от които елементи зависи до голяма степен развитието и продуктивността на горската екосистема.

2.3. Хидроложки условия

Хидроложките условия в района на ТП „ДГС Брезник" са сравнително добри. Хидрографската мрежа се образува от реките Конска и Светля, които са тесни притоци на р. Струма.

Река Конска води началото си от връх “Китка”. Завалската планина и заедно с притоците си протича през Брезнишката котловина. Реката има постоянно водно течение с неравномерен воден дебит през различните годишни сезони. Река Конска и нейните притоци в горното си течение протичат през горския фонд, след което продължават изключително сред земеделските територии.

Река Светля води началото си от планината Любаш и също е с постоянно водно течение и неравномерен воден дебит.

На територията на държавното горско стопанство протичат и някои от притоците на реките Блато и Ерма.

Повечето от притоците на тези реки имат непостоянен воден режим, пресъхват през лятото и са без особено значение за водния баланс и режим на територията на стопанството.

Основно хидротехническо съоръжение на територията на стопанството е **язовир „Красава“.** Той е разположен на около 10 км от гр. Брезник, между планините Завалска и Вискяр. Захранван е от няколко малки реки. Обемът на язовира е около 3 милиона кубически метра, водите му се използват за водоснабдяване на гр. Брезник и околните села.

3. ГЕОЛОЖКИ СТРОЕЖ И ПЕТРОГРАФСКИ СЪСТАВ

Геоложкият и петрографски състав на района е много разнообразен. Основните скали в района на ТП „ДГС Брезник" са образувани през различни геоложки епохи. Застъпени са всички геологически системи от Палеозоя до Кватернера включително.

Палеозойската система е достъпна частично в югозападната част на стопанството, като е представена от отделите Карбон, Силур и Девон.

Отделът Карбон е застъпен в широка ивица в направление с. Банище-Кошарево-Гигинци и маломерно петно в землището на с. Горна Секирна. Представен е от конгломерати, пясъчници и сиво-зелени лиски.

Отделът Силур е представен в землището на с. Горна Секирна от пъстри лиски и варовици.

Отделът Девон е застъпен в землището на с. Банище от старопланински калциево-алкални интрузии.

Системата Триас е представена от трите си отдела - долен, среден и горен Триас, предимно в средната и отчасти в западната част на стопанството (землищата на селата Ноевци, Гигинци, Садовик, Душинци, Банище, Горна Секирна и др.).

Долният Триас е представен от кварцити, пясъчници, глинесто-песъчливи лиски, а горният Триас от мергелни варовици и доломити.

Системата Юра е представена от етажите Малм и Догер и подетажа Титон и то предимно в югозападната част на стопанството. Най-разпространеният подетаж Титон е представен от варовици, варовити пясъчници, пясъчници, мергели, глинести шисти и конгломерати.

Етажите Малм и Догер са застъпени ограничено от варовици, варовити пясъчници и конгломерати.

Системата Креда е представена от отдела Горна Креда (етажите Сенон и Турон). Среща се в североизточната част на стопанството в планините Вискяр и Завалска. Тези планини са изградени освен от андезитни туфи, също така и от лесно разрушени мезозойски пясъчници, глинести мергели, песъчливи глини, песъчливи мергели, варовици, конгломерати и др.

Силното разчленение на Вискяр се дължи на разнообразния геоложки строеж, като пластовете, които я изграждат са почти изправени и ориентирани в посока югоизток-северозапад.

Терциерът е представен от етажите горен Еоцен, Алигоцен и Плиоцен в югоизточната част на стопанството предимно в земеделските територии, от мергели, пясъчници, конгломерати, брекчи, песъчливи глини, варовици и лиски.

Кватернерът е представен от отдела Холоцен в отделни петна, по поречието на реките и извън горските територии, от глини, пясъци и чакъли.

Голяма част от основните скали, които се срещат в района на „Държавно горско стопанство Брезник" са хоризонтални или вертикално напукани, което благоприятства почвообразуването и оттам развитието на горската растителност.

Върху основните скали след изветрянето са се формирали почви, средно до добре запасени с хранителни вещества.

Разположението на основните скали на територията на ТП „ДГС Брезник" е показано на приложената петрографска карта.

Разпределението на дървопроизводителната площ по вид на основната скала общо за инвентаризираната площ е показано в таблица №4.

Таблица №4
Разпределение на ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ по ВИД на ОСНОВНАТА СКАЛА

Основна скала	Дървопроизводителна площ	
	ха	%
варовик	1040.4	8.4
песъчлив варовик	935.3	7.5
глинести шисти	5734.9	46.1
пясъчник	4736.2	38.0
Всичко	**12446.8**	**100.0**

Инвентаризираната дървопроизводителна площ е разположена основно върху глинести шисти – 46.1 %, следва пясъчник – 38.0 %, варовик – 8.4 % и песъчлив варовик – 7.5 %.

Разположението на скалните видове в района на ТП „ДГС Брезник" е показано на картата на геоложките формации в М 1: 50 000, приложена към горскостопанския план.

4. КЛИМАТИЧНИ УСЛОВИЯ

Климатичните условия имат решаващо значение за горскорастителното райониране и за формирането на отделните типове горски месторастения.

Съгласно „Климатичните райони на България и техния климат" - 1963 година на Л. Събев и Св. Станев, територията на ТП „ДГС Брезник" попада в Умереноконтиненталната подобласт на Европейско - континенталната климатична област. Поради преобладаващи различия във физико - географските условия инвентаризираната територия попада в три климатични района:

- Климатичен район на високите полета на Западна Средна България (480 – 700 м н.в.)
- Климатичен район на хълмистите и нископланински части на Западна Средна България (700 – 1000 м н.в.)
- Планински климатичен район – среднопланинска част (1000 – 1500 м н.в.)

Съществува връзка между климатичното райониране и горскорастителното райониране, според „Горскорастително райониране на България" – 1979 година, от проф. Б. Захариев, проф. В. Донов и колектив. Закономерните изменения на климата във вертикална посока, водят до закономерни изменения във видовия състав, производителността на насажденията и типовете горски месторастения и очертават горскорастителните области, пояси и подпояси.

Според горскорастителното райониране стопанството попада в Мизийска област, Краищенско - Ихтиманска подобласт. Заема един пояс и два подпояса от него, а именно:

М-II - Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (600-1800 м н.в.)

М-II-1 - Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (600-1000 м н.в.)

М-II-2 - Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1000-1500 м н.в.)

4.1. Климатичен район на високите полета на Западна Средна България

Този район обхваща почти изключително обработваемите земи в Брезнишкото поле. Характерни за района са по-малките валежи (в сравнение с климатични райони намиращи се на по-голяма надморска височина) и хладна пролет с късни мразове.

За този район са характерни и много ниските температури при температурни инверсии. В гр. Брезник е отбелязана една от най-ниските температури в нашата страна - минус 34,9°C.

4.2. Климатичен район на хълмистите и нископланинските части на Западна Средна България

Климатичните условия в този район се определят от голямото разнообразие в морфографско отношение и от сравнително голямата надморска височина. Зимата е студена и сравнително бедна на валежи. Характерна особеност е липсата на много ниски минимални температури, присъщи на по-ниско стоящия климатичен район по време на честите температурни инверсии. Средните температури за района не се различават съществено от тези в по-нискостоящия климатичен район. Средната януарска температура е около - минус 3.3°C, но под влияние на релефа температурните условия са твърде различни, като в речните долини са значително по-ниски отколкото в съседните издигнати места.

Снежната покривка се задържа около 60 до 80 дни. Сумата на валежите през зимните месеци е малка - 115-130 мм. Пролетта настъпва сравнително късно - 20 март. От началото на април, средната температура се задържа устойчиво над 5°C, пролетните мразове се прекратяват сравнително рано - до последното десетилетие на месец април. Валежите през пролетта са по-големи, отколкото през зимата - от 175 до 215 мм. Лятото е сравнително хладно - средната юлска температура е 18°C. Хълмистият и нископланински терен е благоприятен за развитието на вътрешно масова конвективна облачност и чести краткотрайни валежи. Поради това летните валежи надминават значително зимните - 200-235 мм. Есента започва сравнително рано, но първите есенни мразове закъсняват и се явяват едва в края на октомври. Есенната сума на валежите е между 170 и 200 мм. Най-често мъгли се явяват през този сезон, като средно за тримесечието септември, октомври и ноември мъгливите дни са около 13. В този климатичен район най-често духат югоизточни ветрове. Вегетационният период за този район е около 5.5 - 6 месеца.

4.3. Планински климатичен район - среднопланинска част

Този климатичен район обхваща най-високите части на ТП „Държавно горско стопанство Брезник" (1000-1500 м н.в.). Зимата е студена и значително по-дълга за сметка на пролетта. Средната температура за месец януари е около - минус 5°C. Абсолютните минимални температури обаче не са много ниски, което се дължи на това, че терените в този район са много стръмни и не създават благоприятни условия за допълнително радиационно изстиване на въздуха.

Снежната покривка се отличава със своята устойчивост и дебелина (40-60 см), като топенето и продължава до средата на месец април. Валежите през зимата са от 130 до 200 мм. Пролетта настъпва късно, с много голяма облачност и чести мъгли. Късните мразове се задържат дълго и се прекратяват към 18-20 април. Те са особено опасни, защото се явяват и след започване на вегетационния период и често предизвикват измръзвания на листата главно на бука. Валежите през пролетта достигат 210-300 мм. Лятото е хладно - средната температура през месец юли е около 14°C. Сумата на летните валежи е от 230 до 400 мм. Есента в този район е със значително по-благоприятен климат.

Сумата на валежите през този сезон е от 170 до 250 мм. Средният брой на дните с мъгла е около 10. Характерна особеност на климата в района са честите силни ветрове. Скоростта на вятъра особено по високите върхове достига до 15 м/сек. Най-често духат северозападни ветрове. Вегетационният период за района е около 3.5 – 4.5 месеца.

Климатичната характеристика на района е благоприятна за развитието на дървесната растителност. Неблагоприятно се отразяват само екстремните климатични аномалии, като късни пролетни мразове и слани, поледици, тежки снегове и силни ветрове, които предизвикват измръзвания на листата, ветровали и ветроломи при бука и снеговали и снеголоми при иглолистните култури.

Средните температурни данни дават представа за вегетационните периоди в трите климатични района. Те са представени в таблица № 5, заедно с данните от метеорологичните станции в гр. Трън и гр. Радомир.

Таблица № 5
Средни температурни данни по климатични райони и горскорастителни подпояси

Пояс, подпояс м н.в.	Температура на въздуха в градуси				Средни дати на начало и края на периода с устойчиво задържане на температурата			
	средна годишна температура	дни с температура над 10°	средногодишен абсолютен максимум	средногодишен абсолютен минимум	над 5°		над 10°	
					пролет	есен	пролет	есен
1. Климатичен район на високите полета на Западна Средна България								
M-II-1 600-700	7,5-9,9°C	161-195	34,9-42,5°C	-25,7 до -38,3°C	21.III - 30.III	28.IV - 9.V	30.X - 9.XI	5.X - 15.X
2. Планински и нископланински климатичен район на Западна Средна България								
M-II-1 700-1000	4,8-7,0°C	162-185	28,2-35,5°C	-22,2 до -26,7°C	20.III - 5.IV	18.IV - 5.V	5.X - 20.X	3.IX - 15.IX
3. Планински климатичен район – Среднопланинска част								
M-II-3 1000-1500	1.5-7.0°C	143-161	26,0-30,0°C	-25,0 до -29,6°C	5.IV - 22.V	5.V - 1.VII	28.IX - 3.XI	15.VIII - 5.X
Метеорологична станция - гр.Трън								
706	8,2°C	164	37,7°C	-17.2°C	27.III	25.IV	12.IX	6.X
Метеорологична станция – гр. Радомир								
700	10.1	187	38.7	-12.4	23.III	3.XI	24IV	11.X

4.4. Климатична характеристика на горскорастителните подпояси

Имайки предвид характера на климата, разгледан в климатичните райони може да се направи връзка с горскорастителното разпределение на типовете месторастения и насажденията по пояси и подпояси.

M-II. Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (600-1800 м н.в.)

M-II-1. Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (600-1000 м н.в.)

Релеф - Нископланински релеф с подножия на планините и по-ниски планински склонове и била.

Климат - Средната годишна температура се колебае между 7 и 10°C, средният брой на дните с температура по-висока от 10°C - 162-185, средната януарска температура е отрицателна - между - минус 1.6°C и минус 3.4°C. Средно годишният валеж варира от 545 до 800 мм с максимум през юни и минимум през февруари - март. Снежната покривка са задържа от 20 до 40 дни. Дължината на вегетационния период е между 5 и 6 месеца.

Почви - Подпоясът на нископланинските гори от горун, бук и ела е характерен с множество преходи между кафяви и канелени горски почви.

Състав - Горите са предимно чисти и смесени от горун и бук. На места са смесени с благун, цер, обикновен габър, трепетлика и други. На по-бедните месторастения най-често има нископродуктивни видове келяв габър, мъждрян, космат дъб и др. Създадените култури са предимно от бял бор и черен бор - чисти и по-рядко смесени с бреза, сребролистна липа и др. Акациевите култури и насаждения са най-вече на ерозирани месторастения.

М-II-2. - Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1000-1500 м н.в.)

Релеф - Среднопланински релеф на планинските масиви с повече или по-малко стръмни обширни склонове и заоблени върхове.

Климат - Средната годишна температура се колебае между 1.5 и 7°С, средният брой на дните с температура по-висока от 10°С - 155, средната януарска температура е отрицателна - между минус 2.3 и минус 5.2°С. Средният годишен валеж варира от 760 до 1150 мм с максимум през юни и минимум през февруари. Снежната покривка се задържа от 60 до 80 дни. Дължината на вегетационния период е около 5 месеца.

Почви - Среднопланинският подпояс на горите от бук, ела и смърч е главната територия за разпространение на кафяви горски почви.

Състав - По състав горите са предимно чисти букови единични смесени с явор, ясен, брекина, габър и дъбове. Създадените култури са главно от бял бор.

В таблици № 6 и №7 са дадени средните температурни и валежни данни в климатичните райони и в съответните им горскорастителни подпояси. За сравнение в тях са дадени и данните от метеорологичните станции в гр. Трън и гр. Радомир. Всички данни са взети от изданията на "Климатичен справочник за България" издадени от 1979 до 1990 година.

Таблица № 6

Средни температурни данни по климатични райони и горскорастителни пояси и подпояси.

Климатичен район и надморска височина в метри	Пояси и подпояси	Температурни условия			
		Средна годишна температура	Дни с температура над 10 ºС	Абсолютни температури	
				Максим.	Миним.
1.Климатичен район на високите полета на Западна Средна България (550-750 м н.в.)	I I-1	7 ÷ 10 ºС	182	32 º÷36 ºС	от -19 ÷ до -24 ºС
2. Климатичен район на хълмистите и нископланински части на Западна Средна България (750-1000 м н.в.)	I I-1	7.5 ÷ 9 ºС	185	32 º÷34 ºС	от -16 ÷ до -20 ºС
3. Планински климатичен район среднопланинска част (1000-1500 м н.в.)	I I-2	1,5÷7 ºС	155	22 º÷31ºС	от -20 ÷ до -21,5 ºС
Метеорологични станции:					
Радомир (700 м н.в.)		10,1 ºС	187	38,5 ºС	-12,4 ºС
Трън (706 м н.в.)		8,2 ºС	163	37,3 ºС	-17,2 ºС

Таблица № 7
Средни валежни данни по климатични райони и горско стопански пояс и подпояси

Климатичен район и надморска височина в метри	Пояси и подпояси	Валежи			
		Средно годишно	Месеци		Дни със сняг
		мм	максим.	миним.	
1.Климатичен район на високите полета на Западна Средна България (550-750 м н.в.)	I I-1	545-635	VI	II-III	20-30
2. Климатичен район на хълмистите и нископланински части на Западна Средна България (750-1000 м н.в.)	I I-1	650-800	VI	II-III	30-40
3. Планински климатичен район среднопланинска част (1000-1500 м н.в.)	I I-2	760-1150	V- VI	II	35-50
Метеорологични станции:					
Радомир (700 м н.в.)		606	VI	II	19
Трън (706 м н.в.)		560	VI	II	

5. ПОЧВИ

Голямото разнообразие на петрографския състав и релефа в района на ТП „ДГС Брезник“ е предпоставка за развитието на различни почвени типове. Влияние върху почвообразуването са оказали и акумулативната дейност на водните течения и растителните формации. Тук се срещат кафяви горски почви, които са представени с двата си подтипа - наситени и ненаситени, разпространени са също канелени горски почви, по карстовите терени са се образували обикновени рендзини, а речните наноси са оформили алувиални ненаситени почви.

Всеки почвен тип се отличава със специфичност в постъпването и превръщането на органичните вещества, в разлагането на минералната маса и синтеза на вторичните минерали, в характера на миграцията и акумулацията на веществата, в строежа на почвения профил и в наличността на мероприятия за повишаване и поддържане на почвеното плодородие. Той е израз на определена съвкупност от почвообразуващи фактори (релеф, климат, растителност и основна скала), оказали и оказващи влияние на почвообразувателния процес.

За уточняване на почвените разновидности, за по-пълна характеристика на лесорастителните свойства на почвата и с оглед по-правилно и целенасочено проектиране на залесителните мероприятия по време на предишната инвентаризация не са залагани нови почвени профили. Използвани са почвените проучвания от устройствата през 1982, 1995 и 2005 година - 37 почвени профили (от №1 до №37). Резултатите от лабораторната обработка на взетите проби, както и данните от 37-те профила от предишните устройства, са посочени във ведомостта за почвените профили на „Държавно горско стопанство Брезник", приложена към тази обяснителна записка.

Рутковски и Качински, процентното съдържание на хумус по Тюрин и общия азот

по Келдал, както и киселинността на почвите.

Типовете и видовете почви установени с настоящата инвентаризация са съгласно „Класификационната схема на типовете горски месторастения в РБ” от 2011 г.

Таблица №8

Разпределение на дървопроизводителната площ

по почвени типове и подтипове и дълбочина на почвата общо за инвентаризираната площ

Почвени типове	тв. плитка	плитка	ср. дълбока	дълбока	мн. дълбока	общо	%
	хектари						
алувиална ненаситена	-	-	6.7	13.4	-	20.1	0.2
канелена горска обикновена	-	502.2	1472.6	-	-	1974.8	15.9
кафява горска ненаситена	-	1140.8	3251.1	511.1	-	4903.0	39.4
кафява горска наситена	-	911.4	3862.9	183.6	-	4957.9	39.8
рендзина обикновена	-	199.4	391.6	-	-	591.0	4.7
всичко	**-**	**2753.8**	**8984.9**	**708.1**	**-**	**12446.8**	
%	-	22.1	72.2	5.7	-	-	100.0

5.1. Кафяви горски почви - Cambisols

Кафявите горски почви са се формирали изцяло под влиянието на дървесна растителност. Заемат 79.2 % от дървопроизводителната площ на инвентаризираните гори. Характеристиката им може да се проследи във ведомостта за почвените разрези. Според класификацията на ФАО те са Cambisols – почви със слабо натрупване на глина в преходните хоризонти, с лек механичен състав и наличие на метаморфен В-хоризонт. Наименованието си са получили от латинската дума ”cambie” – променям и английската дума ”sols” – почви, т.е. почви в които настъпват промени на място в цвета, структурата и консистенцията. Скалната основа е предпоставка за различната наситеност на почвените хоризонти с бази. В зависимост от тази наситеност, кафявите горски почви се разделят, както следва:

5.1.1. Кафяви горски наситени почви – Eutric Cambisols

На карбонатни скали (варовици) са формирани кафяви горски наситени почви. По Световната класификация спадат към подтипа Eutric Cambisols (богати камбисоли), които са наситени с бази – над 50 % по целия профил. Това са предимно средно богати почви (91.2 %), глинесто-песъчливи по механичен състав. Имат слабо алкална реакция – pH малко над 7.0, достатъчно запаси от хранителни вещества и висок капацитет активна влага, но са наситени с карбонати по целия профил, което ги прави почви със средни лесорастителни свойства. Заети са от различно взискателни към почвените условия дървесни видове – бук, зимен дъб, благун, цер,бял бор, черен бор и други, които показват средно до ниска продуктивност.

5.1.2. Кафяви горски ненаситени почви - Dystric Cambisols

Те заемат 39.4 % от дървопроизводителната площ на инвентаризираните гори. Формирани са върху кисели скали – гранити, гнайси, шисти, пясъчници и вулканични скали, което предопределя по-слабата наситеност на почвените хоризонти с бази – под 50 %. Реакцията на почвите е кисела по целия профил – pH средно е около 5.00. Ненаситените кафяви горски почви се характеризират с много добри лесорастителни свойства, но решаващ фактор тук се явяват овлажняването и мощността на профила, в зависимост от които са формирани различни по богатство месторастения.

5.2. Канелени горски почви - Chromic Luvisols

Този тип почва е на трето място по разпространение в района на стопанството – 15.9% от дървопроизводителната му площ. Среща се по ниските части на планинските вериги под 1000 м н.в. с различни изложения, като много често е ерозирана в някаква степен. Обхваща части от подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела М-II-1 (600-1000 м н.в.) на средно планинския пояс на горите от бук и иглолистни.

Обикновената канелена почва се е формирала под преобладаващото влияние на горската растителност. Това са предимно сухи дъбови и габърови гори, смесени с храстови формации и тревни масиви. Характеризират се с отлагане на карбонатите на 60-100 см, с глинясване на значителна част от А-хоризонт и с канеления цвят на хумусно-акумулативния хоризонт. Има обикновено пълен почвен профил АВС, освен след ерозионни процеси, когато част или целия А-хоризонт е отмит. Хумусно-акумулативният хоризонт е средномощен, при значителни колебания в различните профили (от 5 до 34 см). От този тип почва са взети следните почвени профили №№ 12, 13, 14, 15, 16, 17, 24,25 и 32.

Месторастенията, формирани върху обикновена канелена горска почва са бедни и средно богати. Дълбочината на почвата варира от твърде плитка до дълбока, но преобладават средно дълбоките почви. Механичният им състав е сравнително лек - глинестопесъчлив. Хумусното им съдържание е добро до ниско и варира в А-хоризонт за среднобогатите месторастения от 1.71 до 2.50 т/ха, а за бедните - от 0.40 до 1.26 т/ха, като рязко намалява в дълбочина. Ниско е количеството на общия азот - в А-хоризонт от 0.037 до 0.180, силно намаляващо в по-долните хоризонти. Водният режим е непостоянен и не е много благоприятен за растителността. Реакцията на тази почва е кисела до слабо алкална (pH за А-хоризонт от 5.80 до 7.61) като незначително се изменя в дълбочина.

Макар и сравнително бедна на хранителни вещества и с непостоянна влага, обикновената канелена горска почва може да задоволи нуждите на дървесните видове, настанени върху нея, като издънковите насаждения от зимен дъб, цер, габър и други, и иглолистните култури.

5.3. Рендзини – Rendzinas

Разпространението им е свързано изключително с разпространението на варовитите скали. Повечето автори приемат, че тези почви са се формирали при тревист почвообразувателен процес. Почвообразуващите скали са главно варовици, песъчливи варовици и варовити мергели.

Рендзините заемат 4.7 % от дървопроизводителната площ в района на стопанството. Срещат се предимно върху изпъкнали билни части и склонове.

От тези почви са взети следните почвени профили: №№ 7, 8, 20 и 30.

Почвите са глинесто-песъчливи до тежко песъчливо-глинести, от твърде плитки до средно дълбоки, но предимно плитки. Реакцията на почвите е неутрална до слабо алкална

- pH варира от 7.16 до 7.95. Количеството на хумуса варира от 6.60 до 8.88 за А-хоризонт като намалява рязко в по-долните хоризонти. Общият азот е от 0.452 до 0.504 за А-хоризонт като намалява постепенно в по-долните хоризонти.

Тези почви се заемат от смесени широколистни насаждения с различна производителност, както и от черборови култури.

5.4. Ненаситени алувиални почви – Dystric Fluvisols

Образуват се в резултат на периодичното прииждане на реките и отлагане на влачените материали и затова тези почви нямат генетични почвени хоризонти. Тук в зависимост от силата на водното течение и повъхностния отток се образуват по-мощни или по-маломощни почвени слоеве.

Алувиалните почви заемат 0.2% от дървопроизводителната площ на стопанството.

Почвите са предимно средно дълбоки и дълбоки, свежи и влажни.

Тези почви са много плодородни, което се дължи преди всичко на благоприятния им воден режим. Тук се срещат предимно тополи и върби.

5.5 Чернозем-смолница

Тази почва е върху недървопроизводителна площ в отдел 18 - подотдел "19" (разсадник).

Представа за пространственото разпределение на почвените типове дава приложената почвена карта в Мащаб 1: 50000.

6. Ерозия

Развитието на ерозионните процеси е в пряка зависимост от физико-географската характеристика и растителността, и по-специално горската растителност в района на „Държавно горско стопанство Брезник".

От физико-географските показатели - релефът и в частност наклонът са основни фактори, от които зависи силата на ерозионните процеси. Тази зависимост се обуславя от скоростта на повърхностния воден отток, която нараства с увеличаване на наклона и от това нараства ерозионната способност на водата.

Скоростта на повърхностния воден отток зависи също така и от дължината на склона - по-малката дължина води до намаляване на скоростта на водния отток и от там до намаляване на ерозията. По този показател релефът на стопанството, със своите сравнително къси склонове, намалява развитието на ерозионните процеси.

Растителността представлява пречка за движението на водите и намалява тяхната кинетична енергия, като по този начин ерозионните процеси протичат бавно, без практическо значение. Особено противоерозионен ефект има горската растителност, под която количеството на отнесената почва за един по-дълъг период от време е винаги по-малко от новите количества почва, образувани като резултат от непрекъснатия почвообразувателен процес. От това обстоятелство произлиза, че от противоерозионните мероприятия най- ефективни са противоерозионните залесявания и те трябва да бъдат на първо място в борбата с ерозията.

Преди около 60 години в района на стопанството голяма част от горския фонд е бил причислен към ерозираните горски земи. Ерозионните процеси се наблюдават преди всичко при канелените горски и частично върху кафявите горски почви на припечни изложения.

До сега борбата с ерозията се е водила предимно с противоерозионни залесявания и ограничено с направата на каменни прагчета - суха зидария и плетчета. Има единично

изградени едроразмерни съоръжения - северозападно от с. Конска (до 16 отдел) и в землището на с. Долна Секирна (до 100 отдел), все върху земи от селскостопанския фонд.

От таблицата № 9 за разпределение на общата площ по групи гори и степени на ерозия се вижда, че само 0.3% от площта е ерозирана и то слабо степен I, като по голямата част от ерозираните земи са засегнати от площна ерозия, а в комбинация с нея на някои места е започнала и ровинна ерозия. Ерозионни процеси с нисък процент са установени основно в нискостъблените насаждения и култури от акация.

При почвоподготовката за залесяването да се използват ръчни тераси, които имат допълнителен противоерозионен ефект намалявайки скоростта на повърхностния воден отток.

Таблица № 9

Разпределение на общата площ по група гори, степени и вид на ерозия

Група гори	Без ерозия	Площна	Ровинна	Всичко
	хектари			
иглолистни	5451.4	-	-	5451.4
широколистни високостъблени	1211.1	-	-	1211.1
издънкови за превръщане	5207.7	-	-	5207.7
нискостъблени	212.1	35.3	10.4	257.8
тополови	15.5	-	-	15.5
Голи площи	1660.6	-	-	1660.6
Всичко	13758.4	35.3	10.4	13804.1
Проценти	99.7	0.3	-	100.0

7. Растителност

Както вече бе казано, според класификационната схема на типовете горски месторастения, територията на ТП „ДГС Брезник" попада в Мизийска горскорастителна област – Краищенско-Ихтиманска подобласт. Във вертикално отношение горските масиви са разположени в един пояс и два подпояса, а именно**.**

М-II – Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (600-1800 м н.в.)

7.1. М-II-1 Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела(600-1000 м н.в.)

В този подпояс са разположени 55.6 % от дървопроизводителната площ на инвентаризираните горски територии. Естествената растителност в този подпояс е представена от чисти и смесени издънкови насаждения от дъбове, габър и бук, с участие в състава единично или с 1-2 десети на много други дървесни видове, като клен, мъждрян, липи, трепетлика и др., които са техни спътници. Широколистните видове са представени макар и в по малка част спрямо издънковите и от естествени насаждения. Тези насаждения имат производителност от I до V бонитет в зависимост от месторастенията, които обитават.

В обхвата на подпояса най - голям дял имат иглолистните култури от черен бор – 1759.3 ха, а бялборовите култури заемат площ в размер на 469.1 ха Повечето борови култури са създадени на бедни и среднобогати месторастения. Средният им бонитет е III, по-възрастните са осеменили околните им площи, благодарение на което в стопанството има 1180.3 ха естествени борови дървостои. На голяма част от залесените терени,

ерозията е спряла и почвения слой се е възстановил, затова има голям процент борови култури на среднобогати месторастения.

7.2. М-II-2- Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1000-1500 м н.в.)

В този подпояс са разположени 44.4 % от дървопроизводителната площ на инвентаризираните горски територии. Естествената растителност в този подпояс е представена главно от чистите и с преобладание на бук, издънкови и семенни насаждения. Издънковите насаждения се отличават с добър растеж - производителността е предимно I-III бонитети по-рядко на бедни месторастения IV-V бонитет. Семенните букови насаждения заемат площ 435.6 ха, като са предимно от II и III бонитет. Единично в състава на буковите насаждения се срещат габър, зимен дъб, клен и други. Подлесът тук е най-вече от леска и шипкови храсти. Иглолистните култури заемат площ от 1056.7 ха, като тези от черен бор са най – разпространени 64.7 % спрямо всички иглолистни култури.

8. Типове горски месторастения

Горските типове месторастения са определени на базата на относителната еднородност на климатичните, почвени, релефни и хидроложки условия. Те обхващат горски площи с относително еднакъв лесорастителен ефект. При еднакви други условия, типовете горски месторастения се определят на базата на подтиповото разнообразие на генетичния тип почва. Разгледаните до тук физико-географски, хидроложки, геоложки, климатични, почвени и растителни условия на ТП „ДГС Брезник" обуславят едно много голямо типово разнообразие в рамките на Средния планински пояс на горите от бук и иглолистни. Определени и картирани са 15 типа месторастения, като 5 от тях са интразонални, всички са отразени в таблица № 10.

Таблица №10
Разпределение на дървопроизводителната площ
по типове месторастения за инвентаризираните територии

Код место-растене	Тип месторастене	Площ	%
М-II	**Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (600-1800 м н.в.)**		
М-II-1	**Подпояс на нископланинскитегори от горун, бук и ела (600-1000 м н.в.)**		
М-II-1 CD-2,3 (29)		139.7	1.1
М-II-1 С-2 (30)		2433.3	19.5
М-II-1 В-1,2 (31)		2110.4	17.0
М-II-1 С-2 (32)		971.2	7.8
М-II-1 В-1 (33)		912.4	7.3
М-II-1 ВС-2,3 (136)		20.1	0.2
М-II-2	**Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1000-1500 м н.в.)**		
М-II-2 D-2 (34)		58.3	0.5
М-II-2 CD-2,3 (35)		495.4	4.0
М-II-2 С-2 (36)		2928.8	23.4
М-II-2 В-1,2 (38)		1633.4	13.1
Интразонални месторастения			
МТЮ-II С-2 (124)		68.1	0.5
МТЮ-II В-1,2 (125)		123.9	1.0
МТЮ-II В-1,12,2 (133)		152.8	1.2
МТЮ-II С-2 (143)		129.9	1.0

Код место-растене	Тип месторастене	Площ	%
МТЮ-II В-1,2 (145)		269.1	2.2
Общо инвентаризирана дървопроизводителна площ		**12446.8**	**100.0**

Кратка Характеристика на типовете горски месторастения

М-II – Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (600-1800 м н.в.)

8.1. М-II-1 Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (600-1000 м н.в.)

8.1.1. Свежо до влажно, на кафява горска почва - СД$_{2,3}$(29)

Това месторастене заема сравнително малка площ 139.7 ха, което е 1.1% от инвентаризираната дървопроизводителната площ. Разпространено е предимно по долните части на сенчестите склонове и в понижения. Формирано е върху кафяви горски почви. От него е взет един почвен профил № 10, чиято характеристика е следната: почвите са дълбоки, глинесто-песъчливи по механичен състав. Реакцията им е кисела до неутрална - pH средно 6.69. Хумусното съдържание е високо - за А-хоризонт 3.67 т/ха, но във В-хоризонт силно -намалява на 1.28 т/ха и за С-хоризонт – 0.79 т/ха. Общият азот е в достатъчни количества - за А-хоризонт 0.213 т/ха, за В-хоризонт 0.100 т/ха и за С-хоризонт 0.060 т/ха.

От данните можем да направим извода, че почвите са сравнително богати на хранителни вещества, много добре овлажнени, с лек механичен състав и малка скелетност - среднобогати до богати, свежи до влажни. От тук и месторастенето е определено като среднобогато до богато, свежо до влажно.

Растителността, която се среща на това месторастене е представена предимно от смесени широколистни насаждения с преобладание на бук и участие на зимен дъб, габър и трепетлика, с производителност от I до III бонитет (среден бонитет I (1.4). Предвижда се в бъдеще състава на естествените насаждения да не се променя съществено, като се даде превес на бука. Очакваемата производителност на бъдещите дървостои ще бъде също от I бонитет.

8.1.2. Свежо на кафява горска почва - С$_2$(30)

Това е едно от често срещаните месторастения в инвентаризираните територии, площта му е 2433.3 ха или 19.5 % от дървопроизводителната площ.

Среща се по стръмни склонове на различни изложения. Почвите, на които се е формирало, са кафяви горски. От това месторастене е взет почвен профил №12, чиято характеристика е следната: Почвите са средно дълбоки, средно каменливи и свежи. Сумата от фракциите по-малка от 0.1 мм е 4.5% и почвите са глинесто-песъчливи по механичен състав. Реакцията е неутрална - pH е 6.86. Съдържанието на хумуса е 1.76 т/ха. Количеството на азотните съединения е 0.134 т/ха. Общата характеристика на почвите е: глинесто-песъчливи, с неутрална реакция, средно запасени с хумус и азот, добре овлажнени, скелетни, средно богати, свежи. Месторастенето също е определено като средно богато и свежо.

Естествената растителност, която се е настанила на това месторастене е главно от смесени широколистни насаждения, издънкови, с преобладание на зимен дъб, габър и бук. Те са с производителност от II до V бонитет (среден бонитет III). На второ място се нареждат чистите насаждения представляват 16.3% от залесената площ на

месторастенето и средната им производителност е III бонитет. С най-голямо участие са букът, белия бор и габъра. Чистите култури заемат 14.7 % , като основно участие в тях има черният бор. Средната им производителност е III бонитет. Тенденцията е в бъдеще сегашния състав на естествените насаждения да не се променя значително. Основните видове остават зимният дъб, габъра и бука, а в културите - черният бор. Очакваемата производителност на бъдещите дървостои е II - III бонитет.

8.1.3. Сухо до свежо, на ненаситена кафява горска почва - $B_{1,2}$(31)

Заема площ от 2110.4 ха, което е 17.0 % от общо инвентаризираната дървопроизводителна площ. Среща се на стръмни и много стръмни терени, предимно на припечни изложения, формирало се е на ненаситени кафяви горски почви.

Почвите са плитки до средно дълбоки, силно каменливи с непостоянно овлажняване. Общата им характеристика е: песъчливи до глинесто-песъчливи, бедни и сухи до свежи почви. И месторастенето е определено като бедно, сухо до свежо.

Слабо продуктивните смесени насаждения от зимен дъб, габър, бук и космат дъб, бял бор, черен бор и други дават облика на естествената растителност. Средната им производителност е III-V бонитет. Иглолистните култури чисти и смесени тук заемат 39.3% от залесената инвентаризирана площ на месторастенето и са изключително от бял бор и черен бор. Средната им производителност е IV бонитет. Очакваемата средна производителност на бъдещите дървостои е III бонитет.

8.1.4. Свежо, на обикновена канелена горска почва - C_2(32)

Това месторастене е разпространено на площ 971.2 ха, която е 7.8 % от инвентаризираната дървопроизводителната площ. Заема полегатите, наклонени и стръмни склонове на планинските вериги предимно на сенчести изложения. От него са взети следните почвени профили: №№ 4, 23, 24 и 25.

Тези почви са средно дълбоки до дълбоки, слабо каменливи, добре овлажнени. Механичният им състав е сравнително лек - глинесто-песъчливи - сумата от фракциите, по- малки от 0.01 мм варира от 6.75 до 39.73%. Реакцията на почвата е слабо кисела - pH варира от 5.80 до 6.95. Съдържанието на хумус е от 1.06 до 3.10 т/ха, а общият азот - от 0.056 до 0.263 т/ха. Общата характеристика на почвите е с малка скелетност, среднозапасени с хранителни вещества, със слабо кисела реакция, лек механичен състав, среднобогати, свежи. Месторастенето е определено като среднобогато, свежо.

На това месторастене са се настанили смесени и чисти насаждения от габър, благун, зимен дъб бял бор, цер и други. Те са със средна производителност III бонитет. Културите с основно преобладание на белия и черния бор заемат 43.9 %. Средната производителност на културите е III бонитет. В оптималния бъдещ състав се предвижда относително запазване на дървесните видове, като се дава приоритет на зимния дъб, а участието на иглолистните да се намали. Очакваемата производителност е сравнително висока II - III бонитет.

8.1.5. Сухо, на обикновена канелена горска почва – B1(33)

То заема 912.4 ха площ, която е 7.3 % от инвентаризираната дървопроизводителната площ. Намира се на припечни, наклонени, стръмни и много стръмни склонове. Почвите, върху които е формирано, са канелени горски. Те са плитки до средно дълбоки. От тях са взети два почвени профила - № 9 и № 18 със следните данни: Механични - леко глинесто-песъчливи до леко песъчливо-глинест. Реакцията на почвата е слабо кисела до неутрална - pH е от 6.13 до 7.70. Съдържанието на хумус е от 0.88 до 1.26

т/ха, а на общ азот от 0.045 до 0.115 т/ха. Общата характеристика на тези почви е глинесто-песъчлива до леко песъчливо-глинеста, със слабо кисела до неутрална реакция, плитки до средно дълбоки, слабо запасени с хранителни вещества, слабо овлажнени, бедни и сухи. От тук месторастенето също е определено като бедно и сухо.

На това месторастене са се развили по - слабопродуктивни смесени и чисти семенни и издънкови насаждения от зимен дъб, габър, бял бор, цер клен и други със средна производителност IV бонитет. Около 41.1 % са заети от чисти и смесени култури, съставени предимно от черен и бял бор, със средна производителност III бонитет. В бъдещия състав ще се предпочита черния бор, който е по-сухоустойчив дървесен вид и по-добре ще понася слабото овлажняване на почвите. Очаква се средна производителност - III бонитет.

8.1.6. Крайречно, свежо до влажно на алувиална ненаситена почва - $ВС_{2,3}$(136)

Това месторастене е с малка площ – 20.1 ха или 0.2 % от инвентаризираната дървопроизводителната площ, поради което не е взет почвен профил. Намира се на разляти заравнени терени покрай реките със слаб наклон. Почвата е дълбока, алувиална, с дълбочина на подпочвените води 1-3 м. Месторастенето е определено като крайречно, бедно до средно богато, свежо до влажно.

Растителността на това месторастене е представено от чисти и смесени тополови култури с основен клон бахелиери,като и от чисти и смесени насаждения от бяла върба, полски клен, полски бряст и други, със средна производителност III бонитет. Очакваема производителност II - III бонитет.

8.2. Подпояс на средногопланинските гори от бук, ела и смърч - М-II-2

8.2.1. Свежо, на тъмна кафява горска почва - $Д_2$(34)

Това месторастене има площ 58.3 ха и заема 0.5% от инвентаризираната дървопроизводителната площ. Среща се на наклонени или стръмни терени със северно изложение или в понижения, формирало се е върху кафяви горски почви, дълбоки и много дълбоки, слабо скелетни, свежи. Общата характеристика на тези почви е: глинесто-песъчливи до леко песъчливо-глинести, богати на хранителни вещества, дълбоки до много дълбоки, слабо каменливи добре овлажнени, богати. От тук и месторастенето е определено като богато и свежо.

На това месторастене са разположени чисти букови високостъблени насаждения от II и III бонитет. Тези насаждения показват много добър растеж и затова в бъдещия състав не са предвидени никакви промени във видовия състав. Очакваемата производителност на бъдещите дървостои ще бъде - II бонитет.

8.2.2. Свежо до влажно, на кафява горска почва - $СД_{2,3}$(35)

Заема 495.4 ха или 4.0 % от инвентаризираната дървопроизводителната площ. Среща се предимно на сенчести склонове на наклонени и стръмни терени. Почвите, на които е формирано са кафяви горски, дълбоки и много дълбоки, слабо до средно каменливи, свежи до влажни. От него са взети следните почвени профили: №№ 22, 26 и 28.

Механичният им състав е от глинесто-песъчлив до леко и средно песъчливо-глинест. Реакцията на почвата е кисела - pH варира от 5.65 до 6.60. Хумусното съдържание е сравнително високо - от 0.62 до 4.83 т/ха, общият азот – 0.028 до 0.266 т/ха, общата

характеристика на тези почви е: глинесто-песъчливи до песъчливо-глинести, с кисела реакция, добре запасена с хумус и общ азот, дълбоки до много дълбоки, слабо до средно каменливи, много добре овлажнени, среднобогати до богати. Месторастенето също е среднобогато до богато, свежо до влажно.

Насажденията, които се срещат тук са предимно чисти букови насаждения от I до IV бонитет (среден бонитет II). Те са на 86.4% от залесената площ на месторастенето. Очаква се една много добра средна производителност I - II бонитет.

8.2.3. Свежо, на кафява горска почва - C_2(36)

Това е най-разпространените месторастения на територията на стопанството. Заема площ от 2928.8 ха, което е 23.4 % от инвентаризираната дървопроизводителната площ. Среща се на наклонени, стръмни и много стръмни терени с различни изложения, формирано е върху средно дълбоки до дълбоки, средно каменливи кафяви горски почви. От него са взети следните почвени профили: №№ 1, 3 и 5.

Данните от лабораторните изследвания са следните: по механичен състав почвите са глинесто-песъчливи до леко песъчливо-глинести - сумата от фракциите по-малки от 0,01 мм се движи от 6,75 до 21,00%. Реакцията на почвите е слабо алкална до силно кисела - pH от 4.72 до 7.47. Хумусното съдържание е в достатъчни количества - от 0.57 до 2.45 т/ха, а количеството на общия азот е от 0.042 до 0.241 т/ха. Общата характеристика на почвите е: кафяви горски, със сравнително лек механичен състав, със слабо алкална до силно кисела реакция, добре запасени с хранителни вещества, скелетни, добре овлажнени, средно богати. От тук и месторастенето е определено като среднобогато, свежо.

В естествената растителност преобладават чистите и смесени издънкови широколистни насаждения, които представляват 77.7% от залесената площ на месторастенето. Най-голямо участие имат букът, зимният дъб и габърът и ограничено - ясенът, цера и др. Тези насаждения имат много различна производителност - от I до V бонитет (среден бонитет - III). Създадените култури също са твърде разнообразни, като главни дървесни видове тук са белият и черният бор и с по-ограничено участие - смърч, зелена дуглазка, бреза и други. Средната производителност на културите е III бонитет.

В бъдеще тенденцията ще бъде запазване, увеличаване и подобряване на буковите дървостои за сметка на по-слабопродуктивни на това месторастене видове - габър, зимен дъб, цер и други. Очакваемата производителност е II - III бонитет.

8.2.4. Сухо до свежо, на ненаситена кафява горска почва - $B_{1,2}$(38)

Заема 1633.4 ха или 13.1 % от инвентаризираната дървопроизводителната площ. Среща се предимно на припечни склонове, на стръмни и много стръмни терени. Почвите, върху които се е формирало, са кафяви горски средно дълбоки, силно каменливи, сухи до свежи. От това месторастене са взети два почвени профила: №27 и №29. Получените резултати от лабораторните изследвания са следните: по механичен състав почвите са глинесто-песъчливи. Реакцията е кисела до неутрална - pH е от 6.30 до 7.00. Хумусното съдържание е от 0.55 до 1.02 т/ха, а количеството на общия азот е от 0.087 до 0.132 т/ха. Общата характеристика на почвите е глинесто-песъчливи, с кисела до неутрална реакция, сравнително слабо запасени с хранителни вещества, силно скелетни, с непостоянно овлажняване, бедни и месторастенето е определено като бедно, сухо до свежо.

На това месторастене са се развили слабопродуктивни предимно чисти и смесени семенни и издънкови насаждения с преобладаващото участие на бук, космат дъб, зимен дъб, габър, бял бор и други. Създадените култури са 35.4 % от залесената площ на месторастенето. Средната им производителност е III бонитет.

8.3. Типове месторастения с интразонално разпространение

8.3.1. Свежо, на рендзини - C_2(124)

Среща се в нископланинския подпояс (600-1000 м н.в.). Заема 68.1 ха или 0.5% от инвентаризираната дървопроизводителната площ. Разположено е предимно на сенчести изложения на склонове с различни наклони. Почвите, върху които се е формирало са рендзини, средно дълбоки, средно каменливи, свежи. От тях е взет един почвен профил №2 и получените резултати от лабораторните изследвания са следните: Сумата от фракциите, по-малки от 0.01 мм е от 4.5 до 9.0%, което показва по-лек механичен състав на почвите. Реакцията е неутрална до слабо алкална - pH от 6.88 да 7.39. Хумусното съдържание е от 2.72 до 6.60 т/ха, а общият азот е от 0.210 до 0.452 т/ха. Общата характеристика на почвите е глинесто-песъчливи, с неутрална до слабо алкална реакция, хумусни, богати на азот, скелетни, свежи. От тук месторастенето е определено като среднобогато, свежо.

Растителността, която се среща на това месторастене е представена предимно от смесени широколистни насаждения от цер, зимен дъб и бук. Средната им производителност е III бонитет. Създадените култури са чисти и смесени от черен бор и бял бор. Тенденцията е в бъдеще сегашния състав да не се променя значително. Очакваемата производителност на бъдещите дървостои е III бонитет.

8.3.2. Сухо до свежо на рендзини - $B_{1,2}$(125)

Среща се в нископланинския подпояс (600-1000 м н.в.). Заема площ 123.9 ха или 1.0 % от инвентаризираната дървопроизводителната площ. Разположено е предимно на припечни изложения на склонове с различни наклони. Почвите, върху които се е формирало са рендзини, плитки до средно дълбоки, средно до силно каменливи, сухи до свежи. Месторастенето е определено като бедно, сухо до свежо.

Естествената растителност тук е представена от насаждения с участието на космат дъб, цер. Косматият дъб с производителност - V бонитет, а цера с III и IV бонитет.

Културите заемат 14.9 % от площите на месторастенето. Съставени са от черен и бял бор. Средната им производителност е IV бонитет. Оптималният бъдещ състав ще бъде черен бор със спътници издънки от космат дъб и цер. При културите се дава приоритет на черния бор, който е по-сухоустоичив вид и по-добре понася слабото овлажняване на почвите. Очакваемата средна производителност е III бонитет.

8.3.3. Група сухи, сухи до свежи и свежи месторастения на слабо и средно ерозирани почви - $B_{1,2}$; B_2(133)

Това месторастене заема площ 152.8 ха или 1.2 % от инвентаризираната дървопроизводителната площ. На територията на стопанството тези месторастения са се образували на кафяви горски почви, обикновена канелена горска почва и върху рензини, от които част или целият им А-хоризонт е измит - ерозия от I до III степен. Почвите са средно дълбоки, средно каменливи с непостоянно овлажняване. От тази група ерозирани месторастения са взети следните почвени профила №№ 6, 11 и 20 на резини и №№ 13, 14 и 15 - на обикновена канелена горска почва. Получените резултати от лабораторните изследвания са следните: Сумата от фракциите, по-малки от 0.01 мм е от 4.5 до 27.0%. Реакцията на почвите е от кисела до слабо алкална - pH е от 5.80 до 7.95. Хумусното съдържание е слабо до средно - от 0.40 до 6.50 т/ха. Данните за азотното съдържание показват, че то варира от 0.037 до 0.462 т/ха. Общата характеристика на тези почви е глинесто-песъчлива до песъчливо-глинеста, с кисела до слабо алкална реакция,

сравнително слабо запасена с хранителни вещества (изключение правят данните от профил № 20), в различна степен овлажнени, бедни. От тук месторастенията се определят като бедни, сухи до свежи и свежи.

8.3.4. Свежо на рендзини - C_2(143)

Среща се в средногопланинския подпояс (1000-1500 м н.в.). Заема малка площ – 129.9 ха, което е 1.0 % от инвентаризираната дървопроизводителната площ. Разположено е предимно на сенчести изложения на склонове с различни наклони. Почвите, върху които се е формирало са рендзини, средно дълбоки, средно каменливи, свежи. От това месторастене е взет почвен профил № 30 със следните данни: Механичният им състав е сравнително лек - глинесто-песъчливи. Реакцията им е неутрална до слабо алкапна - pH от 7.05 до 7.20. Количеството на хумус е от 4.86 до 8.88 т/ха. Съдържанието на общ азот е също така голямо - от 0.378 до 4.86 т/ха. От разгледаните данни може да се направи извод, че почвите са глинесто- песъчливи с неутрална до слабо алкална реакция, средно дълбоки, добре запасени с хранителни вещества, добре овлажнени, среднобогати, богати, свежи. От тук месторастенето е определено като среднобогато, свежо.

На това месторастене са се развили чисти букови и бялборови насаждения с производителност от II и III бонитет (среден бонитет III). Настоящият дървесен състав ще се запази и в бъдеще с очакваема производителност II бонитет.

8.3.5. Сухо до свежо на рендзини– $B_{1,2}$(145)

Това месторастене се среща в средногопланинския подпояс (1000-1500 м н.в.) и заема площ - 269.1 ха или 2.2 % от инвентаризираната дървопроизводителната площ. Разположено е предимно на припечни изложения на склонове с различни наклони. Почвите, върху които се е формирало, са рендзини, плитки до средно дълбоки, средно до силно каменливи, сухи до свежи. От това месторастене са взети два почвени профила: № 7 и № 8 със следните данни: Сравнително лек механичен състав - сумата на фракциите по-малки от 0.01 мм е от 9.0 до 11.25%. Реакцията на почвата е неутрална до слабо алкапна - pH е от 7.16 до 7.23. Съдържанието на хумус е от 3.67 до 13.03 т/ха. Общият азот е от 0.238 до 0.896 т/ха. Месторастенето е определено като бедно, сухо до свежо.

Естествената растителност тук е представена от чисти и смесени насаждения с участието на бук, цер, космат дъб, бял и черен бор. Средната им производителност е III бонитет. Културите са чисти и смесени с участието на бял бор и черен бор със средна производителност IV бонитет. За в бъдеще ще се дава приоритет на черния бор и бука с очакваема производителност - III бонитет.

9. Очакван технико – икономически ефект

Определянето на оптималния бъдещ състав на инвентаризираните територии на типологична основа, позволява да се определи оптимален бъдещ състав за всяко насаждение, култура или гола дървопроизводителна площ. Този оптимален бъдещ състав отговаря на екологичните фактори на месторастенето и предполага значително по-висока продуктивност.

Чрез целевия състав или бъдещото разпределение на площите по дървесни видове и бонитет, се цели да се постигне увеличение на дървесния прираст и съответно на дървесния запас. Съпоставката на сегашния и бъдещия оптимален запас дава представа за ефекта от предвидените мероприятия. Тъй като на практика сравнението на дървесните запаси е невъзможно, се приема за целесъобразно да се използват условни единици - условен общ среден зрелостен прираст.

За тази цел, всички сегашни дървесни видове са приведени към 100 годишна възраст (с изключение на топола, върба и акация) и нормална пълнота 1.0. По опитни таблици е изчислен условния общ среден зрелостен прираст на сегашните дървостои.

От предвижданията за оптималните бъдещи състави на отделните типове месторастения, са направени същите изчисления и е установен общ среден зрелостен прираст, отделно за залесената площ и общо за дървопроизводителната площ на инвентаризираните територии. Резултатите от тези изчисления и сравнението на размера на условния общ среден зрелостен прираст при сегашния и оптималния бъдещ състав е дадено в таблица № 11.

Таблица №11

Размер на условния общ среден зрелостен прираст по дървесни видове и бонитети при сегашния и подходящия състав на гората - общо за инвентаризираната площ

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
ВИСОКОСТЪБЛЕНИ								
Бял бор	I	8.7	23.7	206	48.2	419	48.2	419
	II	7.5	246.8	1851	727.3	5455	727.8	5458
	III	6.2	1546.0	9585	1181.2	7323	1185.2	7348
	IV	4.9	577.1	2828	251.8	1234	251.8	1234
	V	3.7	93.9	347	2.7	10	2.7	10
	Всичко		**2487.5**	**14817**	**2211.2**	**14441**	**2215.7**	**14469**
Смърч	I	11.4	9.0	103	7.5	86	7.5	86
	II	9.1	2.1	19	0.7	6	0.7	6
	III	7.1	1.2	9	2.3	16	2.3	16
	IV	5.5	1.0	6	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		**13.3**	**137**	**10.5**	**108**	**10.5**	**108**
Черен бор	I	8.7	62.6	545	65.4	569	65.4	569
	II	7.5	307.9	2309	723.6	5427	724.2	5432
	III	6.2	1424.7	8833	1311.3	8130	1333.7	8269
	IV	4.9	711.9	3488	309.9	1519	482.3	2363
	V	3.7	11.4	42	0.6	2	1.3	5
	Всичко		**2518.5**	**15217**	**2410.8**	**15647**	**2606.9**	**16638**
Лиственица	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	7.5	0.4	3	0.8	6	0.8	6
	III	6.2	1.4	9	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		**1.8**	**12**	**0.8**	**6**	**0.8**	**6**
Зелена дуглазка	I	14.8	46.8	693	43.4	642	43.4	642
	II	11.6	-	-	3.2	37	3.2	37
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
		Всичко	**46.8**	**693**	**46.6**	**679**	**46.6**	**679**
Атласки кедър	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	4.9	0.1	-	0.1	-	0.1	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
		Всичко	**0.1**	**-**	**0.1**	**-**	**0.1**	**-**
Бук	I	9.4	19.2	180	1199.9	11279	1199.9	11279
	II	7.8	362.8	2830	1066.8	8321	1066.8	8321
	III	6.2	160.7	996	286.7	1778	286.9	1779
	IV	4.7	77.5	364	44.2	208	44.2	208
	V	2.6	10.8	28	0.5	1	0.5	1
		Всичко	**631.0**	**4398**	**2598.1**	**21587**	**2598.3**	**21588**
Червен дъб	I	7.8	-	-	4.5	35	4.5	35
	II	6.4	2.5	16	2.5	16	2.5	16
	III	5.0	1.5	8	1.3	6	1.3	6
	IV	3.7	-	-	0.1	-	0.1	-
	V	1.4	0.1	-	-	-	-	-
		Всичко	**4.1**	**24**	**8.4**	**57**	**8.4**	**57**
Зимен дъб	I	7.8	-	-	12.8	100	12.8	100
	II	6.4	4.7	30	399.6	2557	399.6	2557
	III	5.0	76.9	384	842.2	4211	853.6	4268
	IV	3.7	198.0	733	320.7	1187	347.2	1285
	V	1.4	77.6	109	11.6	16	11.6	16
		Всичко	**357.2**	**1256**	**1586.9**	**8071**	**1624.8**	**8226**
Благун	I	7.8	-	-	0.1	1	0.1	1
	II	6.4	-	-	22.6	145	22.6	145
	III	5.0	4.6	23	53.3	266	53.3	266
	IV	3.7	6.0	22	7.0	26	7.0	26
	V	1.4	2.4	3	8.6	12	8.6	12
		Всичко	**13.0**	**48**	**91.6**	**450**	**91.6**	**450**
Цер	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	4.4	28	104.2	667	104.6	669
	III	5.0	74.5	372	417.6	2088	422.1	2110
	IV	3.7	100.8	373	172.9	640	184.1	681
	V	1.4	31.9	45	4.9	7	5.9	8
		Всичко	**211.6**	**818**	**699.6**	**3402**	**716.7**	**3468**
Габър	I	9.4	2.6	24	30.9	290	30.9	290
	II	7.8	17.5	136	571.6	4458	571.6	4458
	III	6.2	79.8	495	631.7	3917	632.0	3918
	IV	4.7	66.5	313	113.5	533	113.5	533

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	V	2.6	32.9	86	-	-	-	-
	Всичко		**199.3**	**1054**	**1347.7**	**9198**	**1348.0**	**9199**
Трепетлика	I	8.9	8.1	72	4.7	42	4.7	42
	II	7.4	37.8	280	56.3	417	56.3	417
	III	5.4	68.9	372	64.5	348	64.5	348
	IV	4.2	36.0	151	9.5	40	9.5	40
	V	3.2	1.1	4	0.3	1	0.3	1
	Всичко		**151.9**	**879**	**135.3**	**848**	**135.3**	**848**
Явор	I	9.4	-	-	1.1	10	1.1	10
	II	7.8	0.9	7	2.9	23	2.9	23
	III	6.2	2.7	17	1.7	11	1.8	11
	IV	4.7	-	-	1.4	7	1.4	7
	V	2.6	1.3	3	-	-	-	-
	Всичко		**4.9**	**27**	**7.1**	**51**	**7.2**	**51**
Бреза	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	5.7	3.6	21	9.5	54	9.5	54
	III	4.4	21.3	94	32.6	143	36.2	159
	IV	3.2	17.9	57	0.9	3	0.9	3
	V	2.2	0.6	1	-	-	-	-
	Всичко		**43.4**	**173**	**43.0**	**200**	**46.6**	**216**
Космат дъб	I	7.8	-	-	0.2	2	0.2	2
	II	6.4	1.0	6	0.6	4	0.6	4
	III	5.0	5.0	25	35.3	176	35.3	176
	IV	3.7	7.0	26	222.1	822	222.1	822
	V	1.4	22.4	31	0.5	1	0.5	1
	Всичко		**35.4**	**88**	**258.7**	**1005**	**258.7**	**1005**
Брекина	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	2.8	14	3.1	16	3.1	16
	IV	3.7	0.6	2	0.2	1	0.2	1
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		**3.4**	**16**	**3.3**	**17**	**3.3**	**17**
Полски бряст	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	1.1	6	1.3	6	1.3	6
	IV	3.7	2.1	8	14.3	53	14.3	53
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		**3.2**	**14**	**15.6**	**59**	**15.6**	**59**
Бяла върба	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	7.5	-	-	0.4	3	0.4	3
	III	6.2	16.5	102	16.1	100	16.1	100

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		**16.5**	**102**	**16.5**	**103**	**16.5**	**103**
Джанка	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	0.1	1	-	-	-	-
	III	5.0	0.5	2	-	-	-	-
	IV	3.7	1.4	5	5.5	20	5.5	20
	V	1.4	18.3	26	-	-	-	-
	Всичко		**20.3**	**34**	**5.5**	**20**	**5.5**	**20**
Ива	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	6.2	1.3	8	0.3	2	0.3	2
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		**1.3**	**8**	**0.3**	**2**	**0.3**	**2**
Полски клен	I	7.8	-	-	0.3	2	0.3	2
	II	6.4	-	-	3.0	19	3.0	19
	III	5.0	10.9	54	53.9	270	53.9	270
	IV	3.7	23.3	86	133.6	494	133.6	494
	V	1.4	13.4	19	9.3	13	9.3	13
	Всичко		**47.6**	**159**	**200.1**	**798**	**200.1**	**798**
Круша	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	0.2	1	-	-	-	-
	III	5.0	0.1	-	0.1	-	0.1	-
	IV	3.7	1.6	6	7.7	28	7.7	28
	V	1.4	13.6	19	0.8	1	0.8	1
	Всичко		**15.5**	**26**	**8.6**	**29**	**8.6**	**29**
Турска леска	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.7	-	-	3.9	14	3.9	14
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		**-**	**-**	**3.9**	**14**	**3.9**	**14**
Дребнолистна липа	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	5.3	-	-	0.7	4	0.7	4
	III	4.2	0.4	2	-	-	-	-
	IV	3.2	-	-	0.9	3	0.9	3
	V	2.2	0.6	1	-	-	-	-
	Всичко		**1.0**	**3**	**1.6**	**7**	**1.6**	**7**
Сребролистна липа	I	6.4	1.0	6	0.7	4	0.7	4
	II	5.3	-	-	0.8	4	0.8	4

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	III	4.2	1.1	5	1.9	8	1.9	8
	IV	3.2	1.7	5	4.5	14	4.5	14
	V	2.2	5.0	11	-	-	-	-
	Всичко		**8.8**	**27**	**7.9**	**30**	**7.9**	**30**
Махалебка	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.7	-	-	1.0	4	1.0	4
	V	1.4	1.0	1	-	-	-	-
	Всичко		**1.0**	**1**	**1.0**	**4**	**1.0**	**4**
Череша	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	5.1	33	3.5	22	3.5	22
	III	5.0	8.2	41	7.5	38	7.6	38
	IV	3.7	0.4	1	0.8	3	0.8	3
	V	1.4	0.7	1	-	-	-	-
	Всичко		**14.4**	**76**	**11.8**	**63**	**11.9**	**63**
Шестил	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	7.8	-	-	1.6	12	1.6	12
	III	6.2	1.5	9	0.4	2	0.4	2
	IV	4.7	0.4	2	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		**1.9**	**11**	**2.0**	**14**	**2.0**	**14**
Планински ясен	I	7.8	0.5	4	-	-	-	-
	II	6.4	6.6	42	17.6	113	17.6	113
	III	5.0	9.2	46	1.9	10	10.4	52
	IV	3.7	1.2	4	0.2	1	0.2	1
	V	1.4	0.2	-	-	-	-	-
	Всичко		**17.7**	**96**	**19.7**	**124**	**28.2**	**166**
тп Bachelieri	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	9.7	10.0	97	9.0	87	9.0	87
	Всичко		**10.0**	**97**	**9.0**	**87**	**9.0**	**87**
тп Regenerata	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	9.7	1.4	14	1.4	14	1.4	14
	Всичко		**1.4**	**14**	**1.4**	**14**	**1.4**	**14**
Киселица	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	1.4	1.5	2	-	-	-	-

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	Всичко		**1.5**	**2**	**-**	**-**	**-**	**-**
Всичко ВИСОКОСТЪБЛЕНИ			**6885.3**	**40327**	**11764.6**	**77135**	**12033.0**	**78435**
ПРЕВРЪЩАНЕ								
Бук	I	6.6	1115.8	7364	-	-	-	-
	II	5.8	478.9	2778	-	-	-	-
	III	4.4	216.6	953	-	-	-	-
	IV	3.1	14.7	46	-	-	-	-
	V	2.0	4.4	9	-	-	-	-
	Всичко		**1830.4**	**11150**	**-**	**-**	**-**	**-**
Зимен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.1	4.3	26	-	-	-	-
	III	5.1	404.3	2062	-	-	-	-
	IV	4.0	527.1	2108	-	-	-	-
	V	3.0	94.6	284	-	-	-	-
	Всичко		**1030.3**	**4480**	**-**	**-**	**-**	**-**
Благун	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.1	0.6	4	-	-	-	-
	III	5.1	34.5	176	-	-	-	-
	IV	4.0	37.9	152	-	-	-	-
	V	3.0	1.9	6	-	-	-	-
	Всичко		**74.9**	**338**	**-**	**-**	**-**	**-**
Цер	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.1	11.7	71	-	-	-	-
	III	5.1	163.3	833	-	-	-	-
	IV	4.0	173.7	695	-	-	-	-
	V	3.0	43.3	130	-	-	-	-
	Всичко		**392.0**	**1729**	**-**	**-**	**-**	**-**
Габър	I	6.6	13.6	90	-	-	-	-
	II	5.8	194.9	1130	-	-	-	-
	III	4.4	735.0	3234	-	-	-	-
	IV	3.1	109.6	340	-	-	-	-
	V	2.0	18.2	36	-	-	-	-
	Всичко		**1071.3**	**4830**	**-**	**-**	**-**	**-**
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	4.0	24.0	96	-	-	-	-
	V	3.0	182.1	546	-	-	-	-
	Всичко		**206.1**	**642**	**-**	**-**	**-**	**-**
Полски бряст	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	4.0	2.7	11	-	-	-	-
	V	3.0	13.1	39	-	-	-	-
	Всичко		**15.8**	**50**	**-**	**-**	**-**	**-**
Полски клен	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.1	1.1	7	-	-	-	-
	III	5.1	8.2	42	-	-	-	-
	IV	4.0	62.6	250	-	-	-	-
	V	3.0	93.3	280	-	-	-	-
	Всичко		**165.2**	**579**	**-**	**-**	**-**	**-**
Турска леска	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	3.0	3.9	12	-	-	-	-
	Всичко		**3.9**	**12**	**-**	**-**	**-**	**-**
Всичко ПРЕВРЪЩАНЕ			**4789.9**	**23810**	**-**	**-**	**-**	**-**
НИСКОСТЪБЛЕНИ								
Бук	I	6.6	0.1	1	0.1	1	0.1	1
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.4	0.3	1	0.3	1	0.3	1
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		**0.4**	**2**	**0.4**	**2**	**0.4**	**2**
Зимен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.8	0.8	4	1.0	5	1.0	5
	IV	3.8	0.4	2	0.7	3	0.7	3
	V	2.8	0.3	1	-	-	-	-
	Всичко		**1.5**	**7**	**1.7**	**8**	**1.7**	**8**
Цер	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.8	2.4	12	1.1	5	1.1	5
	IV	3.8	0.5	2	0.5	2	0.5	2
	V	2.8	-	-	1.6	4	1.6	4
	Всичко		**2.9**	**14**	**3.2**	**11**	**3.2**	**11**
Габър	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	5.8	1.0	6	1.0	6	1.0	6
	III	4.4	0.1	-	0.1	-	0.1	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	Всичко		**1.1**	**6**	**1.1**	**6**	**1.1**	**6**
Мъждрян	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	6.9	34	5.0	25	5.0	25
	IV	3.7	36.0	133	49.4	183	49.4	183
	V	1.4	74.3	104	8.2	11	8.2	11
	Всичко		**117.2**	**271**	**62.6**	**219**	**62.6**	**219**
Акация	I	12.0	-	-	0.8	10	0.8	10
	II	8.7	-	-	5.0	44	5.4	47
	III	5.2	20.7	108	66.3	345	71.2	370
	IV	3.4	145.2	494	220.8	751	247.7	842
	V	1.9	143.9	273	4.2	8	4.2	8
	Всичко		**309.8**	**875**	**297.1**	**1158**	**329.3**	**1277**
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.8	-	-	0.2	1	0.2	1
	V	2.8	0.2	1	-	-	-	-
	Всичко		**0.2**	**1**	**0.2**	**1**	**0.2**	**1**
Келяв габър	IV	-	8.2	-	12.4	-	12.4	-
	V	-	6.2	-	-	-	-	-
	Всичко		**14.4**	**-**	**12.4**	**-**	**12.4**	**-**
Полски бряст	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.8	0.3	1	0.3	1	0.3	1
	IV	3.8	0.1	-	0.2	1	0.2	1
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		**0.4**	**1**	**0.5**	**2**	**0.5**	**2**
Полски клен	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.8	1.0	5	1.0	5	1.0	5
	IV	3.8	0.5	2	0.2	1	0.2	1
	V	2.8	0.1	-	-	-	-	-
	Всичко		**1.6**	**7**	**1.2**	**6**	**1.2**	**6**
Леска	IV	-	21.2	-	1.2	-	1.2	-
	V	-	0.3	-	-	-	-	-
	Всичко		**21.5**	**-**	**1.2**	**-**	**1.2**	**-**
Всичко НИСКОСТЪБЛЕНИ			**471.0**	**1184**	**381.6**	**1413**	**413.8**	**1532**
ОБЩО ВСИЧКО			**12146.2**	**65321**	**12146.2**	**78548**	**12446.8**	**79967**

Отношението между сегашния и бъдещия условен зрелостен прираст, дава реална представа за ефекта от предвидените изменения в състава на дървостоите и за увеличението на прираста на гората. Данните от таблица № 11 показват, че сегашния общ зрелостен прираст на залесената площ е 65321 куб.м, а бъдещия 78548 куб.м или очакваното увеличение на прираста само от залесената площ е 16.8 %.

Вземайки предвид и очакваното увеличение на прираста от залесяванията на голите дървопроизводителни площи, очакваното увеличение на прираста общо за цялото стопанството е 18.3 %.

При сегашен среден зрелостен прираст на 1 ха залесена площ – 5.4 куб.м/ха, в бъдеще се очаква 6.5 куб.м/ха, което показва, че една част от насажденията, в сегашния си състав, не отговарят на производствените възможности на съответното им месторастене. При правилно и рационално разпределение на дървесните видове по типове месторастене и залесяване на голите дървопроизводителни площи, производителността на горите в перспектива може да се увеличи с 18.3 % при по - висок качествен състав на продукцията.

Представа за измененията, които настъпват в площите заети от дървесните видове при сегашния и бъдещия състав дава таблица № 12.

От таблицата се вижда, че в резултат на предвидените мероприятия свързани с оптимизирането на бъдещия състав се очаква да настъпят промени в площите по дървесни видове при сегашния и бъдещия състав на дървостоите, които са съществени за иглолистните.

Таблица № 12

Сравнение на площта по дървесни видове при сегашния и бъдещия състав на гората – общо за инвентаризираната площ

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ			ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ					
	залесена площ			залесена площ			дървопр. площ		
	ха	куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	куб.м/ха
Бял бор	2487.5	14817	6.0	2211.2	14441	6.5	2215.7	14469	6.5
Смърч	13.3	137	10.3	10.5	108	10.3	10.5	108	10.3
Черен бор	2518.5	15217	6.0	2410.8	15647	6.5	2606.9	16638	6.4
Лиственица	1.8	12	6.7	0.8	6	7.5	0.8	6	7.5
Зелена дуглазка	46.8	693	14.8	46.6	679	14.6	46.6	679	14.6
Атласки кедър	0.1	-	-	0.1	-	-	0.1	-	-
Бук	2461.8	15550	6.3	2598.5	21589	8.3	2598.7	21590	8.3
Червен дъб	4.1	24	5.9	8.4	57	6.8	8.4	57	6.8
Зимен дъб	1389.0	5743	4.1	1588.6	8079	5.1	1626.5	8234	5.1
Благун	87.9	386	4.4	91.6	450	4.9	91.6	450	4.9
Цер	606.5	2561	4.2	702.8	3413	4.9	719.9	3479	4.8
Габър	1271.7	5890	4.6	1348.8	9204	6.8	1349.1	9205	6.8
Трепетлика	151.9	879	5.8	135.3	848	6.3	135.3	848	6.3
Явор	4.9	27	5.5	7.1	51	7.2	7.2	51	7.1
Бреза	43.4	173	4.0	43.0	200	4.7	46.6	216	4.6
Мъждрян	117.2	271	2.3	62.6	219	3.5	62.6	219	3.5
Акация	309.8	875	2.8	297.1	1158	3.9	329.3	1277	3.9
Космат дъб	241.7	731	3.0	258.9	1006	3.9	258.9	1006	3.9
Келяв габър	14.4	-	-	12.4	-	-	12.4	-	-
Брекина	3.4	16	4.7	3.3	17	5.2	3.3	17	5.2

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ			ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ					
	залесена площ			залесена площ			дървопр. площ		
	ха	куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	куб.м/ха
Полски бряст	19.4	65	3.4	16.1	61	3.8	16.1	61	3.8
Бяла върба	16.5	102	6.2	16.5	103	6.2	16.5	103	6.2
Джанка	20.3	34	1.7	5.5	20	3.6	5.5	20	3.6
Ива	1.3	8	6.2	0.3	2	6.7	0.3	2	6.7
Полски клен	214.4	745	3.5	201.3	804	4.0	201.3	804	4.0
Круша	15.5	26	1.7	8.6	29	3.4	8.6	29	3.4
Леска	21.5	-	-	1.2	-	-	1.2	-	-
Турска леска	3.9	12	3.1	3.9	14	3.6	3.9	14	3.6
Дребнолистна липа	1.0	3	3.0	1.6	7	4.4	1.6	7	4.4
Сребролистна липа	8.8	27	3.1	7.9	30	3.8	7.9	30	3.8
Махалебка	1.0	1	1.0	1.0	4	4.0	1.0	4	4.0
Череша	14.4	76	5.3	11.8	63	5.3	11.9	63	5.3
Шестил	1.9	11	5.8	2.0	14	7.0	2.0	14	7.0
Планински ясен	17.7	96	5.4	19.7	124	6.3	28.2	166	5.9
тп Bachelieri	10.0	97	9.7	9.0	87	9.7	9.0	87	9.7
тп Regenerata	1.4	14	10.0	1.4	14	10.0	1.4	14	10.0
Киселица	1.5	2	1.3	-	-	-	-	-	-
Всичко	**12146.2**	**65321**	**5.4**	**12146.2**	**78548**	**6.5**	**12446.8**	**79967**	**6.4**

Главната цел при определянето на оптималния бъдещ състав е да се получат по-добри показатели за продуктивността на насажденията за стопанството, като се запазят в най-голяма степен естествените високопроизводителни дървостои.

Основни дървесни видове и за в бъдеще си остават местните широколистните дървесни видове –бук, зимен дъб, благун, цер, габър и др. Площите на основните дървесни видове се променят несъществено или запазват участието си в бъдещите състави. При сегашния състав иглолистните дървесни видове заемат част от месторастенията на широколистните, като в бъдеще площта им се редуцира за сметка на местните широколистни дървесни видове, като участието им се свежда до минимум с цел запазване на видовото разнообразие.

Очаква се бъдещите насаждения да бъдат по - устойчиви биологически, с по - висока продуктивност и с по - добри защитни и рекреационно - украсни функции.

ГЛАВА II
ХАРАКТЕРИСТИКА НА ИНВЕНТАРИЗИРАНИТЕ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

1. Характеристика на горите и горските територии предмет на инвентаризация, в района на дейност на ТП "Държавно горско стопанство Брезник".

Общата площ на горските територии и горите върху земеделски земи, в обхвата на дейност на ТП „ДГС Брезник" е 13804.1 ха. Разпределението ѝ по групи гори и вид на подотдела е представено в таблица № 13.

Залесената инвентаризирана площ е 12146.2 ха, което е 88.2% от общата инвентаризирана площ. Насажденията с пълнота 0.4 – 1.0 заемат площ от 8525.6 ха. Склопените и несклопени култури са 24.0 % от залесената площ. Изредените култури и насаждения (с пълнота до 0.3 включително) заемат 2.4 % от общата залесена инвентаризирана площ.

Незалесената дървопроизводителна площ е 300.6 ха или 2.2 % от общата инвентаризирана площ. От нея 55.2 ха са невъзобновените сечища, а 245.4 ха – голини.

Дървопроизводителната площ на инвентаризираните територии е 12446.8 ха, което е 90.4 % от общата инвентаризирана площ.

Недървопроизводителната инвентаризирана горска площ е 1357.3 ха или 9.6 % от общата инвентаризирана площ. Една част от нея са поляни, дивечови ниви, обработваеми площи и водни площи, друга част се явява технологически необходима за производствения процес - пътища, просеки, кариери и т.н., а друга част е неизползваема за горскостопанска дейност - нелесопригодни площи и голини, скали, ровини, сипей и други.

По група на горите тя се разпределя така: най - голяма е площта на иглолистните – 47.6 % от общата инвентаризирана площ, следват издънковите за превръщане – 40.6 %, широколистни високостъблени – 9.7 % и нискостъблените – 2.1 %.

Таблица № 13
Разпределение на общата **инвентаризирана площ**
по вид на подотдела и по групи гори

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	2118.0	1108.9	5087.8	210.9	8525.6	61.8
склопени култури	3138.7	42.8	-	42.5	3224.0	23.4
несклопени култури	64.8	10.3	-	0.9	76.0	0.6
естествен произход 0.1-0.3	8.1	59.6	121.1	1.3	190.1	1.4
изредени култури	125.3	5.2	-	-	130.5	1.0
всичко насаждения	5454.9	1226.8	5208.9	255.6	12146.2	88.2
клек	-	-	-	-	-	-
всичко залесена площ	5454.9	1226.8	5208.9	255.6	12146.2	88.2
сечище	46.5	8.7	-	-	55.2	0.4
пожарище	-	-	-	-	-	-
голина	192.0	34.0	-	19.4	245.4	1.8
всичко незал. дървопр.	238.5	42.7	-	19.4	300.6	2.2

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
	хектари					
поляна	475.1	46.2	237.3	11.7	770.3	5.6
обработваема площ	1.3	-	-	-	1.3	-
разсадник	-	11.6	-	-	11.6	0.1
шосе	0.4	-	0.1	-	0.5	-
дворно място	13.6	0.5	1.0	-	15.1	0.1
просека	10.6	0.2	4.3	3.1	18.2	0.1
лесонепригодна голина	276.0	1.6	129.9	-	407.5	2.9
лесонепригодна площ	33.7	-	14.4	-	48.1	0.3
скали	13.8	0.2	3.1	-	17.1	0.1
сипей	0.4	-	-	-	0.4	-
кариера	0.8	-	0.4	-	1.2	-
прокар	0.5	-	0.2	-	0.7	-
ровина	9.8	-	-	-	9.8	0.1
дивечова нива	10.9	1.4	1.0	-	13.3	0.1
водна площ	0.3	-	1.8	-	2.1	-
паркинг	0.5	-	-	-	0.5	-
каптаж	0.1	0.2	0.3	-	0.6	-
автомобилен път III категория	2.6	-	1.4	-	4.0	-
автомобилен път IV категория	25.1	0.5	9.4	-	35.0	0.2
всичко недървопр. площ	875.5	62.4	404.6	14.8	1357.3	9.6
всичко инвентаризирана площ	6568.9	1331.9	5613.5	289.8	13804.1	100.0
в т.ч. дървопр. площ	5693.4	1269.5	5208.9	275.0	12446.8	90.4

Площта на горските територии и горите върху земеделски земи на територията на ТП ДГС Брезник при двете последни инвентаризации през 2015 и 2025 година се разпределя както следва:

Таблица № 14

Разпределение на общата инвентаризирана площ в ТП „ДГС Брезник“ при двете последни инвентаризации

ПЛОЩ	ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ				
	2015г. площ-ха	%	2025г. площ-ха	%	разлика +/- /ха
залесена	11543.8	85.9	12146.2	88.2	602.4
незалесена дървопроизводителна	885.5	6.6	300.6	2.2	- 584.9
недървопроизводителна	1000.8	7.5	1357.3	9.6	356.5
Обща площ	**13430.1**	**100.0**	**13804.1**	**100.0**	**374.0**

През ревизионния период по документи в площта на стопанството са настъпили следните промени:

Намаление на общата инвентаризирана площ :

1. **Намаление по документи** **- 0,5 ха.**

1.1. С Решение № 1 от 24.04.2018 г. на Комисия в РДГ – Кюстендил **се променя предназначението** на поземлени имоти в горски територии – частна държавна собственост с обща площ **1,392 дка** (0,1 ха) в землището на гр. Брезник с ЕКАТТЕ 06286, общ. Брезник, обл. Перник в полза на **юридическо лице** за обект „Сондажи за добив на подземни богатства“. Засяга се залесена горска територия в териториалния обхват на ТП „ДГС Брезник“ към „Югозападно държавно предприятие“ – гр. Благоевград, представляващи поземлени имоти, както следва:

1.1.1. ПИ с идентификатор **06286.104.184** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,359 дка**.

1.1.2. ПИ с идентификатор **06286.104.185** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.1.3. ПИ с идентификатор **06286.104.186** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,110 дка.**

1.1.4. ПИ с идентификатор **06286.104.187** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,699 дка.**

1.1.5. ПИ с идентификатор **06286.104.188** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка.**

1.2. С Решение № 4 от 11.12.2018 г. на Комисия в РДГ – Кюстендил **се променя предназначението** на поземлени имоти в горски територии – частна държавна собственост с обща площ **3,868 дка** (0,4 ха) в землището на гр. Брезник с ЕКАТТЕ 06286, общ. Брезник, обл. Перник в полза на **юридическо лице** за обект „Сондажи за добив на подземни богатства“. Засяга се залесена горска територия в териториалния обхват на ТП „ДГС Брезник“ към „Югозападно държавно предприятие“ – гр. Благоевград, представляващи поземлени имоти, както следва:

1.2.1. ПИ с идентификатор **06286.104.190** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.2. ПИ с идентификатор **06286.104.191** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.3. ПИ с идентификатор **06286.104.192** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.4. ПИ с идентификатор **06286.104.193** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.5. ПИ с идентификатор **06286.104.194** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.6. ПИ с идентификатор **06286.104.195** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.7. ПИ с идентификатор **06286.104.196** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.8. ПИ с идентификатор **06286.104.197** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.9. ПИ с идентификатор **06286.104.198** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.10. ПИ с идентификатор **06286.104.199** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.11. ПИ с идентификатор **06286.104.200** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.12. ПИ с идентификатор **06286.104.201** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.13. ПИ с идентификатор **06286.104.202** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.14. ПИ с идентификатор **06286.104.203** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.15. ПИ с идентификатор **06286.104.204** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.16. ПИ с идентификатор **06286.104.205** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.17. ПИ с идентификатор **06286.104.206** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.18. ПИ с идентификатор **06286.104.207** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.19. ПИ с идентификатор **06286.104.208** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.20. ПИ с идентификатор **06286.104.209** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.21. ПИ с идентификатор **06286.104.210** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,112 дка**.

1.2.22. ПИ с идентификатор **06286.104.211** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,538 дка**.

1.2.23. ПИ с идентификатор **06286.104.212** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,192 дка**.

1.2.24. ПИ с идентификатор **06286.104.213** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,247 дка**.

1.2.25. ПИ с идентификатор **06286.104.214** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,145 дка**.

1.2.26. ПИ с идентификатор **06286.104.215** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник, с площ **0,394 дка**.

Сумарното намаление на общата площ на стопанството по тези заповеди възлиза на **5,260 дка** (0,5 ха), което е и намаление на горската територия, държавна собственост.

2. Намаление по актуални Кадастрални карти и Кадастрални регистри - 3,4 ха.

2.1. В КККР на землище гр. Брезник, одобрени със Заповед РД-18-35/23.04.2009 г., издадена от Изпълнителен директор на АГКК и Заповед за изменение на КККР 18-5507-31.05.2022 г., издадена от Началник на СГКК – Перник, **ПИ 06286.104.218**, м. Бърдото е вид собственост „Общинска публична“, вид територия „Територия на транспорта“, НТП За местен път. Площ на имота 7,348 дка (0,7 ха). В предходната инвентаризация е представен като част от стар подотдел 18„11“ и подотдел 18„16“ съответно поляна и автомобилен път с настилка, горска територия, държавна собственост.

2.2. В КККР на землище с. Долна Секирна, Заповед за одобрение РД-18-339/22.05.2019 г., издадена от Изпълнителен директор на АГКК, **ПИ 22263.10.108** м. Граочка, е вид собственост „Общинска публична“, вид територия „Земеделска“, НТП За селскостопански, ведомствен път. Площ на имота 6,584 дка (0,6 ха). В предходната инвентаризация е представен като част от стар подотдел 152„“а“, „и“, „у“ горска територия, държавна собственост. На терена е незалесена, недървопроизводителна площ - автомобилен път без настилка, така е отбелязан и на горскостопанските карти.

2.3. В КККР на землище с. Долна Секирна, Заповед за одобрение РД-18-339/22.05.2019 г., издадена от Изпълнителен директор на АГКК, **ПИ 22263.53.124** , м. Пешилково ливаге, е вид собственост „Общинска публична“, вид територия „Земеделска“, НТП За селскостопански, ведомствен път. Площ на имота 3,231 дка (0,3 ха). В предходната инвентаризация е представен като част от стар подотдел 130 „н“, „п“, „т“ горска територия, държавна собственост. На терена е незалесена, недървопроизводителна площ - автомобилен път без настилка, така е отбелязан и на горскостопанските карти.

2.4. В КККР на землище с. Горна Секирна, Заповед за одобрение РД-18-339/22.05.2019 г., издадена от Изпълнителен директор на АГКК, **ПИ 16382.18.18**, м. Майсторова падина, е вид собственост „Държавна частна“, вид територия „Територия на транспорта“, НТП За местен път. Площ на имота 4,726 дка (0,5 ха). В предходната инвентаризация е представен като стар подотдел 124“10“ горска територия, държавна

собственост. На терена е незалесена, недървопроизводителна площ - шосе, така е отбелязан и на горскостопанските карти.

2.5. В КККР на землище с. Гигинци, Заповед за одобрение РД-18-1526/24.08.2018 г., издадена от Изпълнителен директор на АГКК, **ПИ 14893.179.409** м. Адамец, е вид собственост „Държавна публична“, вид територия територия, „Заета от води и водни обекти“, НТП Водно течение.

Площ на имота 1,299 дка (0,1 ха). В предходната инвентаризация е представен като част от стар подотдел 87“е“ горска територия, държавна собственост. На терена е незалесена площ - дере, зает с храстова растителност, така е отбелязан и на горскостопанските карти.

2.6. В КККР на землище с. Бегуновци, Заповед за одобрение на РД-18-1522/24.08.2018 г., издадена от Изпълнителен директор на АГКК, **ПИ 03099.28.14** е вид собственост „Държавна публична“, вид територия „Територия, заета от води и водни обекти“, НТП Водно течение, река.

Площ на имота 3,284 дка, като разглежданата площ е част от имота - 1,900 дка (0,2 ха). В предходната инвентаризация е представена като част от стар подотдел 87“5“ горска територия, държавна собственост. На терена е незалесена площ - дере, зает с храстова растителност, така е отбелязан и на горскостопанските карти.

2.7. В КККР на землище с. Станьовци, Заповед за одобрение РД-18-348/22.05.2019 г., издадена от Изпълнителен директор на АГКК, **ПИ 68833.6.98** е вид собственост „Общинска публична“, вид територия „Земеделска“, НТП За селскостопански, горски, ведомствен път.

Разглежданата площ е част от имота - 2,110 дка (0,2 ха). В предходната инвентаризация е част от стар подотдел 155 “б1“, „в1“ горска територия, държавна собственост. На терена е незалесена площ, автомобилен път без настилка, така е отбелязан и на горскостопанските карти.

2.8. В КККР на землище с. Кривонос, Заповед за одобрение РД-18-332/16.05.2019 г., издадена от Изпълнителен директор на АГКК, **ПИ 39855.38.12** е вид собственост „Частна - обществени организации“, вид територия „Урбанизирана“, НТП За друг вид застрояване, площ 2,912 дка (0,3 ха). В предходната инвентаризация е представен като част от подотдел 6“м“ горска територия, собственост на обществени организации - религиозна . На терена върху имота е застроен двор и църковна сграда на манастир „Св. Николай“, така е отбелязан и на горскостопанските карти.

2.9. В КККР на землище с. Ярославци, Заповед за одобрение РД-18-319/15.05.2019 г., издадена от Изпълнителен директор на АГКК, **ПИ 87579.53.41** е вид собственост „Частна обществени организации“, вид територия „Урбанизирана“, НТП За друг вид застрояване, площ 5,787 дка. Разглежданата площ е част от имота – 2,000 дка (0,2 ха) В предходната инвентаризация е представена като част от подотдел 28“3“ горска територия, собственост на обществени организации - религиозна . На терена имота е част от застроен двор и църква на „Билински манастир „Св. Архангел Михаил“, така е отбелязан и на горскостопанските карти.

2.10. В КККР на землище с. Гигинци, Заповед за одобрение РД-18-319/15.05.2019 г., издадена от Изпълнителен директор на АГКК, **ПИ 14893.114.7** е вид собственост „Частна обществени организации“, вид територия „Урбанизирана“, НТП За друг вид застрояване, площ 8,790 дка. Разглежданата площ е част от имота – 2,000 дка (0,2 ха) В предходната инвентаризация е представена като подотдел 86“2“ горска територия, собственост на обществени организации - религиозна . На терена имота е част от застроен двор на Черногорски манастир „Свети свети Козма и Дамян“, така е отбелязан и на горскостопанските карти.

2.11. В КККР на землище с. Гигинци, Заповед за одобрение РД-18-1526/24.08.2018 г., издадена от Изпълнителен директор на АГКК, **ПИ 14893.179.411** м. Адамец, е вид собственост „Държавна публична“, вид територия „Заета от води и водни обекти“, НТП Водно течение.

Площ на имота 1,184 дка (0,1 ха). В предходната инвентаризация е представен като част от подотдел 87“ж“ горска територия, собственост на обществени организации (религиозна) На терена е незалесена площ - дере, зает с храстова растителност, така е отбелязан и на горскостопанските карти.

ОБЩО НАМАЛЕНИЕ : 3,9 ха.

Увеличение на общата площ:

1.Увеличение от новоинвентаризирани гори

1.1. Площта на поземлените имоти, притежаващи характеристиките на гора по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 1 от ЗГ и неотразени в предходната инвентаризация, като гори възлизат на 2686.02 дка или кръгло 268.6 ха.

2. Увеличение на площта на ГТ

2.1. Със заповед № РД 49-114 от 05.03.2020 г. на МЗХГ **се променя** предназначението от **земеделски** в **горски** територии на поземлени имоти - **собственост на физически лица,** в териториалния обхват на ТП „ДГС Брезник“, с. Билинци, ЕКАТТЕ 04042, общ. Брезник, обл. Перник, с идентификатори по кадастралната карта и кадастралните регистри (КККР), както следва:

2.1.1. ПИ с идентификатор **04042.8.5** с площ **3,500 дка** (0,4 ха). В настоящата инвентаризация върху имота попадат части от подотдели 27 „л“, 28 „щ“ и 28“е1“ горска територия, частна собственост (част от стари подотдели съответно 27“л“ и 28“щ“ по Инвентаризацията от 2015 година)

2.1.2. ПИ с идентификатор **04042.8.6** с площ **37,701 дка** (3,8 ха). В настоящата инвентаризация върху имота попадат части от подотдели 28 „ф“, „е1“, „ж1“ горска територия, частна собственост (част от стари подотдели съответно 28“ф“ и 28“щ“ по Инвентаризацията от 2015 година)

2.1.3. ПИ с идентификатор **04042.8.7** с площ **7,006 дка** (0,7 ха). В настоящата инвентаризация върху имота попадат части от подотдели 27 „л“; 28 „е1“, „щ“ горска територия, частна собственост (част от стари подотдели част съответно 27“л“ и 28“щ“ по Инвентаризацията от 2015 година)

2.1.4. ПИ с идентификатор **04042.8.8** с площ **6,494 дка** (0,6 ха). В настоящата инвентаризация върху имота попада част от подотдел 27 „л“ горска територия, частна собственост (част от стар подотдел 27“л“ по Инвентаризацията от 2015 година)

2.2. Със заповед № РД 49-330 от 09.08.2021 г. на МЗХГ **се променя** предназначението от **земеделска** в **горска** територия на поземлени имоти - **собственост на физически лица,** в териториалния обхват на ТП „ДГС Брезник“, с. Брусник, ЕКАТТЕ 06639, общ. Брезник, обл. Перник, с идентификатори по КККР, както следва:

2.2.1. ПИ с идентификатор **06639.12.16** с площ **12,299 дка** (1,2 ха). В настоящата инвентаризация върху имота попада подотдел 51 „п“ горска територия, частна собственост, новоустроен.

2.2.2. ПИ с идентификатор **06639.17.14** с площ **0,901 дка** (0,1 ха). В настоящата инвентаризация върху имота попада подотдел 52 „9“ горска територия, частна собственост, новоустроен.

2.2.3. ПИ с идентификатор **06639.20.14** с площ **1,636 дка** (0,2 ха). В настоящата инвентаризация върху имота попада подотдел 46 „8“ горска територия, частна собственост, новоустроен.

2.2.4. ПИ с идентификатор **06639.20.63** с площ **4,933 дка** (0,5 ха). В настоящата инвентаризация върху имота попада част от подотдел 52 „б“ горска територия, частна собственост, новоустроен.

2.2.5. ПИ с идентификатор **06639.20.64** с площ **9,239 дка** (0,9 ха). В настоящата инвентаризация върху имота попада част от подотдел 52 „б“ горска територия, частна собственост, новоустроен.

2.2.6. ПИ с идентификатор **06639.20.75** с площ **2,851 дка** (0,3 ха). В настоящата инвентаризация върху имота попада част от подотдел 52 „5“ горска територия, частна собственост, новоустроен.

2.2.7. ПИ с идентификатор **06639.23.14** с площ **12,000 дка** (1,2 ха). В настоящата инвентаризация върху имота попада част от подотдел 52 „5“ горска територия, частна собственост, новоустроен.

2.2.8. ПИ с идентификатор **06639.33.27** с площ **2,500 дка** (0,3 ха). В настоящата инвентаризация върху имота попада подотдел 45 „у“(стар 45 „у“ част) горска територия, частна собственост.

2.3. Със заповед № РД 49-428 от 21.10.2022 г. на МЗХ **се променя** предназначението от **земеделска** в **горска** територия на поземлени имоти – **общинска собственост**, в териториалния обхват на ТП „ДГС Брезник“ , както следва:

2.3.1. ПИ с идентификатор **04042.31.65** с площ **12,042 дка** (1,2 ха) по КККР на с. Билинци, ЕКАТТЕ 04042, общ. Брезник, обл. Перник. В настоящата инвентаризация това е подотдел 27 „е“ (стар 27 „е“) горска територия, общинска собственост.

2.3.2. ПИ с идентификатор **22263.10.111** с площ **51,438 дка** (5,1 ха) по КККР на с. Долна Секирна, ЕКАТТЕ 22263, общ. Брезник, обл. Перник. В настоящата инвентаризация върху имота са попадат подотдели 152 „т“(стар 152 „т“) и 153 „б“(стар 153 „б“) горска територия, общинска собственост, като 3,7 ха са новоустроени залесени площи.

2.3.3. ПИ с идентификатор **68833.146.57** с площ **219,047 дка** (21,9 ха) по КККР на с. Станьовци, ЕКАТТЕ 68833, общ. Брезник, обл. Перник, Имотът попада в района на дейност на ТП „ДГС Брезник“, В настоящата инвентаризация върху имота са инвентаризирани подотдели 161 „с“ (стар 161 „с“); 162 „д“, „е“, „т“ (стари 162 „д“, „е“) и 163 „к“, „х“, „я“,“ а1“, „7“,„14“ (стари 163 „к“, „х“) горска територия, общинска собственост, като 10,7 ха са новоустроени.

С описаните по-горе заповеди общото увеличение на площта на горските територии в района на стопанството възлиза на **38,4 ха.** В това число са включени 5,5 ха (описани в т. 1.2.1), които още през 2015 година са били причислени към горските територии, собственост на физически лица, въпреки че все още са били земеделски територии. Поради тази причина са описани в увеличението на горските територии, но не участват в общата рекапитулацията за движението на площта по вид територия.

Новоинвентаризирани горски територии описани в горните заповеди възлизат на 18.8 ха

Общо увеличение по документи: + 287.4 ха

Промени в собствеността върху ГТ:

1. В изпълнение на заповед № РД 49-6 от 04.01.2017 г. на МЗХ, „Югозападно държавно предприятие“ ДП - гр. Благоевград, закупува недвижим имот собственост на физическо лице с площ **1,750 дка** (0,2 ха), представляващ поземлен имот в горска територия с идентификатор 51490.50.17 в землището на с. Непразненци с ЕКАТТЕ 51490, общ. Брезник, обл. Перник. В настоящата инвентаризация това е подотдел 75“ж1 горска територия, собственост - държавна публична (част от стар 75 „ш“)

2. В изпълнение на заповед № РД 49-336 от 26.09.2019 г. на МЗХГ, допълнена със заповед № РД 49-293 от 15.09.2020 г. на МЗХГ „Югозападно държавно предприятие“ ДП - гр. Благоевград, закупува недвижим имот собственост на физическо лице с площ **4,117 дка** (0,4 ха), представляващ поземлен имот в горска територия с идентификатор 65084.74.101 в землището на с. Садовик с ЕКАТТЕ 65084, общ. Брезник, обл. Перник. В настоящата инвентаризация това е подотдел 2“н1, горска територия, собственост - държавна публична (част от стар 2 „х“)

3. В изпълнение на заповед № РД 49-153 от 27.05.2022 г. на МЗХ, „Югозападно държавно предприятие“ ДП - гр. Благоевград, закупува недвижими имоти собственост на физически лица с обща площ **8,797 дка** (0,9 ха), представляващи поземлени имоти в горска територия с идентификатори 15331.54.7, 15331.55.24 и 15331.55.25 в землището на с. Гоз с ЕКАТТЕ 15331, общ. Брезник, обл. Перник. В настоящата инвентаризация това са подотдели 67“п1“(стар 67“г1“) и 68“о1“(части от стари 68“г“,68“п“), горска територия, собственост - държавна частна.

С посочените по-горе заповеди площта на горските територии държавна собственост се увеличава с **14,664 дка** (1,5 ха) за сметка на горските територии частна собственост.

Учредяване на ограничени вещни права:

1. Със заповед № 721 от 09.09.2020 г. на ИАГ се учредява **сервитут** за срок от **15 (петнадесет) години и 6 (шест) месеца** върху поземлени имоти в горски територии – частна държавна собственост, с обща площ на сервитутната зона **0,411 дка** (0,0 ха), за изграждане и обслужване на питеен водопровод, включително и прилежащите към него шахти, в полза на юридическо лице. Засягат се горски територии в района на дейност на ТП „ДГС Брезник“ към ДП „Югозападно държавно предприятие“ – гр. Благоевград, представляващи служещи поземлени имоти:

1.1. С идентификатор **06286.104.10** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник. Площта на сервитутната зона е в размер на **0,006 дка** (0,0 ха). В настоящата инвентаризация сервитутът попада в подотдел **18“з“** държавна собственост, горска територия.

1.2. С идентификатор **06286.104.27** по КККР на гр. Брезник, общ. Брезник, обл. Перник. Площта на сервитутната зона е в размер на **0,405 дка** (0,0 ха) В настоящата инвентаризация сервитутът попада в подотдел **18“з“** държавна собственост, горска територия.

Общата площ на ТП „ДГС Брезник” би трябвало да бъде 13713.6 ха, но в действителност е **13804.1 ха.** Разликата от + 90.5 ха. се дължи на: допълнително причисляване на новоинвентаризирани гори в земеделските територии притежаващи характеристиките на гора по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 1 от ЗГ, надхвърлящи предвидената такава площ по задание описана по горе в точка 1.1. за увеличение на общата площ.

Инвентаризирани са още 135.7 ха, семенни насаждения, частна и юридическа собственост върху земеделски територии, отговарящи на чл. 83 от ЗГ. за тези гори ще се изготви списък по кадастрални номера, който ще бъде представен към приложенията на обяснителната записка за инвентаризацията, и същите не са включени в баланса на настоящата инвентаризация.

По вид на собствеността съгласно ЗГ, инвентаризираната площ в териториалния обхват на ТП „ДГС Брезник“ е представено в таблица № 15.

Таблица № 15
Разпределение на общата площ предмет на инвентаризация по собственост и видове територии

Общо					**в т.ч. Горски територии**		**в т.ч. Земеделски територии**	
вид собственост	**обща площ**	**%**	**в т.ч. залес. площ**	**%**	**обща площ**	**%**	**обща площ**	**%**
	ха		**ха**		**ха**		**ха**	
Държавна частна	9080.8	65.7	7762.1	64.0	9080.5	78.1	0.3	-
Държавна публична	167.6	1.2	123.7	1.0	167.6	1.4	-	-
Държавна	**9248.4**	**66.9**	**7885.8**	**65.0**	**9248.1**	**79.5**	**0.3**	**-**
Общинска частна	1795.2	13.0	1640.8	13.5	356.0	3.1	1439.2	66.4
Общинска публична	329.7	2.4	329.1	2.7	2.0	-	327.7	15.1
Общинска	**2124.9**	**15.4**	**1969.9**	**16.2**	**358.0**	**3.1**	**1766.9**	**81.5**
Частна	**2430.8**	**17.7**	**2290.5**	**18.8**	**2029.0**	**17.4**	**401.8**	**18.5**
В т.ч. на физ.лица	1707.1	12.4	1645.1	13.5	1335.3	11.5	371.8	17.1
В т. ч. на юридически лица	723.7	5.3	645.4	5.3	693.7	5.9	30.0	1.4
Всичко	**13804.1**	100.0	**12146.2**	100.0	**11635.1**	100.0	**2169.0**	100.0

- държавна собственост: Общата площ на инвентаризираните гори и горски територии държавна собственост възлиза на 9248.4 ха, което е 66.9 % от общо инвентаризираната площ. Държавната частна собственост е в размер на 9080.8 ха, а държавната публична е 167.6 ха, като тя е определена съгласно кадастралните карти. Залесената площ държавна собственост е 65 % от общата залесена инвентаризирана площ, по вид територия тя е горска, като изключение правят само 0.3 ха, които са гори върху земеделски територии.

- общинска собственост: заема 15.4 % от общата инвентаризирана площ. Залесената инвентаризирана площ общинска собственост е в размер на 1969.9 ха, от която 1766.9 ха са гори върху земеделски територии.

- частна собственост: Инвентаризираните площи от този вид собственост са в размер на 2430.8 ха или 17.7 % от общо инвентаризираната площ в обхвата на дейност на ТП „ДГС Брезник“. В това число на физически лица – 1707.1 ха, от които 96.4 % са залесени. Горите върху земеделски територии на физически лица са 17.1 % от общо инвентаризираните гори върху земеделски територии. В това число инвентаризираните площи на юридически лица

са 723.7 ха или 5.3 % от общо инвентаризираната площ. Горските територии на юридически лица са 693.7 ха и са 5.9 % от общата инвентаризирана площ на горските територии.

Съобразно ***функциите на инвентаризираните гори*** в ТП „ДГС Брезник" площта при двете последователни инвентаризации се разпределя, както следва:

Таблица № 16
Разпределение на **инвентаризираната площ** по
функции при двете последователни инвентаризации

ФУНКЦИОНАЛНИ КАТЕГОРИИ	инвентаризации				
	2015г. площ-ха	%	2025г. площ-ха	%	разлика +/- ха.
Стопански функции	10390.6	77.4	3933.5	28.5	- 6457.1
Специални и защитни функции	3039.5	22.6	9870.6	71.5	6831.1
Обща инвентаризирана площ	**13430.1**	**100.0**	**13804.1**	**100.0**	**374.0**

Функциите на горските територии в тази инвентаризация са определени съгласно Закона за горите от 09.04.2011 година и Наредба №18 от 07.10.2015 година. Горските територии със стопански функции намаляват с над 50 %, основно заради сертификацията на стопанството извършена през 2016 година.

Промените в площта на функционалните категории са както следва:

- Общата площ на Защитените зони по Натура-2000 при предходната инвентаризация е била 2555,5 ха, а в момента се е увеличила на 2722.1 ха. Разликата се дължи на по-точното картиране на границите на Защитените зони, както и на корекции в границите на на горите разположени върху земеделски земи и на новоинвентаризираните гори.

- През 2016 година е направена сертификация на ТП "ДГС Брезник". Съгласно нея са определени горите с висока консервационна стойност, към които се отнасят и определените в за гори във фаза на старост и представителни образци на горските екосистеми надхвърлящи 10 % от площта на ДГТ.

- Съгласно Протокол за определяне на източниците на горски репродуктивни материали от 07.02.2024 година на Горска семеконтролна станция гр. София семепроизводствените насаждения и географските култури се запазват.

Разпределени на инвентаризираната площ и запас /без клони/, по групи гори и фукционални групи е дадено в таблица № 17.

Таблица № 17
Разпределение на **общата инвентаризирана площ** и запаса / без клони /
по групи гори и функции

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ,ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защита на водите	607.8	527.1	86375	508.6	473.0	39710	1116.4	1000.1	126085
защита на почвите	335.6	161.8	28485	535.8	490.4	76190	871.4	652.2	104675
защита на урбанизирани територии	2.4	2.3	640	10.0	9.4	1130	12.4	11.7	1770
Общо защитни функции	**945.8**	**691.2**	**115500**	**1054.4**	**972.8**	**117030**	**2000.2**	**1664.0**	**232530**
защитени зони Натура 2000	1502.1	1249.6	210020	937.9	892.0	90005	2440.0	2141.6	300025
Общо специални функции по т.1	**1502.1**	**1249.6**	**210020**	**937.9**	**892.0**	**90005**	**2440.0**	**2141.6**	**300025**
семепроизводствени насаждения и градини	16.1	16.1	6380	37.6	37.6	9480	53.7	53.7	15860
горски разсадници	-	-	-	11.6	-	-	11.6	-	-
опитни и географски култури	8.7	8.7	1350	-	-	-	8.7	8.7	1350
БИСД	177.2	164.0	55390	14.5	13.1	2280	191.7	177.1	57670
Общо специални функции по т.2	**202.0**	**188.8**	**63120**	**63.7**	**50.7**	**11760**	**265.7**	**239.5**	**74880**
горски територии с рекреационно значение	128.7	111.4	31955	48.1	34.1	4840	176.8	145.5	36795
гори с висока консервационна стойност	1690.5	1385.8	278910	3297.4	3105.5	510325	4987.9	4491.3	789235
Общо специални функции по т.3	**1819.2**	**1497.2**	**310865**	**3345.5**	**3139.6**	**515165**	**5164.7**	**4636.8**	**826030**
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	**3523.3**	**2935.6**	**584005**	**4347.1**	**4082.3**	**616930**	**7870.4**	**7017.9**	**1200935**
Общо защитни и специални функции	**4469.1**	**3626.8**	**699505**	**5401.5**	**5055.1**	**733960**	**9870.6**	**8681.9**	**1433465**
стопански функции	**2096.3**	**1824.6**	**330640**	**1837.2**	**1639.7**	**188545**	**3933.5**	**3464.3**	**519185**
Всичко	**6565.4**	**5451.4**	**1030145**	**7238.7**	**6694.8**	**922505**	**13804.1**	**12146.2**	**1952650**

А. <u>ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ СЪС ЗАЩИТНИ И СПЕЦИАЛНИ ФУНКЦИИ /ЗСПФ/</u>

Общата инвентаризирана площ на тези територии е 9870.6 ха, от която залесената е 8681.9 ха и незалесена 1188.7 ха. По видове на водещо предназначение се групират, както следва:

1. **<u>Гори със защитни функции</u>** с обща площ от 2000.2 ха, от която 1664.0 ха залесена и 336.2 ха незалесена.

1.1. Защита на водите с обща площ 1116.4 ха, от която 100.1 ха залесена и 116.3 ха незалесена.

Категории и функции	Площ - ха		
Защита на водите	обща	залесена	незалесена
санитарно-охранителна зона 1	12.3	9.5	2.8
санитарно-охранителна зона 2	125.0	109.1	15.9
санитарно-охранителна зона 3	979.1	881.5	97.6
Всичко защита на водите	**1116.4**	**1000.1**	**116.3**

1.2. Защита на почвите с обща площ 871.4 ха, от която 652.2 ха залесена и 219.2 ха незалесена.

Категории и функции	Площ - ха		
Защита на почвите	обща	залесена	незалесена
лесонепригодна площ	8.8	-	8.8
скално-урвест терен	15.7	8.0	7.7
наклон над 30 градуса	846.9	644.2	202.7
Всичко защита на почвите	**871.4**	**652.2**	**219.2**

1.3. Защита на инфраструктура с обща площ 12.4 ха, от която 11.7 ха залесена и 0.7 ха незалесена.

Категории и функции	Площ - ха		
защита на урбан. територии	обща	залесена	незалесена
горски територии за защита на УТ	12.4	11.7	0.7
Всичко:	12.4	11.7	0.7

2. **Гори със специални функции** с обща площ 7870.4 ха, от която 7017.9 ха залесена и 852.5 ха незалесена.

2.1. Гори със защитени функции с обща площ 2440.0 ха, от която 2141.6 ха залесена и 298.4 ха незалесена.

Категории и функции	Площ - ха		
Защитени функции	обща	залесена	незалесена
защитена зона птици	2338.0	2051.0	287.0
защитена зона местообитания	102.0	90.6	11.4
Всичко 33 Натура 2000	**2440.0**	**2141.6**	**298.4**

Защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000 на територията на ТП "ДГС Брезник" са:

Съгласно Директивата за опазване на птиците -79/409/ЕЕС:

ЗЗ „Мещица” с идентификационен код BG0002101, обявена със заповед №РД-809/06.11.2008 г. на МОСВ, (ДВ бр. 108/2008 г.) Общта ѝ площ съгласно заповедта е 3416.3 ха. Зоната засяга горски територии и гори върху земеделски земи с обща площ 138.3 ха, от която залесена 113.9 ха и незалесена 24.4 ха.

ЗЗ „Ноевци” с идентификационен код BG0002089, обявена със заповед №РД-808/06.11.2008 г. на МОСВ, (ДВ бр. 108/2008 г.) Общата ѝ площ съгласно заповедта е 8474.9 ха. Зоната засяга горски територии и гори върху земеделски земи с обща площ 2346.3 ха, от която залесена 2042.5 ха и незалесена 303.8 ха.

Съгласно Директивата за опазване на природните местообитания и местообитания на видове -92/43/ЕЕС:

ЗЗ „Любаш” с идентификационен код BG0000624, приета с РМС № 802/04.12.2007 г., (ДВ бр. 107/2007 г.). Общата ѝ площ съгласно РМС е 1264.4 ха. Зоната засяга горски територии и гори върху земеделски земи с обща площ 70.4 ха, от която залесена 33.9 ха и незалесена 36.5 ха.

ЗЗ „Ребро” с идентификационен код BG0000314, приета с РМС № 122/02.03.2007 г., (ДВ бр. 21/2007 г.), Общата ѝ площ съгласно РМС е 212.9 ха. Зоната засяга горски територии и гори върху земеделски земи с обща площ 167.1 ха, от която залесена 100.1 ха и незалесена 67.0 ха.

Общата площ на засегнатите горски територии и гори върху земеделски земи от защитените територии, съгласно ЗБР е 2722.1 ха, което е по-голяма площ от посочената в таблицата по горе - 2440 ха, тъй като в някои случаи се припокриват две защитени зони (по директивата за птиците с такива по директивата за местообитанията).

2.2. Гори в семепроизводствени насаждения, географски култури и горски разсадници с обща площ 74.0 ха, от която залесена 62.4 ха и незалесена 11.6 ха.

Категории и функции	Площ - ха		
Семепр. Насаждения, географски култури и разсадници	обща	залесена	незалесена
семепроизводств.насаждение	53.7	53.7	-
горски разсадници	11.6	-	11.6
опитни и географски култури	8.7	8.7	-
Всичко	74.0	62.4	11.6

2.3. Ловностопански територии – БИСД с обща площ 191.7 ха, от която 177.1 ха залесена и 14.6 ха незалесена.

Категории и функции	Площ - ха		
БИСД	обща	залесена	незалесена
база за инт.стоп.дивеч	191.7	177.1	14.6
Всичко БИСД	**191.7**	**177.1**	**14.6**

2.4. Гори с рекреационно значение и висока консервационна стойност с обща площ 5164.7 ха, от която 4636.8 ха залесена и 527.9 ха незалесена.

Категории и функции	Площ - ха		
Рекреационни, ГФС,ГВКС	обща	залесена	незалесена
лесопарк	176.8	145.5	31.3
гори във фаза на старост	276.3	276.3	-
ГВКС 2	4352.2	3877.1	475.1
ГВКС 3	24.5	13.3	11.2
ГВКС 4	89.3	89.3	-
представителни екосистеми	245.6	235.3	10.3
Всичко:	**5164.7**	**4636.8**	**527.9**

В. ГОРИ СЪС СТОПАНСКИ ФУНКЦИИ

Общата площ на инвентаризираните гори и горски територии със стопански функции възлиза на 3933.5 ха, от която залесена 3464.3 ха, а незалесена 469.2 ха.

Общата инвентаризирана площ в ТП „ДГС Брезник“ възлиза на 13804.1 ха, от която залесената е 12146.2 ха, а незалесената – 1657.9 ха.

Разпределението на общата площ за стопанството в горите със стопански, защитни и специални функции по категории гори е представено в таблица № 18. В отделна колона са дадени и площите, които се водят в числото на други функционални групи, така че да се добие представа и за общите площи на тези категории.

Таблица № 18

Разпределение на общата инвентаризирана площ по водеща категории и функциионални групи

Горски територии по категории и функции	**Водеща функция**	**%**	**В не водеща функция**	**Обща площ**
	ха		**ха**	
200 м край язовир	-	-	14.2	14.2
лесонепригодна площ	8.8	0.1	15.1	23.9
скално-урвест терен	15.7	0.1	-	15.7
горски територии за защита на УТ	12.4	0.1	2.5	14.9
наклон над 30 градуса	846.9	6.1	3.5	850.4
санитарно-охранителна зона 1	12.3	0.1	2.4	14.7
санитарно-охранителна зона 2	125.0	0.9	14.1	139.1
санитарно-охранителна зона 3	979.1	7.1	17.6	996.7
Общо защитни функции	**2000.2**	**14.5**	**-**	**-**
защитена зона птици	2338.0	16.9	146.6	2484.6
защитена зона местообитания	102.0	0.7	135.5	237.5
Общо специални функции по т.1	**2440.0**	**17.6**	**-**	**-**
ловностоп. територия	-	-	0.3	0.3
горски разсадник	11.6	0.1	-	11.6
семепроизв.насаждение	53.7	0.4	50.5	104.2

Горски територии по категории и функции	Водеща функция	%	В не водеща функция	Обща площ
	ха		ха	
географска култура	8.7	0.1	4.4	13.1
база за инт.стоп.дивеч	191.7	1.4	62.9	254.6
Общо специални функции по т.2	**265.7**	**2.0**	**-**	**-**
зелена зона	-	-	196.7	196.7
лесопарк	176.8	1.3	19.9	196.7
гори във фаза на старост	276.3	2.0	165.1	441.4
ГВКС 1	-	-	1199.0	1199.0
ГВКС 2	4352.2	31.5	2243.0	6595.2
ГВКС 3	24.5	0.2	2465.4	2489.9
ГВКС 4	89.3	0.6	956.1	1045.4
ГВКС 6	-	-	214.9	214.9
представителни екосистеми	245.6	1.8	240.7	486.3
Общо специални функции по т.3	**5164.7**	**37.4**	**-**	**-**
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	**7870.4**	**57.0**	**-**	**-**
Общо защитни и специални функции	**9870.6**	**71.5**	**-**	**-**
стопанска	3933.5	28.5	-	3933.5
Стопански функции	**3933.5**	**28.5**	**-**	**-**
Всичко	**13804.1**	**100.0**	**-**	**-**

Горите в обхвата на дейност на ТП „ДГС Брезник” са разположени в Област Перник – в Община Брезник. Общата площ на всички землища е 40335.2 ха и обхваща 35 цели землища. Разпределението на инвентаризираните площи по землища и по вид собственост е показано в таблица № 19.

Таблица № 19

Разпределение на инвентаризираната площ по землища и вид собственост

Землище	Обща площ на землищата	Територии държавна собственост	Територии общинска собственост	Територии собственост на частни и юридически лица	Общо територии	В т.ч. залесени територии	Лесистост %
гр. БРЕЗНИК	2283	232.3	5.4	3.2	240.9	193.2	8.5
с. АРЗАН	838.1	154.3	29.2	44.8	228.3	200.2	23.9
с. БАБИЦА	1353.3	88.3	2.4	22	112.7	89.3	6.6
с. БАНИЩЕ	1600.5	1085.4	114.4	26.2	1226	1123.2	70.2
с. БЕГУНОВЦИ	1058.7	6.1	0.3	34.1	40.5	34.1	3.2
с. БИЛИНЦИ	513.9	128.8	19.4	40.6	188.8	168.6	32.8
с. БРЕЗНИШКИ ИЗВОР	827.1	128.9	32.2	12.4	173.5	157.7	19.1
с. БРУСНИК	986	388.1	38.2	165.8	592.1	551.3	55.9
с. ВЕЛКОВЦИ	1074	13.5	0	1.9	15.4	15.4	1.4
с. ВИДРИЦА	779.5	79.6	18.6	9.8	108	103.7	13.3
с. ГИГИНЦИ	1626.5	8.7	127.9	539.9	676.5	638.1	39.2
с. ГОЗ	1233.7	161	11.4	32.8	205.2	132.8	10.8
с. ГОРНА СЕКИРНА	1451.8	772.4	333.3	33.1	1138.8	968.3	66.7
с. ГОРНИ РОМАНЦИ	844.2	220.7	22.6	76.6	319.9	240.5	28.5
с. РЕЖАНЦИ	1186.7	30.2	36.5	19.7	86.4	85.8	7.2
с. ГЪРЛО	901.8	177.5	65.5	41.5	284.5	272.8	30.3
с. ДОЛНА СЕКИРНА	2544.7	1252.2	292.7	158.2	1703.1	1617.7	63.6

с. ДОЛНИ РОМАНЦИ	919.9	133.3	67.1	5.7	206.1	187.4	20.4
с. ДУШИНЦИ	950.2	536.7	79.7	113.1	729.5	704.9	74.2
с. ЗАВАЛА	1268.7	692.4	66.5	130.9	889.8	713.4	56.2
с. КОШАРЕВО	2387.5	170.2	134	184.3	488.5	369.2	15.5
с. КРАСАВА	757.4	246.9	15.7	39.6	302.2	239.2	31.6
с. КРИВОНОС	636.2	211	58.4	117.3	386.7	360	56.6
с. КОНСКА	1261.4	38.1	20.7	24.9	83.7	75	5.9
с. МУРТИНЦИ	584	50.5	8.2	6.2	64.9	64	11.0
с. НЕПРАЗНЕНЦИ	717.5	65.2	64.1	116.8	246.1	235.3	32.8
с. НОЕВЦИ	1648.5	212.4	26.9	149.1	388.4	340.1	20.6
с. ОЗЪРНОВЦИ	495.5	190	13	25.3	228.3	148.7	30.0
с. РЕБРО	1141.7	360.5	52.1	70	482.6	338.7	29.7
с. РЪЖАВЕЦ	762.3	403.2	89.1	10.1	502.4	469.3	61.6
с. САДОВИК	1581.6	199.4	94.5	42.2	336.1	275.7	17.4
с. СЛАКОВЦИ	1447.9	119.7	101.1	28	248.8	236.3	16.3
с. СОПИЦА	1016.4	16	7.5	0	23.5	22.3	2.2
с. СТАНЬОВЦИ	955.4	402.1	57.5	32.9	492.5	440.2	46.1
с. ЯРОСЛАВЦИ	699.6	272.8	18.8	71.8	363.4	333.8	47.7
ВСИЧКО	40335.2	9248.4	2124.9	2430.8	13804.1	12146.2	30.1
%		67.0	15.4	17.6	100.0	88.0	

От таблицата е видно, че **горите държавна собственост** са 67.0 %, като обхващат горските територии държавна собственост и самозалесените държавни земеделски земи.

Общинските гори заемат 15.4 % от инвентаризираната площ на Общините. Към тях са включени горските територии общинска собственост, както и горите извън горските територии.

Инвентаризираните имоти на **частни и юридически лица** заемат 17.6 %. В тях са включени горите върнати както по Закона за Горите, така и по Закона за СПЗЗ.

Лесистостта средно за инвентаризираната територия е 30.1 %.

По землища лесистостта също е много различна. Например в землищата на с. Душинци, което се намира в най-облесената част на инвентаризираната територия, лесистостта достига до 74.2 %, докато в землището на с. Велковци е най-малка – 1.4 % .

2. Сравнение на залесената площ и общия запас на насажденията при двете последователни инвентаризации

В таблица № 20 е направено сравнение на залесената площ и дървесния запас с клони по класове на възраст при двете последователни инвентаризации.

Таблица № 20

Сравнение на залесената площ и дървесния запас (с клони) по класове на възраст при двете последователни инвентаризации

Година на инвен-тари-зация	Мярка	Класове на възраст								**Общо**
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
		1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120	121-140	над 141	
2015	ха	1492.1	3076.1	4113.4	2173.4	397.2	229.2	61.5	0.9	11543.8
	%	12.9	26.6	35.6	18.9	3.5	2.0	0.5	-	100.0
2025	ха	1699.5	2418.1	3183.3	3363.2	1106.5	196.9	143.5	35.2	12146.2
	%	14.0	19.9	26.2	27.7	9.1	1.6	1.2	0.3	100.0
разлика	+/-	207.4	- 658.0	- 930.1	1189.8	709.3	- 32.3	81.7	34.3	602.4
2015	куб.м	74085	628950	1083115	533640	115825	94580	22230	380	2552805
	%	2.9	24.6	42.4	20.9	4.6	3.7	0.9	-	100.0
2025	куб.м	32005	325210	777305	795250	268320	58930	51060	12890	2320970
	%	1.1	14.1	33.6	34.4	11.6	2.5	2.2	0.5	100.0
разлика	+/-	- 42080	-303740	-305810	261610	152495	- 35650	28830	12510	-233145

А. ПО ПЛОЩ:

Залесената площ в границите на инвентаризираната територия се е увеличила с 602.4 ха. Увеличението се дължи на:

- новоинвентаризирани гори;
- залесени сечища, самозалесили се голини и поляни.

По класове на възраст, разликите се дължат на неравномерното разпределение на площите по подкласове на възраст и прерастването на гората.
Ясно личи увеличението на най-младите гори до 20 години, за сметка на намалението на иглолистните култури от II и III-ти клас на възраст, които масово са пострадали от нападенията на корояди, засегнали цялата страна през десетилетието.

Б. ПО ЗАПАС:

	куб.м
Общият дървесен запас (с клони) на инвен. площ през 2015г.	2552805
Средният прираст на гората за изминалия период е	570510
Ползването през периода е било	656833
Вероятният запас към края на 2024 г. трябва да е	2466482
Установеният към края на 2024 г. запас (с клони) възлиза на	2320970

Разликата от - 145512 куб.м. в по - малко от очаквания запас се дължи най - вече на:

- огромното количество суха и паднала, усвоена или неусвоена короядна маса и повредите от сериозния снеговал и снеголом от 2021 година, засегнал масово буковите насаждения и от части иглолистните култури в района.
- изведените санитарни и принудителни сечи са съсредоточени основно в II, III и IV клас на възраст където е обикновено най – висок прирастът. От друга страна 75.1 % от площта на I клас на възраст е в първи подклас на възраст, където голяма част от насажденията са без запас .

3. Лечебни и защитени растения

Законът за лечебните растения, обнародван в ДВ, бр.29 от 07.04.2000 година, урежда управлението на дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения, включително събирането и изкупуването на получаваните от тях билки.

Разпоредбите на закона се прилагат за видовете лечебни растения съгласно приложението, независимо от собствеността върху земята на която растат.

Лечебните растения са биологичен ресурс, за ползването на който се заплащат такси, съобразно закона.

Отделни видове диворастящи лечебни растения се поставят под специален режим на опазване и ползване, когато ресурсите им проявяват трайна тенденция към намаляване или има опасност от появяване на такава тенденция. Специалният режим на ползване се определя ежегодно до 10 февруари със заповед на министъра на околната среда и водите, която се обнародва в “Държавен вестник” и с която директорът на стопанството е длъжен да се съобрази при издаване на позволителни за ползване.

Специалният режим обхваща:

1. Забрана за събиране на билки за определен период от естествените находища на видовете от територията на цялата страна, отделни райони или единични находища;
2. Определяне на годишно допустимо за събиране количество билки по райони или находища;
3. Разработване и прилагане на мерки за възстановяване на популациите и техните местообитания.

Видове растения, обявени за **защитени** попадащи в списъка, се опазват съобразно разпоредбите на **Закона за биологичното разнообразие** – обнародван в ДВ, бр.77 от 09.08.2002 година:

Чл. 40. (1) За растителните видове от приложение № 3 се забраняват:
1. брането, събирането, отрязването, изкореняването или друг начин на унищожаване на екземпляри в техните естествени области на разпространение;
2. (допълнение - ДВ, бр.94 от 2007 година) притежаването, отглеждането, пренасянето, превозването, изнасянето зад граница, търговията и предлагането за продажба или размяна на взети от природата екземпляри.
(2) Забраните по ал.1 са валидни за всички жизнени стадии от развитието на растенията.
За описание на местоположението на естествените находища на лечебните и защитени растения са използвани преките наблюдения при инвентаризацията на насажденията.

Особеното географско положение на страната ни, като южна граница на средноевропейската флора, северна граница на средиземноморската и западна граница на средноазиатската, определя голямото разнообразие на българската флора и наличието на много лечебни и ендемични растителни видове. За флората в обхвата на дейност на ТП "ДГС Брезник" са характерни следните лечебни растения, които за удобство са описани в следния ред: дървесни видове, храсти и полухрасти и тревисти:

3.1. Описание на местоположението на естествените находища на лечебните и защитените растения, условията в местообитанията, количеството и състоянието на ресурсите.

3.1.1. Дървесни видове

Най-разпространените лечебни растения на първо място в горското стопанство се явяват някои от срещащите се тук дървесни видове, а именно:

Aceraceae – Кленови

Acer platanoides L. – Шестил. Шестилът заедно с Явора участва в състава на мезофитните смесени гори от Бук, Габър, Зимен дъб и други, най-често единично или с по една-две десети ресурсите му са много разпръснати, за да могат да се използват.

Acer heldreichii Orph. In Boiss. – Планински явор (Жешля). В ***"Червената книга на България"*** Планинският явор е класифициран като "рядък" вид и е ***Балкански ендемит***.

Acer tataricum L. – Мекиш. Среща се предимно в подлеса на минимална площ, което го прави неизползваем в ресурсно отношение.

Betulaceae – Брезови

Carpinus betulus L. – Обикновен габър. Той обитава както по-влажните, така и някои сухи месторастения. Рядко доминира и обикновено участва в смесени насаждения заедно с Бук, Цера, Зимния дъб и други. Състоянието на габъровите дървостои е добро, като само отделни насаждения са засегнати от леки гнилоти. С лечебна цел се използва кората от клоните или стеблата на по-младите дървета, която съдържа дъбилни вещества, танин и други. Ресурсите му са широко използваеми.

Corylus colurna L. – Турска леска. Разпространението й е свързано с карбонатните скали в района. Среща се единично в смесени съобщества, както с дъбовете и бука, така и с Келявия габър и Мъждряна на по-бедни месторастения. Плодовете на Турската леска са ядливи, но се ползват много ограничено поради недостъпните терени, на които се среща видът.

Fabaceae – Бобови (Пеперудоцветни)

Robinia pseudoacacia L. – Бяла акация. Видът е култивиран у нас и се стопанисва издънково. С акация е залесявано главно с озеленителна цел покрай някои селища или пътища и по-масово на ерозирани терени. Цветове им съдържат много полезни вещества, които могат да се използват както във фармацията, така и в народната медицина, но по-голямо значение имат при пчеларството, за добив на висококачествен акациев мед. На по-сериозни ресурси обаче, не може да се разчита, защото повечето дървета по една или друга причина са преустановили цъфтежа си.

Fagaceae – Букови

Fagus sylvatica L. – Обикновен бук. Местообитанията на Обикновения бук са богати, свежи до влажни. Среща се в чисти или в смесени мезофитни гори със зимен дъб и габър в нископланинския подпояс, а в среднопланинския подпояс влиза в състава на смесените иглолистно-широколистни съобщества. С лечебна цел се използва кората на младите дървета, а от дървесината се извлича катран, който съдържа креозот. Ресурсите му са използваеми.

Quercus frainetto Ten. – Благун. Среща се най-често в смесени ксеротермни гори с цера и по-рядко в габърови или букови насаждения. Състоянието на дървостоите е сравнително добро, като рядко са засегнати от трахеомикоза, суховършия или мана по младите фиданки. В съвременната медицина се използват дъбовите кори от стебла и клони не по-дебели от 10 см (дрога Cortex Quercus), обелени рано напролет. Ресурсите му са максимално използваеми.

Quercus petrae (Matuschka) Liebl. - Зимен дъб (горун). Зимният дъб се среща основно в Подпояса на хълмисто-предпланинските гори смесени широколистни гори между 500 и 700 м н.в. В медицината, както и при благуна, се използват корите (дрога Cortex Quercus). Ресурсите му са широко използваеми.

Juglandaceae – Орехови

Juglans regia L. – Орех. Като облагороден вид, Орехът се среща навсякъде в района – в градините на хората, по нивите и ливадите. В горските територии, обаче има ограничено участие. В съвременната медицина се употребяват листата и външните обвивки на плодовете, заради съдържанието на юглон, но най-ценни са плодовете му, които се характеризират с висока хранителна и биологична стойност, но ресурсите в държавните гори са неизползваеми.

Oleaceae – Маслинови

Fraxinus ornus L. – Мъждрян. Среща се често, като характерен вид в ксеротермни дъбови и смесени гори, като по стръмните и каменливи склонове. Участва заедно с Келявия габър и различните видове храсти като подлес. Предпочита варовити терени и района на стопанството се чувства добре, възобновява се бързо, но на по-голяма възраст започва да съхне и изостава в растежа си. В съвременната медицина се използва обелената рано напролет и изсушена кора (дрога Cortex Fraxini). Поради това, че корите се събират от по-млади стебла или клони, ресурсите му са в максимални количества.

Fraxinus exelsior L. - Планински ясен. Този вид се среща в състава на смесените широколистни гори, като предпочита по-свежите местообитания в ниските части на склоновете, но на по-висока надморска височина над 500-600 м. Установен е в подотдели: Ресурсите му са използваеми, но не може да се говори за кой знае колко големи количества.

Pinaceae – Борови

Pinus silvestris L. – Бял бор. Белият бор не е местен вид. Залесяван е заедно с Черния бор в чисти и по-рядко смесени в култури, главно с противоерозионна цел като пионерен вид. В съвременната медицина се употребяват боровите пъпки (дрога Turiones Pini), а в народната медицина традиционно се вари ”боров мед” от младите борови върхчета или шишарки. Използваемите с лечебна цел части на Белия бор съдържат етерични масла, смоли, витамини и други полезни вещества. Особено ценна е боровата смола. Ресурсите са максимално използваеми.

Информативно могат да се споменат ***Смърча (Picea abies Karst.) и Елата (Abies alba Mll.)***, които също не се срещат в естествените гори тук и са далече от ареала си. Засаждани са единично, предимно с декоративна цел и нямат ресурсно значение за района.

Rosaceae – Розоцветни

Това основно са горскоплодни видове, които се използват предимно с ловностопанска цел. Състоянието им е добро, но ресурсите са твърде разпръснати и в незначителни количества, за да имат някакво значение за билкосъбиране.

Malus sylvestris Mill. – Киселица. Киселицата предпочита по-слънчеви места по края на горските комплекси, в изредени насаждения, по поляни и селскостопански територии.

Pirus communis L. – Дива круша. Среща се много често всред обработваемите площи, по слогове и пътища. Участва в състава единично или с по една-две десети предимно на самозалесените земеделски площи, докато в горските територии предпочита покрайнините на насажденията, където има повече светлина и простор, за да плодоноси**.** Плодовете и листата имат диуретично действие, дължащо се на съдържащия се в тях арбутин, но рядко се събират с такава цел.

Prunus avium L. – Дива череша. Ареала на Черешата обхваща предимно мезофитните буково-габърови гори, като се среща единично в състава на смесените дървостои. Освен плодовете, ценни лечебни свойства притежава и кората на този дървесен вид.

Prunus cerasifera L. – Джанка. Среща се повсеместно, но участва единично в състава на горите или като единични дървета всред голите площи и особено около селата. Този вид е много приспособим, расте при всякакви условия и плодоноси обилно.

Sorbus domestica L. – Скоруша. Среща се като единично дърво, но е разпространен навсякъде като характерен вид за чистите и смесени дъбови.

Sorbus torminalis (L.) Crantz. – Брекиня. Среща се в ксеротермни и мезоксеротермни дъбови гори от Цер, Зимен дъб и Благун, обикновено като единично дърво

Sorbus aria L. – Мукиня. Също се среща в ксеротермни и мезоксеротермни дъбови гори от Цер и Зимен дъб, но главно в подлеса или втория етаж на насажденията.

Salicaceae – Върбови

Populus nigra L. – Черна топола. Разпространена е заедно с Черната елша в смесените крайречни гори край р. Конска и нейните притоци, но само като единични дървета. Ресурсите са неизползваеми.

Populus tremula L. - Трепетлика. От трепетликовите кори могат да се добиват ценни лечебни дроги. Тя се среща на групи в букови и смесени дъбово-габърови съобщества. Ресурсите са доста разпръснати, но могат да се използват за местни нужди.

Salix alba L. – Бяла върба. *Тя* се среща по бреговете на р. Конска и по-малките и притоци. С лечебна цел се употребява върбовата кора (дрога Cortex Salicis), която се събира рано напролет, но ресурсите са твърде ограничени.

Salix caprea L. - Ива (козя върба). Този вид е поставен под режим за опазване и регулирано ползуване от Закона за биологичното разнообразие в България. Среща се рядко в състава на младиняците.

Tiliaceae – Липови

Лечебните свойства на липите не се различават. В съвременната медицина се използват съцветията с прицветния лист (дрога Flores Tiliae cum bracteis), които се събират по време на цъфтежа. Макар липите да са една от най-ценните билки в страната, нямат голямо ресурсно значение в този район. Различните видове липи са разпространени както следва:

Tilia tomentosa Moench. – Сребролистна липа. Среща се най-често в насаждения и култури на средно богати месторастения**.**

Tilia cordata Mill. – Дребнолистна липа. Този вид обитава по-бедните и каменливи терени.

Ulmaceae – Брястови

Ulmus glabra Huds. - Бряст. Разпространен е всред дъбови и буково-габърови насаждения, но неговото значение като лечебен вид е минимално, тъй като се среща единично и много разпръснато. Брястовите насаждения глобално загиват от Холандската болест, която засяга род Ulmus по целия свят, но видът все още не е изчезнал, защото бързо и лесно се възобновява.

3.1.2. Храстови видове

Част от горите в ТП „ДГС Брезник" са светлолюбиви, рехави, на места с разкъсан склоп, което е особено благоприятно за развитието на подлес от храсти. В горските комплекси, по голите площи, около пътищата и по просеките масово се настаняват храстови видове, повечето от които имат ядливи плодове с високи вкусови качества, съдържащи витамини и ценни лечебни вещества.

Betulaceae – Брезови

Corylus avellana L. – Леска. Леската се среща в храстови формации под склопа на насажденията. С лечебна цел се използват листата (дрога Folia Corylc avellanae) и кората (дрога Cortex Corylc avellanae), които се добиват пролетно време – през април и май месец. Листата съдържат глюкозиди, етерични масла, витамини и други, а корите освен тези вещества имат още смоли, танини и багрила. Използват се главно при бъбречни заболявания. Плодовете на Леската са ядливи, с много добри вкусови качества, но плодоносенето в района е твърде слабо, за да има значение в ресурсно отношение.

Caprifoliaceae – Бъзови

Lonicera xylosteum L. – Обикновен нокът. Този вид е хигромезофит и понася добре засенчването под склопа, но по-обилно плодоноси по разсветлените места и покрайнините на горските комплекси, където има повече слънчева светлина. Ресурсите са слабо използваеми.

Sambucus nigra L. – Черен бъз. Видът се среща на по-влажни места. За медицински цели се използват всички части на растението, но по-често цветовете (дрога Flores Sambuci) и корените (дрога Radix Sambuci), а по-рядко плодовете, листата и кората. Цветовете се берат преди пълното им разцъфтяване – май-юни, а плодовете след пълното им узряване – август-септември. В големи количества растението е **отровно**. Ресурсите му са използваеми, но е потенциално опасно да се събира безконтролно.

Viburnum lantana L. – Черна Калина. Среща в ксеротермни и мезоксеротермни дъбови гори от Цер и Благун, но главно в подлеса или втория етаж на насажденията.

Celastraceae – Целастрови

Euonymus latifolius L. - Широколистен чашкодрян. Среща се само като единичен храст в смесени широколистни гори на богати и влажни месторастения по доловете.

Euonymus verrucosus Scop. - Брадавичест чашкодрян. Разпространен е по-често на сухи местообитания в церови гори и черборови култури. Ресурсите му са много ограничени.

Cornaceae – Дрянови

Cornus mas L. – Дрян. Видът е свързан с разпространението на карбонатните скали и в тези райони масово влиза в състава на подлеса. Употребяват се плодовете му, както като хранителен продукт, така и с лечебна цел (дрога Fructus Corni). Те съдържат витамини, около 9 % захари, 3.5 % плодови киселини (главно ябълчна) и други полезни вещества. Дрянът цъфти много рано на пролет – още през февруари, но плодовете узряват късно есента – чак през октомври.

Cornus sanguinea L. - Кучешки дрян. Този вид дрян се среща на по-свежите местообитания. Участва с по една-две десети в подлеса успоредно с другите храстови видове. Плодовете и листата му съдържат витамин С и където е разпространен видът, са в значителни количества.

Copressaceae - Кипарисови

Juniperus communis – Хвоина. Вечно зелен храст с изправени или разположени по повърхността на почвата клони. Расте в предпланините и планините из цялата страна. Среша се в подлеса на широколистни и смесени гори. Събират се плодчетата през есента на втората година. Използва се в парфюмерията и в официалната и народна медицина.

Fabaceae – Бобови (Пеперудоцветни)

Chamaecytisus hirsutus (L.) Link. – Космат зановец. Среща се често като характерен вид за ксеротермните гори, предимно в разсветлените им части и сред храсталаците. Установен е в ниската част на стопанството, по някои по-сухи била. Той е особено ценно медоносно растение и в пчеларската литература е известен под името ”зайча метла”. Ресурсите му са използваеми, но растението не е многочислено, в популациите в които се среща.

Bituminaria bituminosa Stirt. – Битуминария (псоралея). Среща се в покрайнините на дъбовите гори, около пътища, храсталаци или голи площи, където достига височина до 1 м. Споменава се повече информативно, защото няма ресурсно значение като лечебен вид.

Genista tinctoria L. – Багрилна жълтуга. Тя е храстче високо от 30 до 60 см – умерено светлолюбив мезофит. Среща се доста рядко сред храсталаци и просветлени гори, главно на каменливи терени.

Oleaceae – Маслинови

Ligustrum vulgare L. - Птиче грозде. В района има ограничено разпространение. Цветовете и листата съдържат смоли, глюкозиди, танини и други, но ресурсите са твърде символични, за да са от значение за билкосъбиране.

Syringa vulgaris L. – Обикновен люляк. Естествено се среща на карбонатни терени. Около населените места изкуствено е внасян с декоративна цел. В съвременната

медицина се употребяват цветът (дрога Flores Syringae) и листата (дрога Folia Syringae), но трудно могат да се добиват, поради опасните терени, на които видът е разпространен.

Rosaceae – Розоцветни

Crataegus monogyna Jacq. – Червен глог. Видът е умерено светлолюбив мезофит. Той е най-разпространеният храстов вид на територията на горското стопанство. Смесен е с други видове в подлеса на насажденията, но често формира и храстови формации извън горите. Използваемите части на Червения глог са цветовете (дрога Flores Crataegi) и плодовете (дрога Fructus Crataegi). Лечебният ефект се дължи на съдържащата се в тях флавоноидна смес, която се прилага при сърдечносъдови заболявания. Той плодоноси предимно по периферията на гората и на открити площи, но е доста продуктивен и има значителни потенциални ресурси от цвят и плодове.

Prunus spinosa L. – Трънка. Трънката е светлолюбив ксеромезофит и мезофит и основно участва в състава на храстови формации извън горските територии. Рядко се настанява под склопа на насажденията, като предпочита по-крайните, разредени и осветлени места. Образува характерни пояси и живи плетове край горите и край обработваемите площи, по синори, пустеещи места и други. Цъфти обилно рано напролет – април-май, а плодовете му узряват късно есен – берат се от октомври до декември. На местата, където е разпространен, ресурсите му са максимално използваеми.

Rosa canina L. – Обикновена шипка. Тя участва навсякъде единично или с по 1-2 десети в смесените храстови съобщества. Масово е разпространена в селскостопанските площи и пустеещите земи. Намира широко приложение в цветарството като подложка за декоративни сортове рози. Плодовете (дрога Frustus Cynosbati) се използват в медицината и в хранително-вкусовата промишленост за приготвяне на мармалади, сиропи и други. Те се отличават с високото си съдържание на витамин С – средно 513 мг % на сурова маса. Ресурсите, имайки предвид, че Обикновената шипка се среща и навсякъде извън горските територии, са максимално използваеми.

Освен Обикновената шипка, в района се срещат и по-ниски полухрастови видове шипки:

Rubus sp. diversae – Къпини. Това са редица видове от рода Rubus, които най-общо имат бодливи, пълзящи стебла, черни плодове и са известни под името ”къпини”. Отделните видове трудно се различават, което обаче не е от значение за билкосъбирането, защото всичките съдържат полезни дроги. Използваемите части са листата (дрога Folia Rubi fruticosi), плодовете (дрога Fructus Rubi fruticosi) и корените (дрога Radix Rubi fruticosi). Листата се събират през лятото, а корените се изкопават късно есента. Плодовете освен с медицинска цел се използват и за направата на сокове, сиропи, сладка и други кулинарни продукти. Ресурсите са максимално използваеми.

Някои видове къпини се различават по разпространението си, примерно:

Rubus serpens Wejhe.ex Lej. – Пълзяща къпина. Среща се масово под склопа на насажденията – подотдели. При условията на силно засенчване тя трудно плодоноси, но ресурсите от листа и коренова маса са много добри.

Rubus caesius L. – Полска къпина. Този вид вирее предимно по края на гората, покрай пътища, на поляни, сечища и други голи площи. Масово се среща извън горските територии по изоставените земи. По-доброто осветяване на тези места дава възможност за обилно

да плодоносене. Полската къпина е взета за основа за създаването на редица хибридни плодни къпини с обобщено название **Rubus fruticosus**.

Rubus ideaus –Малина. Полухраст с изправени вдървенели стъбла. Расте из храсталаци като подлес в широколистни и иглолистни гори, а понякога образува самостоятелни съобщества на територията на сечища, ветровали, пожарища край пътища и други. Използват се листата и плодовете.

Saxifragaceae – Каменоломкови

Daphne mezereum L. - Бясно дърво. Интересен, силно отровен вид, който се среща изключително рядко в района.

3.1.3. Лиани и паразитни видове

Лиани и паразитни видове се срещат предимно на по-влажните северни местообитания.

Araliaceae – Аралиеви

Hedera helix L. – Бръшлян. Най-масово видът се среща в смесени мезофитни насаждения от бук, Габър и Цер и по-рядко на скални терени в келявгабърови и храсталачни съобщества. Той покрива не само свободната от растителност повърхност, но и с помощта на адвентивните си корени обвива целите дървета. В медицината се използват листата (дрога Folia Hederae). Ресурсите му са широко използваеми, но много трябва да се внимава при използването му, защото растението е **отровно**.

Cuscutaceae - Кукувичопреждови

Cuscuta euroraea L. - Кукувича прежда. Кукувичата прежда е многогодишно безхлорофилно растение, което паразитира върху различни тревисти растения и храсти.

Ranunculaceae – Лютикови

Clematis vitalba L. – Обикновен повет. Широко е разпространен из цялата територия на стопанството в естествени гори от всякакъв тип – букови, габърови, дъбови, смесени - от ксеротермни Церово-Космадъбови до хигрофилни от Бяла върба и Елша. В свежо състояние видът е **отровен**. В съвременната медицина се употребяват листата (дрога Folia Clematis vitalbae), корените (дрога Radix Clematis vitalbae)и цветовете (дрога Flores Clematis vitalbae). Ресурсите му са широко използваеми.

Scrofphulariaceae

Lathrea squamaria L. - Горска майка. Този вид паразитира върху различни широколистни видове и в района се среща главно в буковите гори. Употребява се в народната медицина и трябва да се има предвид, че е отровен вид. Ресурсите са твърде разпръснати и ограничени.

Anacardiaceae – Анакардиеви

Cotinus coggugria Scop. – Смрадлика. Смрадликата предпочита варовити терени, но се среща и на по-бедните месторастения в другите райони. Използваемата част са листата (дрога Folia Cotoni), които могат да се събират от юни до август месец. Те имат противовъзпалително и антисептично действие, което се дължи на съдържащите се в тях до 25 % дъбилни вещества и етерични масла. Ресурсите му са слабо използваеми и трябва да се има предвид, че видът е отровен.

3.1.4. Тревни видове

Много ценни билки са и някои тревисти растения, които се срещат в района**:**

Apiaceae – Сенникоцветни

Eryngium campestre L. – Ветрогон. Видът е многогодишно бодливо растение, разпространено из цялата страна. Расте често като бурен край пътищата, из сухите и умерено влажни пасища, полските или полупланинските ливади и из храсталаците. В горските територии се среща почти по всички голи площи, край камионните пътища, голини, сечища, поляни и в някои поизредени гори. Ветрогонът е светлолюбив, студоустойчив ксерофит-ксеромезофит. За медицински нужди се ползва коренът (дрога Radix Eryngii), а надземните части при цъфтеж. Ресурсите са широко използваеми.

Asclepiadaceae – Асклепиадови

Vincetoxicum hirundinaria Medic. – Лечебен устрел. Среща се като единично растение, нарядко в ксеротермни чисти дъбови или смесени гори. Предпочита варовити терени. В съвременната медицина се употребява подземната част (дрога Radix Cynanchi). Видът е **отровен** и има ограничено ресурсно значение.

Asteraceae – Сложноцветни

Achillea clypeolata Sibth. Sm - **Жълт равнец.** Расте най-често върху варовик из разредените гори, горски поляни, по скалисти и каменисти места.

Achillea millefolium L. - Бял равнец. Образува цяла група: влакнест бял равнец **(A. Setacea Waldst. Et Kit.), панонски (A. Panonica Sceele), обикновен бял равнец (A. Collina) и полския (A. crithmifolia).** В България главно се събира дрога от влакнестия бял равнец и по-малко от другите. Събират се цветове и стръкове с цветове. Цъфти от май до септември. За стандартизиране на суровината е необходимо точно разграничаване на отделните видове или създаване на култури. Среща се повсеместно из ливади, поляни и храсталаци в горските територии. Ресурсите са максимално използваеми.

Anthemis tinctoria L.- Багрилно подрумиче. Разпространено е по сухи тревисти места и храсталаци в цялата страна. Тук се среща на каменливи терени, главно по южните склонове на Стара планина, на бедни месторастения. Имайки предвид, че билката се употребява главно в народната медицина, ресурсите са достатъчно използваеми.

Arctium Lappa L. - Репей. Двугодишно тревисто растение, което расте по буренясали, запустели и необработени места, като превел по дворовете, край пътищата, по ливади, ниви и слогове. В съвременната медицина се използва коренът (дрога Radix Bardanae),

който се изважда през есента на първата година или през пролетта на втората. Ресурсите са слабо използваеми.

Artemisia vulgaris L. - Див Пелин. Видът е разпространен повсеместно из храсти, сметища, край сгради, по пътища и т.н. В горските територии се среща обикновено в покрайнините на насажденията и голи площи. Във фармацията се употребяват връхната стъблена част (дрога Herba Artemisiae) и коренът (дрога Radix Artemisiae). Използва се както за медицински цели, така и в хранително вкусовата промишленост, заради съдържащите се в растението етерични масла, горчиви глюкозиди и витамини. Съдържа и много танини, откъдето е силно горчивия му вкус. Масово се събира от местното население и ресурсите му са използваеми.

Cichorium intybus L. - Синя жлъчка (цикория). Цикорията е една от най-масово разпространените билки в цялата страна. Като светлолюбив мезофит, расте навсякъде. Обитава изоставени и рудерализирани терени, буренясали площи край селища и пътища, като плевел в изоставени или обработваеми ниви. В съвременната медицина се използва коренът (дрога Radix Cichorii), който се изважда през есента. Имайки предвид и земеделските площи, а не само горските територии, ресурсите могат да се определят като максимално използваеми.

Eupatorium cannabinum L. - Дъбровник. Среща се на влажни местообитания, около водни течения, покрай пътища, в покрайнините на насажденията и по-рядко на голи площи, защото предпочита леко засенчване. Цъфти много дълго време от юни до октомври. За медицински нужди се употребява цялото растение заедно с корена (дрога Herba Euratorii). Ресурсите са запазени, но в сравнително ограничени количества.

Matricaria chamomilla L. – Лайка. Тя е изключително ценна билка, но местата от които може да се добива, се намират обикновено около нивите и има опасност да са замърсени от препарати. В горските територии се среща в по-големи количества по някои поляни и по-рядко в насажденията. В съвременната медицина се използват цветните кошнички (дрога Flores Chamomillae), които имат антисептично, освежаващо и обезболяващо действие. Ресурсите са използваеми, но трябва да се внимава от къде се добиват.

Onopordon acanthium L. – Гингер (Магарешки бодил). Расте из пустеещи, рудерализирани и изоставени площи, край пътища и селища като вторичен елемент на растителната покривка. Среща масово по поляните, а в горските площи се намира край камионните и трупчийски пътища, по поляните, сечищата и голините. Отделни индивиди са се настанили и по скалните комплекси. Видът е светлолюбив ксеромезофит и при добри условия образува многочислени и плътни популации. Цветовете му са особено привлекателни за медоносните пчели, които събират нектар и цветен прашец от тях. Освен това с лечебна цел се използват почти всички части на растението цветните кошнички (дрога Flores Onopordi), листата (дрога Folia Onopordi) и връхните стъблени части (дрога Herba Onopordonis acanthi). Ресурсите са в много добро състояние и са максимално използваеми.

Taraxacum officinale Web. – Глухарче. Разпространено е в цялата страна по тревисти места, край пътища, много често като бурен, но и култивирано като декоративен вид в паркове и градини. Цъфти през целия вегетационен сезон – от март до ноември. В съвременната медицина се използва коренът (дрога Radix Taraxaci), а от листата му напролет може да се прави салата, поради високото им съдържание на витамини. Може да

се събира неограничено навсякъде на територията на общината, главно по поляните и голините.

Tussilago farfara L. – Подбел. Видът се среща повсеместно в цялата страна. Заема особено често рудерализираните терени – изкопи и насипи край шосета и камионни пътища, влажни брегове край реки и канали, дворове и строежи. Той е светлолюбив мезофит и хигромезофит. В народната медицина се използва от дълбока древност. С фармацевтична цел се употребяват младите листа (дрога Folia Farfarae), които се събират заедно с дръжките от май до август. Сварени на чай, те имат отхрачващо и противовъзпалително действие. На територията на горското стопанство го има навсякъде. Ресурсите са използваеми.

Boraginaceae - Грапаволистни

Pulmonaria officinalis L. - Лечебна Медуница. Разпространена е под склопа на всички широколистни гори. Цъфти рано на пролет от март до май. В медицината се употребява надземната част (дрога Herba Pulmonaridae), която се събира по време на цъфтежа. Намира широко приложение и в народната медицина. Ресурсите са използваеми.

Tanacetum vulgare - Вратига. Повсеместно разпространен вид из разредените гори, сечищата, периферията на горите, по тревисти и каменливи места. Събират се цветни кошнички и стръкове месеци юни - август.

Telekia speciosa (Schreb.) Baumg. – Чернокос. Това е хигрофитен вид, разпространен масово по влажни, често мочурливи терени, около потоци, по ливади и в горските комплекси под склопа на насажденията до към 2000 м н.в. Има единични, жълти, доста големи цветове. Употребява се в народната медицина. Ресурсите са използваеми.

Tragopogon pratensis L. - Ливадна Козя брада. Видът се употребява главно в народната медицина. Среща се по поляни и ливади, но обитава и по-сухи и каменливи места. Ресурсите са използваеми.

Bellis perennis – паричка. Многогодишно тревисто растение. Расте из влажни ливади, тревисти и храсталачни места. Като елемент от естествената растителност. Използва се в билколечението.

Carlina acanthifolia All. – Безстъблена решетка. Расте из горски поляни, изредени гори и храсталаци, като елемент от естествената тревна растителност. Тя е светлолюбив ксеромезофит. но предимно като единични растения, което силно ограничава ресурсното й значение. С медицинска цел се използува коренът (дрога Radix Carlinae).

Symphytum officinale - Черен оман. Среща се из мочурливи ливади, заливни места край реки и потоци в низините и предпланините. Събират се коренищата с корени (август - октомври).

Cynoglossum officinale – Наумка (Кучешки език). Двугодишно тревисто растение. Расте по сухи тревисти или храсталачни места в низините и планините в цялата страна. Използва се във фитотерапевтичната практика. При предозиране са възможни отравяния.

Lithospermum arvense – Полско птиче просо. Едногодишно или двугодишно тревисто растение с прости власинки. Расте като плевел и бурен сред посеви, по храсталачни, тревисти места из цялата страна. Използва се във фитотерапевтичната практика.

Lithospermum officinal e Лечебно птиче просо. Многогодишно тревисто растение. Расте на рядко на слабо сенчести или открити места, върху умерено влажни почви. Използва се в официалната и народна медицина.

Brassicaceae - Кръстоцветни

Capsella bursa-pastoris Med. - Овчарска торбичка. Видът е бурен, рудерално и плевелно растение, разпространено из цялата страна. В района на стопанството обитава повечето голи площи, като съставна част на тревните съобщества. Може да се събира навсякъде, но растенията са с много малка биомаса. Бере се по време на цъфтежа от май до август. В съвременната медицина се използва надземната част (дрога Herba Bursae pastoris). Лечебният ефект се дължи на съдържащите се в нея многобройни биологично активни съставки.

Nasturtium officinalis - Поточарка. Многогодишно растение със стелещо се стъбло. Среща се край водоеми, реки, потоци, езера. Събира се надземната част по време на цъфтеж.

Caprifoliaceae – Бъзови

Sambucus ebulus L. – Тревист бъз (бъзак). Видът най-често се среща в горите по по-влажни и сенчести места, но се настанява и по поляни, пустеещи буренясали площи, край пътища и слогове, включително и в селищата. В съвременната медицина се използват плодовете (дрога Fruktus Ebyli), коренът (дрога Radix Ebyli) и цветовете (дрога Floers Ebyli). Намира широко приложение и в народната медицина. Ресурсите му са максимално използваеми.

Crassulaceae – Дебелецови

Sedum maximum (L.) Suter. – Голяма тлъстига. Среща се сред изредени гори и храсталаци, предимно като единично растение. Няма определено ресурсно значение.

Caryophyllaceae – Карамфилови

Agrostemma githago L. – Къклица. Билката е **отровна**. Среща се като единично растение в тревните съобщества и по поляните. Употребява се в народната медицина и няма особено ресурсно значение.

Herniaria glabra – Голо изсипливче. Едногодишно или двугодишно растение. Расте по песъчливи, тревисти и скални места. Употребява се само под лекарски контрол.

Herniaria hirsute – Влакнесто изсипливче. Едногодишно или двугодишно растение. Расте по песъчливи и каменливи места в низините и предпланините. Употребява се само под лекарски контрол.

Saponaria officinalis L. – Лечебно сапунче. Видът е разпространен най-често по влажни места – край реки и водоеми, но и в регулацията на селищата.В съвременната медицина се използуват коренът (дрога Radix Saponarie), който се изкопава в началото на есента и

цъфтящата надземна част (дрога Herba Saponarie). Ресурсите му са ограничено използваеми.

Dipsacaceae – Лугачкови

Dipsacus sylvestris Huds. - Горска лугачка. Масово се среща и доминира в тревните съобщества особено по изоставените земи, покрай селища, пътища, слогове из цялата страна. Семената му са важен хранителен ресурс за птиците през зимата. Ресурсите му са максимално използваеми.

Euphorbiaceae - Млечкови

Euphorbia amygdaloides L. – Горска (бадемолистна) млечка. Горската млечка се намира сравнително често в Старопланинските гори. Добре вирее под склопа на букови, габърови и смесени дъбови насажденията на свежи и влажни месторастения. Не образува гъсти популации, а по-скоро се срещат единични екземпляри. Растението намира приложение главно в народната медицина. Ресурсите му са използваеми.

Euphorbia cyparissias L. - Кипарисова млечка. Кипарисовата млечка предпочита голите места. Масово се среща по селските ливади и изоставените земи. В медицината се използва цялата надземна част (дрога Herba Euphorbiae cyparissias). Ресурсите са широко използваеми.

Fabaceae – Бобови (Пеперудоцветни)

Ononis spinosa L. – Бодлив гръмотрън. Среща се на територията на стопанството по периферията на смесените широколистни насаждения, по поляните, край храсталаци, слогове и пътища, по ливадите край реките и деретата. В съвременната медицина се използват корените (дрога Radix Ononidis), които се изкопават през есента след узряването на плодовете. Ресурсите му са използваеми.
Galega officinali - Жаблек. Многогодишно растение високо от 40 до 150 см. Расте по влажни места. Събират се върхни цветоносни клонки юни - август.

Melilotus acetosa- Лечебна Комунига. Двугодишно растение. Расте по влажни тревисти места в границите на естествената растителност или по нарушени терени край пътища и селища, в низините и предпланините до към 800 м. н. в. Събират се върхни клонки (юни - август).

Trifolium pratense L. – Червена детелина. Червена детелина може да се намери из влажни ливади, пасища и тревисти места в цялата страна. Среща се, като характерен вид в дъбовите гори, предимно по разсветлтните места, по поляните, дивечовите ниви, просеките. За медицински цели се употребяват изсушените цветове (дрога Flores pratensae), които се берат през май и юни. Ресурсите се ползват главно за свежа храна на добитъка или за фураж заедно с култувираната люцерна.

Gentianaceae – Тинтявови

Centaurium erythraea Raf. - Червен кантарион. Тази билка може да се намери всред тревните съобщества по горските поляни, из ливади и захрастени места, обикновено като единични растения. Характерният горчив вкус на Червения кантарион се дължи на съдържащите се в него горчиви глюкозиди – еритаурин, еритроцентаурин, генциопикрин и

други вещества. В съвременната медицина се употребяват цъфтящите стръкове (дрога Herba Centaurii), отрязани на 15 см под върха. Ресурсите са разпръснати и могат да се събират само за лична употреба.

Gentiana asclepiadea L. - Горска тинтява. Като мезофитен вид Горската тинтява се среща на по-свежи местообитания по поляните, в покрайнините на иглолистните култури или букови гори. В района цъфти август-септември. В медицината се използуват всички части на растението - надземната част (дрога Herba Gentianae), листата (дрога Folia Gentianae) и корените (дрога Radix Gentianae). Надземните части се събират по време на цъфтежа, а корените се изваждат през есента. Ресурсите са в добро състояние и в достатъчни количества.

Geraniaceae – Здравецови

В рода Geranium са включени различни видове здравец, които се срещат на територията на горското стопанство из влажни, сенчести, каменливи и скални места. В медицината се използва цялата надземна част на растенията (дрога Herba Geranii), която се събира по време на цъфтежа им. Има голямо приложение и в народната медицина.

Geranium macrorrhizum L. – Обикновен здравец. В района обикновеният здравец почти не се среща в естествени популации. Като култивирано растение е изключително жизнен, лесно се прихваща и масово се използва за озеленяване на дворове, градини, гробища и т.н.

Erodium cicutarium L'Her. – Часовниче. Единично се среща под склопа из всички гори в района, но по-често го има по поляните и другите голи площи. В съвременната медицина се използва надземната част (дрога Herba Erodii cicutari). Ресурсите са ограничено използваеми, поради разпръснатостта му и малката му биомаса.

Hypericaceae – Звъникови

Hupericum perforatum L. - Жълт кантарион (лечебна звъника). Всред огромното разнообразие от тревисти растения в района се намира и този вид, който е международно признато и търсено лечебно растение. За разлика от много други райони в България, тук Жълтият кантарион не е бил унищожително обиран през миналите години и находищата му са сравнително запазени. Той се среща главно по поляните, дивечовите ниви и просеки, ливадите и другите голи площи, но често се настанява и под склопа на по-светлите гори. Дрогата Herba Huperici е върхната облистена и цветоносна част на стеблото, отрязана на 25-30 см под върха по време на цъфтежа. Ресурсите са максимално използваеми.

Lamiaceae – Устоцветни

Calamintha acinos Clairv. – Обикновено миризливче. Среща се в дъбовите гори по изредените места, на голи площи и в храстови формации. Във всичките части на растението се съдържат етерични масла, а в листата му провитамин А. Употребява се в народната медицина при стомашно-чревни проблеми и ресурсите му за тази цел са достатъчно използваеми. По стръмните южни склонове, на скални и каменливи терени се среща и **Calamintha nepeta Savi.ssp. glandulosa P.Ball. – Лечебно миризливче,** което е по-слабо разпространено от обикновеното.

Clinopodium vulgare L. - Черновръх (котешка стъпка). Видът е разпространен по поляните и по обраслите пътища в района на в дъбовите гори, по-рядко като единични растения в насажденията. Използва се в народната медицина, а напоследък се правят опити за приложението на билката при лечение на ракови заболявания. Ресурсите му са сравнително ограничени.

Melissa officinalis L. – Маточина. Тя е светлолюбив и сенкоиздържлив мезофит, участващ в естествените фитоценози. Не образува големи и плътни популации. Привързана е към умерено влажни и влажни местообитания с богати почви, но понася и продължителните летни засушавания. Среща се най-често край храсталачни формации и по поляните. На места се култивира. Маточината цъфти през юни-август и е отлично медоносно растение. В съвременната медицина се употребяват връхните части на стеблото заедно с листата (дрога Herba Melissae), които имат характерна лимонова миризма. Ресурсите са използваеми.

Mentha spicata L. - Див джоджен. Среща се заедно с различни видове треви или в самостоятелни съобщества по голите площи. Видът се култивира и като подправка. Ресурсите са в максимални количества.

Origanum vugare L. – Лечебен риган. Риган има навсякъде по открити места, поляни, голини, сечища, изредени гори. Употребяват се цветоносните връхни части на растението (дрога Herba Origanii) както в съвременната, така и в народната медицина. Може да се събира по всички поляни извън горските територии. Ресурсите му са максимално използваеми.

Teucrium chamaedrys L. – Червено подъбиче. Намира се по тревисти поляни, храсталаци, в покрайнините на насажденията, често на по-сухи и скални места в горските територии. В съвременната медицина се използва надземната част (дрога Herba Teucrii chamaedrys), която се събира по време на цъфтежа, без приосновните вдървенели части на стеблата. Ресурсите са използваеми, но растението е с твърде малка биомаса.

Teucrium polium L. - Бяло подъбиче. Бялото подъбиче е по-сухоустойчив вид от Червеното. Разпространено е на припечни места, главно по голите площи и в келяв габъровите насаждения на скални и каменливи терени по билата. За медицински цели се употребява надземната му част (дрога Herba Teucrii poli), която се събира от май до септември. Ресурсите са използваеми, но трябва да се има предвид, че в големи количества билката е **отровна**.

Thymus sp. diversae – Мащерки. На по-сухите места, предимно по билата на голи площи се срещат различни видове мащерка. Мащерката е силно полиморфен вид и е представен от редица трудно различими разновидности, но това няма практическо значение за билкосъбирането, тъй като всички видове съдържат етерични масла и се използват еднакво в официалната и народната медицина. Употребяват се цъфтящите надземни части (дрога Thymus serpilli) през месеците май - септември. Ресурсите са максимално използваеми, но на по-бедните местообитания много бързо изсъхват и губят качествата си.

Galeopsis tetrachit- Бударица. Едногодишни растение. Широко разпространен вид. Расте по умерено влажни и каменливи места в разредени гори, в сечища и като плевел из нивите. Събира се надземната част на растението през м. юни-август.

Menta spicata - Обикновена мента. Група включваща: **кръглолистната мента (M. snaveolens)**, **дълголистната мента (M. langifolia)**, и обикновената мента (M. spicata). Срещат се по влажни, тревисти места край реки, блата, язовири. Видовете се култивират. Събират се цъфтящи стръкове през месеците юли – август.

Satureia montana - Планинска чубрица. Полухраст. Расте по сухи ерозирани храсталачни и каменисти места, върху варовик. Събират се цъфтящи стръкове (юли-август).

Marrubium vulgare - Пчелинок. Многогодишно растение. Разпространено из цялата страна до 1000 м н.в. Събират се надземните части по време на цъфтеж, без долните вдървенели стъблени части.

Betonica officinalis L.- Ранилист. Многогодишно растение. Расте по тревисти и храсталачни места в горите, низините и планините. Събира се надземната част юни - август и корените - септември. Използва се в официалната медицина.

Leonorus cardiac - Дяволски уста. Многогодишно растение с вдървеняло коренище. Рудерално растение. Среща се из цялата страна. Събират се връхните части на цъфтящите стръкове месеци юни - август.

Liliaceae – Кремови

Asparagus officinalis L. – Лечебна зайча сянка. Среща се, но не много често в чисти или смесени дъбови гори на умерено влажни и дълбоки почви. Събират се млади зелени клонки по време на цъфтежа и коренища с корени месеци юни - ноември. Видът е поставен под режим за опазване и регулирано ползване от Закона за биологичното разнообразие в България. Ресурсите му са ограничено използваеми.

Colchicum autumnale L. - Мразовец (есенен минзухар). Той е **отровно** растение. Цъфтежът му започва през есента. Среща се повсеместно, предимно по поляните, в изредените покрайнини на горите и по голите площи. В съвременната медицина се използват семената (дрога Semen Colchici) и грудките (дрога Bulbus Colchici). Ресурсите му са използваеми, но безконтролното му събиране и употреба не са желателни.

Polygonatum odoratum Mill. - Момкова сълза. Може да се намери предимно на средно богати месторастения. В съвременната медицина се използва свежото коренище (дрога Rhizoma Polygonati). Прилага се и в народната медицина. Ресурсите са слабо използваеми и трябва да се има предвид, че Момковата сълза е поставена под режим за опазване и регулирано ползване от Закона за биологичното разнообразие в България.

Ruscus aculeatus L. – Бодлив залист. Дъбово-габъровият район на стопанството е зоната на разпространение на Бодливия залист. Масово се среща в смесените гори на свежи средно богати и богати месторастения. За медицински цели се употребяват коренищата му (дрога Radix et Rhizoma Rusci). Ресурсите са в големи количества, но видът е поставен под режим за опазване и регулирано ползване от Закона за биологичното разнообразие в България и е **забранен за събиране**.

Allium paniculatum L. - Метличест лук. Видът се среща по каменисти, песъчливи и тревисти места и из ливадите в цялата страна. В планините се изкачва до 1500 м н. Ресурсите в района са твърде малко, за да могат да се използуват.

Allium cupanii L. - Купанов лук. Този вид е защитен по Закона за биологичното разнообразие на теритирията на цялата страна и в ”Червената книга на България” е класифициран като ”рядък”. Той обитава сухи и каменливи места с плитки почви. Има сведения, че е разпространен в района на ”Знеполе”.

Lilium jankae L. – Самодивско лале. Среща единично по високопланинските ливади в най-високите части на планините Руй и Милевска. Видът е защитен по Закона за биологичното разнообразие на територията на цялата страна, в ”Червената книга на България” е класифициран като ”рядък” и освен това е включен Резолюция № 6 на Постоянния комитет на Берлинската конвенция.

Veratrum album L. – Бяла чемерика. Расте из влажни и умерено влажни планински поляни край реки и потоци. Среща се рядко, само по най-високите части на планините – Милевска и Руй, но притежава висока жизненост и бързо се самовъзобновява. Тя е отровно растение, което я прави потенциално опасна за събиране.

Malvaceae – Слезови

Althaea officinalis L. – Лечебна ружа. Лечебната ружа се среща на по свежи местообитания, но ресурсите са твърде малко, а и видът **е забранен за събиране**.

Malva silvestris L. - **Слез (горски).** Разпространен вид из цялата страна по затревените и буренливи места. В района запасите са добри и се извършва преработка на дрогата. Събират се листата по време на цъфтеж и цветовете в началото на цъфтежа.

Onagraceae - Върбовки

Epilobium angustifolium L. - Теснолистна върбовка (Пожарика). Видът е хелиофит с широк екологичен ареал, пригоден за укрепване на насипи, брегови откоси и други оголени места. Среща се масово по сечища, кариери, крайпътни изкопи и насипи. Цъфти продължително време – от юни до октомври. Растението е медоносно - цветовете му имат много нектар – 12-16 мг на цвят. Листата му се използуват за чай, а от другите части може да се прави салата. Ресурсите му са използваеми, но са твърде разпръснати и на екологично неприемливи места.

Plantaginaceae - Живовлекови

Plantago lanceolata L.- Теснолистен живовляк. Расте из ливадите и по поляните и другите голи площи в горските територии и извън тях. Той е светлолюбив и студоустойчив мезофит. Пресният сок от листата му се употребява с противовъзпалителна цел, а в съвременната медицина се използват листата (дрога Folia Plantaginis lanceolatae) и семената (дрога Senen Plantaginis lanceolatae). Наличните запаси са сравнително големи.

Plantago major L. - Широколистен живовляк. Видът е светлолюбив мезофит и мезохигрофит. Среща се като бурен по влажни тревисти, песъчливи и наводнени места, край реки, блата, изкопи, край пътища и сечища, предимно в по-ниските части на стопанството. В съвременната медицина се използват напълно развитите листа (дрога Folia Plantaginis majoris). Ресурсите са максимално използваеми.

Veronika officinalis - Великденче. Разпространено из цялата страна. Събира се надземната част по време на цъфтежа.

Linaria vulgaris – Луличка. Многогодишно тревисто растение с вретеновиден корен. Расте по тревисти места, изредени горички, в покрайнини и храсталаци и като плевел в окопните култури.

Ranunculaceae – Лютикови

Helleborus odorus L. - Кукуряк. Среща се доста често рано напролет, като характерен вид за дъбовите гори, но добре вирее и под букови и габърови дървостои, като сенкоиздържлив мезофит. Някои находища в района могат да бъдат отнесени към Helleborus cyclophyllus Boiss., от които са познати и интрогресивни форми с Helleborus odorus. Лечебният ефект на растението се дължи на сърдечно-действащите глюкозиди, съдържащи се в корените (дрога Rhizoma et Radix Hellebori), но трябва да се ползва само по лекарско указание, защото е **отровно**. Употребява се и във ветеринарната медицина, като засилващо средство в овцевъдството. Ресурсите са в задоволителни количества.

Anemone stlvestris - Горска съсънка. Многогодишно растение. Застрашен вид. Расте по сухи тревисти и каменливи места, предимно върху варовик като в равнините така и в планините. Размножава се със семена.

Aquilegia vulgaris L. – **Обикновена кандилка.** Този вид също е защитен от Закона за биологичното разнообразие, а в "Червената книга на България" е класифициран като "рядък".

Ranunculus acris L. – Обикновено лютиче. Разпространено е из цялата страна по ливади и поляни. Успоредно с него на по-влажните местообитания се среща и Ranunculus repens L. – Пълзящото лютиче. И двата вида се употребяват предимно в народната медицина. Ресурсите им са сравнително ограничени, поради малката биомаса на растенията.

Rosaceae – Розоцветни

Agrimonia eupatoria L. – Лечебен камшик. Видът е широко разпространен. Среща по поляните, около пътищата, церови насаждения, както и в по-разредените букови и габърови гори. Има го много и извън горите по затревените необработваеми земи. В официалната и в народната медицина се употребява надземната част на растението (дрога Herba Agrimoniae). Събира се по време на цъфтежа от юни до септември, като стеблото се отрязва високо - на 25 см от основата. Ресурсите му са използваеми.

Alchemilla vulgaris L. – Шапиче. То е светлолюбив мезофит и много търсена билка. В съвременната медицина се използуват листата (дрога Folia Alchemillae) или цялото растение (Herba Alchemillae), които се събират по време на цъфтежа – юни, юли месец. Видът е много полиморфен и е представен от редица варианти (често определяни като различни видове), което няма практическо значение за билкосъбирането. Ресурсите са максимално използваеми. Тук е мястото да се споменат и някои ендемитни видове шапичета - Alchemilla bulgarica L. – Българско шапиче и Alchemilla viridiflora L. – Зеленоцветно шапиче, които са защитени по Закона за биологичното разнообразие на територията на цялата страна и в "Червената книга на България" са класифицирани като "редки".

Filipendula ulmaria Maxim. – Блатен тъжник (Брястолистно орехче). Разпространено е край планинските потоци и по влажните ливади по течението на реките в района. В

съвременната медицина се използуват връхните части (дрога Herba ulmariae), които се събират в началото на цъфтежа юли-август. Ресурсите са много разпръснати и малко по обем.

Geum urbanum L. – Градско омайниче. Среща се по сенчести места в горските комплекси, край пътеките, по сечищата и голините, а може да се намери и в селата, покрай оградите. Цъфти от май до август месец. За медицински нужди се употребяват изкопаните през пролетта коренища (дрога Rhizoma et Radix Gei urbani) или цъфтящата надземна част (дрога Herba Gei urbani). Ресурсите са използваеми, но в повечето случаи растението се среща поединично и събирането му е трудно.

Fragaria vesca L. - Горска ягода. По специално внимание може да се отдели на този вид, който е повсеместно разпространен, както в смесени тревни съобщества, така и в самостоятелни формации, а често и под склопа на насажденията. В горските територии се среща почти навсякъде. Плодовете имат много добри вкусови качества. Използват се за директна консумация или за варене на сладка, сиропи и други. С лечебна цел се употребяват листата (дрога Folia Fragariae), които съдържат витамин С, флавоноиди, етерични масла, силициева киселина и други. Поради сухия климат в района плодоносенето на този вид е доста затруднено, но ресурсите от листна маса са използваеми.

Potentilla argentea L. - Сребрист очиболец. Светлолюбив, сухоустойчив вид, установен в тревните съобщества. Ресурсите са използваеми, но биомасата им е твърде малка са бране на промишлени количества.

Potentilla erecta Rauschel. - Горски очиболец. Среща се на места заедно с горската ягода под склопа на широколистните гори и на голи площи на сенчести изложения. Цъфти юли-август. За медицински нужди се използва коренището (дрога Rhizoma Tormentillae), което се изкопава през есента след отмирането на надземните части на растението – септември-октомври месец. Не е толкова масово разпространен, като Горската ягода, но ресурсите са използваеми.

Potentilla reptans - Пълзящо прозорче. Многогодишно растение с изправени, многоглавести дебели коренища. Расте при висока влажност на почвата в равнините и планините до 1800 м н.в. Събират се коренищата през м. септември-ноември.

Rubiaceae - Брошови

Asperula odorata L. – Лазаркиня. В широколистните гори, едно от най-разпространените лечебни растения е Лазаркинята, която е индикатор за буковите типове гора на богати и свежи месторастения. Тя е сенкоиздържлив вид и се развива под склопа на буковите и габъровите насаждения. Използват се целите стръкове (дрога Herba Asperuli) главно като болкоуспокояващо средство, които съдържат глюкозиди, танини, смолисти и горчиви вещества. Ресурсите са използваеми.

Galium verum L. – Същинско еньовче. Обитава предимно свежи до сухи месторастения и се среща в съобщества с други тревни видове по поляните. В горските територии може да се намери главно по голите площи – поляни, голини, сечища и други, но го има и в поизредените места в насажденията. Употребява се главно в народната медицина. Събират се надземните части. Ресурсите му са използваеми.

Galium aparine L. – Лепка. Среща се масово на територията на стопанството, както в дъбовите, така и в смесените буково-габърови насаждения, по голини и поляни, край храсталаци, пътища, слогове и т.н. В съвременната медицина се използва цъфтящата надземна част (дрога Herba Galii aparinae). Ресурсите му са максимално използваеми.

Scrophulariaceae – Живеничеви

Verbascum phlomoides L. – Мъхнат лопен (лечебен). Като светлолюбив мезофит предпочита по-свежите местообитания. Расте из храсталаци и изредени гори, по слънчеви тревисти места, край реки и потоци. Среща се сред тревните съобщества и по-рядко в покрайнините на насажденията. В съвременната медицина се употребяват листата (дрога Folia Verbasci) и цветовете (дрога Flores Verbasci). При събирането им трябва да се знае, че видът е **отровен**. Ресурсите са слабо използваеми.

Verbaskum thapsiforme - Лопен висок. Повсеместно разпространен. Събират се цветовете без чашките и листата по време на цъфтеж.

Digitalis lanata Ehrh. – Вълнест напръстник. Видът е отровен. Среща се по сухи до умерено влажни тревисти и каменисти места. В медицината се използуват само листата (дрога Folia Digitalis lanatae), които се берат от едногодишни растения през август и септември или през следващата година – преди цъфтежа. Ресурсите са слабо използваеми.

Linaria vulgaris Mill. – Луличка. Рядко се намира в покрайнините на дъбовите гори, главно по границите с обработваеми площи. Понякога участва и в тревните съобщества по голините и поляните. Основно е разпространена като мезофитен бурен в окопните култури със слята повърхност. Биологичната продуктивност и запасите многократно превишават нуждата от дрога за района.

Solanaceae – Картофови

Datura stramonium L. – Татул. И тази билка се характеризира като **силно отровна**. Среща се предимно по буренясали места, по сметищата и запустелите дворове в селищата. Ресурсите са много големи на места, но е опасно да се събира.

Physalis alkekendi L. – Мехунка. Видът е многогодишно растение, разпространено върху варовити почви. Среща се много често в съобщества с къпините покрай пътища, сечища и разредени гори. В медицината се използва цялото растение. Събират се плодчетата без обвивката. Няма особено ресурсно значение, защото се срещат предимно единични екземпляри.

Solanum dulcamara L. - Червено кучешко грозде. Среща се по-влажни местообитания, главно в сенчестите гори. Растението е **отровно**. В съвременната медицина се използва надземната част заедно с листата (дрога Herba Dulcamarae), която се събира от март до май или през октомври-ноември. Ресурсите са слабо използваеми, защото обикновено се намират единични растения.

Atropa bella-donna L. - Лудо биле. Това е една от най-отровните билки в страната. Тя е термофит, който се среща сравнително рядко и се характеризира с подвижност на местообитанието. В "Червената книга на България" Лудото биле е класифицирано като ”рядък” вид и по Закона за биологичното разнообразие е защитен в цялата страна. Ресурсите са практически неизползваеми, освен в малки количества за местните нужди.

Urticaceae – Копривови

Urtica dioica L. - Коприва. Предпочита по-влажни и сенчести места, включително и по строежите, сметищата, изоставените земи и в селищата. В съвременната медицина се използват листата (дрога Folia Urticae), които се берат от май до септември и коренищата (дрога Rhizoma Urticae), които се изкопават през септември. Прясната Коприва се употребява и за храна. Ресурсите са максимално използваеми.

Polygonacsae – Лападови

Poligala major - Голяма телчарка. Многогодишно растение с високо стъбло и вдървеняло коренище. Ксеромезофит. Събират се цели растения или надземните им части.

Rumex acetosela - Козя брада (киселец). Двудомно растение с пълзящо коренище. Пионерно растение на бедни почви. Събират се листа и млади стъбла преди началото на цъфтежа. Широко разпространено в цялата страна, но няма големи запаси.

Polyonum aviculare - Пача трева. Плевелно едногодишно растение. Среща се из цялата страна. Събира се надземната част в началото на цъфтежа.

Persicaria hyodropiper – Пипериче. Едногодишно тревисто растение. Расте из влажни мочурливи места край езера, реки, потоци, канали, изкопи както и като плевел в оризищата и градините. Използва се фитотерапевтичната практика, в народната медицина, в хранително-вкусовата промишленост (като подправка за оцветяване). Медоносно и фуражно растение.

Violaceae - Теменугови

Viola silvestris Lam. – Горска теменуга. Този вид, както подсказва името му, вирее под склопа на насажденията. Среща се повсеместно на територията на горското стопанство, но предимно като единични растения. Използва се главно в народната медицина. Биомасата му е много малка и може да се събира само за лични нужди.

Viola trikolor - Трицветна теменуга. Расте из тревисти места и като плевел по нивите.Събират се надземните части през април - юли.

Primulaceae – Игликови

Prumula veris- Иглика. Расте из храсталаци, горски поляни, изредени широколистни гори. Събират се листата (месеци март - април) цветове (май - юни) и корени (май - юни).

Orchidaceae – Орхидейни (салепови)

Orchis morio L. - Обикновен салеп. Светлолюбив вид, който расте предимно по поляни, ливади или други затревени места. Ресурсите са ограничени, защото се срещат само единични растения, а и видът е забранен за събиране.

Paeoniaceae – Божурови

Paeonia mascula Mill. – Розов божур. Повечето от находищата на вида в стопанството се намират на варовити терени .Видът е защитен по Закона за биологичното разнообразие на територията на цялата страна, в "Червената книга на България" е класифициран като "застрашен". С лечебна цел могат да се употребяват корените (дрога Radix Paeoniae), но в големи количества са отровни и освен това видът е забранен за събиране.

Verbenaceae – Върбинкови

Verbena officinalis - Върбинка. Разпространен вид из цялата страна по влажни и умерено влажни буренливи места. Събира се надземната част на 30 см. от основата.

Cucurbitaceae – Тиквови

Bryonia alba - Дива тиква. Многогодишно тревисто стелещо се растение с грудковидно задебелен корен. Расте предимно на влажни месторастения. Събират се корените през м. август-октомври отровно**.**

3.1.5.Папрати и хвощове

Equisetaceae - Хвощови

Equisetum silvaticum L. – Горски хвощ. Среща се по северните склонове на влажни, крайречни местообитания. Използваемата му част е лятното безполово стебло (дрога Herba Equisetii minoris), което се бере от юни до октомври. Съдържа алкалоидите еквизетин и никотин, органични киселини, провитамин А, витамин С, дъбилни, смолисти и горчиви вещества и много други химични съединения.

Aspidiaceae - Мъкжопапратови

Dryopterix filix-mas Schott. – Мъжка папрат. Мъжката папрат е разпространена по по-високите части, на по-влажни места, на голи площи и под склопа на насажденията. Тя е **отровен вид**. В медицината се използва коренището (дрога Radix Rhizoma Filicis-maris). Ресурсите са в максимални количества.

Hypolepidiaceae - Орловопапратови

Pteridium aquilinum Kuhn. - Орлова папрат. Това е най-разпространената папрат в страната и обитава райони с най-различни надморски височини. В народната медицина се използуват коренището и листата, които се събират през лятото. Ресурсите са в максимални количества.

3.2. Анализ на дейностите за опазване на екосистемите, включващи лечебните растения, за осигуряване на устойчивото им ползване и опазване на ресурсите.

През ревизионния период, ТП "ДГС Брезник" е развивало дейност за опазване на екосистемите, включващи лечебните растения, за осигуряване на устойчивото им ползване и опазване на ресурсите. Стопанисващите органи са упражнявали строг контрол върху добива на билки. Нерегламентираното събиране на лечебни растения е било

санкционирано. Като странична дейност в стопанството са добивани липов цвят, шипки, бръшлян.

По Закона за горите, Закона за биологичното разнообразие и Закона за защитените територии са обособени гори и земи в защитени територии, а именно:

Защитени вековни дървета:

- **Зимен дъб** (***Quercus petraea***). Код в регистъра:187. Обявен със Заповед №3223/16.12.1969 год., бр. 53/1970 год. на Държавен вестник. Височина 12 м, периметър 4,5 м, години към датата на обявяване 200. Намира се в землището на с. Долна Секирна, в настоящата инвентаризация попада в подотдел 101 „ц“.

- **Круша** (**Pyrus spp.**). Код в регистъра:186. Обявен със Заповед №3223/16.12.1969 год., бр. 53/1970 год. на Държавен вестник. Височина 10 м, периметър 2,8 м, години към датата на обявяване 100. Намира се в землището на с. Долна Секирна, в настоящата инвентаризация попада в подотдел 101“я“.

- **Черен бор** (***Pinus nigra***). Код в регистъра: 1500. Обявен със Заповед №174/09.03.1983 год., бр. 26/1983 год. на Държавен вестник. Височина 25 м, периметър 1.8 м, години към датата на обявяване110. Намира се в землището на с. Долна Секирна, извън горските територии, в частен двор, в близост до подотдели 100 „г“ и 101“ш“.
- **Космат дъб** (***Quercus pubescens***). Код в регистъра: 2150. Обявен със Заповед №825/8.12.2015 год., на бр. 102/2015 год. на Държавен вестник. Височина 16 м, периметър 4,3 м, години към датата на обявяване 300. Намира се в землището на с. Брезнишки извор, местност Суроварица, извън горските територии в близост до подотдели 11 „н“ и 11“с“.

Стопанството попада в четири **Защитени зони по НАТУРА-2000**:

Защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

- BG0000624 „Любаш” – за опазване на природните местообитания:
- 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи);
- 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества;
- 6510 Низинни сенокосни ливади;
- 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове;
- 8310 Неблагоустроени пещери;
- 9150 Термофилни букови гори (CephalantheroFagion);
- 9170 Дъбово-габърови гори от типа GalioCarpinetum;
- 9180 *Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове;
-91W0 Мизийски букови гори;

- BG0000314 „Ребро” - за опазване на природните местообитания:
- 9170 Дъбово-габърови гори от типа Galio-Carpinetum местообитанията на следните видове бозайници – Европейски вълк (Canis lupus); Голям гребенест тритон (Triturus karelinii) и Жълтокоремна бумка (Bombina variegata); Буков сечко (Morimus funereus).

Защитени зони за опазване на дивите птици:

- BG0002101 „Мещица” – предмет на опазване са следните видове птици: Ливаден дърдавец (Crex crex) и Червеногърба сврачка (Lanius collurio).

- BG0002089 „Ноевци” – предмет на опазване са следните видове птици: Ливаден дърдавец (Crex crex) и Червеногърба сврачка (Lanius collurio).

4. Опазване на гората

Успешното развитие на горското стопанство е в зависимост от повишаването на производителността на горите, която е пряко свързана с опазването им от вредители, болести и негативна човешка дейност. В района на стопанството въздействията върху горско дървесната растителност имат абиотичен и биотичен произход. Вредните абиотични въздействия се предизвикват главно от екстремалните отклонения в климата. Вредите от биотичен произход се дължат на различни патогенни микроорганизми и животински организми.

Санитарното състояние на инвентаризираните гори е сравнително добро, с изключение на бялборовите култури нападнати масово от върхов корояд. Повреди са установени на 8.3 % от площта на инвентаризираните насаждения и култури. При чистите и смесени иглолистни и широколистни култури повредите са 4.7%, а при широколистните и иглолисти естествени насаждения 3.6 %.

В таблица №21 е дадено разпределението на залесената площ по вид на насажденията и степени на повреда установени при инвентаризацията през 2024 година.

Таблица № 21

Разпределение на залесената площ в хектари, по вид на насаждението и степен на повредата

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	Общо		
	хектари						
Бял бор	2086.4	321.3	71.2	3.1	2482.0	-	0.2
в.т.ч. Насаждения Чисти	382.9	55.4	14.6	0.3	453.2	-	0.2
в.т.ч. Насажд.Смес.Иглолистни	320.3	39.9	9.6	-	369.8	-	0.2
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	895.8	62.0	0.4	-	958.2	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	157.1	28.9	16.1	2.4	204.5	-	0.3
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	112.4	64.3	13.2	0.4	190.3	-	0.4
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	217.9	70.8	17.3	-	306.0	-	0.3
Смърч	8.5	-	-	-	8.5	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	3.2	-	-	-	3.2	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	5.3	-	-	-	5.3	-	-
Черен бор	2194.9	265.0	39.2	1.2	2500.3	-	0.1
в.т.ч. Насаждения Чисти	59.8	0.8	-	-	60.6	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Иглолистни	54.0	4.4	-	-	58.4	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	53.5	-	-	-	53.5	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	1082.9	137.5	11.1	1.2	1232.7	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	411.7	36.7	18.4	-	466.8	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	533.0	85.6	9.7	-	628.3	-	0.1

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	Общо		
	хектари						
Лиственица	1.1	-	-	-	1.1	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	1.1	-	-	-	1.1	-	-
Бук	2255.5	97.8	-	-	2353.3	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	1462.6	57.8	-	-	1520.4	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	122.1	40.0	-	-	162.1	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	670.8	-	-	-	670.8	-	-
Червен дъб	4.4	0.8	-	-	5.2	-	0.2
в.т.ч. Култури Чисти	0.3	0.8	-	-	1.1	-	0.5
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	1.7	-	-	-	1.7	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	2.4	-	-	-	2.4	-	-
Зимен дъб	863.6	46.9	-	-	910.5	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	122.3	12.4	-	-	134.7	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	224.1	3.8	-	-	227.9	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	517.2	30.7	-	-	547.9	-	-
Благун	68.5	-	-	-	68.5	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	11.3	-	-	-	11.3	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	8.8	-	-	-	8.8	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	48.4	-	-	-	48.4	-	-
Цер	179.6	10.8	1.4	2.1	193.9	-	0.1
в.т.ч. Насаждения Чисти	27.5	2.6	1.4	-	31.5	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	57.6	-	-	-	57.6	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	94.5	-	-	-	94.5	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	-	8.2	-	2.1	10.3	2	2.0
Габър	889.5	28.5	-	-	918.0	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	102.5	12.0	-	-	114.5	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	110.6	-	-	-	110.6	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	676.4	16.5	-	-	692.9	-	-
Трепетлика	25.1	-	3.9	-	29.0	-	0.1
в.т.ч. Насаждения Чисти	12.7	-	1.4	-	14.1	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	2.8	-	-	-	2.8	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	9.6	-	2.5	-	12.1	-	0.2
Бреза	12.2	1.6	-	-	13.8	-	0.3
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	4.1	1.0	-	-	5.1	-	0.5
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1.9	-	-	-	1.9	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	3.0	0.6	-	-	3.6	-	0.5
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	1.0	-	-	-	1.0	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	2.2	-	-	-	2.2	-	-
Акация	187.5	64.1	4.0	-	255.6	-	0.1
в.т.ч. Насаждения Чисти	98.0	38.2	4.0	-	140.2	-	0.2
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	31.1	16.1	-	-	47.2	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	15.0	9.8	-	-	24.8	-	0.1
в.т.ч. Култури Чисти	31.5	-	-	-	31.5	-	-

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	Общо		
	хектари						
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	11.9	-	-	-	11.9	-	-
Космат дъб	105.6	0.8	-	-	106.4	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	32.1	-	-	-	32.1	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	32.5	0.8	-	-	33.3	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	41.0	-	-	-	41.0	-	-
Зелена дуглазка	48.2	0.2	0.8	-	49.2	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	0.4	-	-	-	0.4	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	7.1	0.2	-	-	7.3	-	0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	12.6	-	0.8	-	13.4	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	28.1	-	-	-	28.1	-	-
Полски бряст	4.9	-	-	-	4.9	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	2.7	-	-	-	2.7	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	2.2	-	-	-	2.2	-	-
Бяла върба	6.7	-	-	-	6.7	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	4.4	-	-	-	4.4	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	2.3	-	-	-	2.3	-	-
Полски клен	1.4	2.1	-	-	3.5	-	0.3
в.т.ч. Насаждения Чисти	1.0	-	-	-	1.0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.4	2.1	-	-	2.5	-	0.5
Дребнолистна липа	0.4	-	-	-	0.4	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	0.4	-	-	-	0.4	-	-
Сребролистна липа	2.5	5.9	-	-	8.4	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	1.2	5.9	-	-	7.1	-	0.3
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	1.3	-	-	-	1.3	-	-
Махалебка	-	1.0	-	-	1.0	1	1.0
в.т.ч. Култури Чисти	-	1.0	-	-	1.0	1	1.0
Череша	1.7	-	-	-	1.7	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	1.7	-	-	-	1.7	-	-
Планински ясен	13.0	-	-	-	13.0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	1.9	-	-	-	1.9	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	8.0	-	-	-	8.0	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	3.1	-	-	-	3.1	-	-
тп Bachelieri	10.0	0.4	-	-	10.4	-	0.1
в.т.ч. Култури Чисти	4.1	0.4	-	-	4.5	-	0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	2.6	-	-	-	2.6	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	3.3	-	-	-	3.3	-	-
тп Regenerata	1.9	-	-	-	1.9	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	0.8	-	-	-	0.8	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	1.1	-	-	-	1.1	-	-
Без преобладание	2166.4	31.0	1.6	-	2199.0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	172.0	-	-	-	172.0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	749.3	0.9	-	-	750.2	-	-

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	Общо		
	хектари						
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1025.9	-	-	-	1025.9	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	2.5	-	-	-	2.5	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	207.6	30.1	1.6	-	239.3	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	9.1	-	-	-	9.1	-	-
Всичко	**11139.5**	**878.2**	**122.1**	**6.4**	**12146.2**	-	0.1
в.т.ч. Насаждения Чисти	2319.8	179.2	21.4	0.3	2520.7	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Иглолистни	374.3	44.3	9.6	-	428.2	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	1121.7	62.0	0.4	-	1184.1	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	1347.1	62.6	-	-	1409.7	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	3111.4	59.1	2.5	-	3173.0	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	1290.0	169.4	27.2	3.6	1490.2	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	539.2	101.0	32.4	0.4	673.0	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	993.0	186.5	28.6	-	1208.1	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	31.0	14.1	-	2.1	47.2	-	0.3
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	12.0	-	-	-	12.0	-	-

Анализирайки таблицата, стигаме до извода, че иглолистните култури са засегнати най – много от биотични и абиотични повреди, като повредите са основно от I и II степен на повреда и съвсем малка площ от III степен. Най – много са повредите при културите и насажденията от бял бор – 39.3 % от общата площ с повреди, черния бор е със 30.3 % повреди основно леки и средни. При широколистните насаждения повредите са съсредоточени главно при чистите насаждения от бук, зимен дъб и акация, и по рядко при смесените, като насажденията от бук с повреди са 9.7 % от общо повредените и повредите са изцяло от I степен. Акациевите насаждения и култури също страдат от суховършие, като засегнатите са 6.8 % от общата засегната площ от различни повреди.

Вземайки предвид и таблица № 22 (разпределение на залесената площ по вид и степен на повредата), можем да заключим, че основните повреди са от суховършия – 76.1 % от всички повреди в инвентаризираната територия. Останалите по-масови повреди са от гниене, снеголоми и снеговали. Върху по-ограничена площ се срещат повреди пожари, корояди. Забелязва се, че иглолистните насаждения и култури са по често засягани от различни повреди.

Таблица № 22
Разпределение на залесената инвентаризирана площ по вид и степен на повредата

Вид на повреда	Степени на повреда				
	неповредени	I	II	III	общо
	хектари				
снеговал	**17.6**	**25.0**	**2.1**	**-**	**44.7**
в т.ч. Иглолистни	-	-	0.3	-	0.3
в т.ч. Широколистни	17.6	25.0	1.8	-	44.4
ветровал	**14.2**	**-**	**-**	**-**	**14.2**
в т.ч. Иглолистни	-	-	-	-	-
в т.ч. Широколистни	14.2	-	-	-	14.2
гниене	**141.2**	**4.4**	**0.2**	**-**	**145.8**
в т.ч. Иглолистни	-	-	0.2	-	0.2
в т.ч. Широколистни	141.2	4.4	-	-	145.6
пожар	**20.7**	**36.8**	**8.3**	**2.1**	**67.9**
в т.ч. Иглолистни	7.4	28.9	8.3	0.8	45.4
в т.ч. Широколистни	13.3	7.9	-	1.3	22.5
снеголом	**159.6**	**132.8**	**23.2**	**1.2**	**316.8**
в т.ч. Иглолистни	89.5	79.3	21.0	1.2	191.0
в т.ч. Широколистни	70.1	53.5	2.2	-	125.8
суховършия	**1184.7**	**519.6**	**166.2**	**7.0**	**1877.5**
в т.ч. Иглолистни	854.9	401.3	156.2	7.0	1419.4
в т.ч. Широколистни	329.8	118.3	10.0	-	458.1
корояди	**-**	**-**	**-**	**0.3**	**0.3**
в т.ч. Иглолистни	-	-	-	0.3	0.3
в т.ч. Широколистни	-	-	-	-	-
ВСИЧКО	**1538.0**	**718.6**	**200.0**	**10.6**	**2467.2**
%	62.4	29.1	8.1	0.4	100.0
в т.ч. Иглолистни	951.8	509.5	186.0	9.3	1656.6
в т.ч. Широколистни	586.2	209.1	14.0	1.3	810.6

4.1. Суховършия

Суховършията при боровите култури са вследствие на повредите причинени от короядa и продължителните засушавания през изминалото десетилетие. Често са комбинирани и със снеголоми. Още от началото на ревизионния период 2015 година са започнали санитарните сечи в тях и продължават и до сега.

Наблюдаваните суховършия при широколистните видове са основно при дъбовете и акацията. При тях, често суховършията са вследствие на гъбни заболявания, трахеомикоза и други допълнителни фактори.

4.2.Снеголом, снеговал и ветровал

Най-често е установяван в иглолистните култури и чистите букови насаждения, в които не са изведени навреме отгледните сечи и са останали с много висока пълнота.

4.3. Гниене

Представлява патологичен процес, причинен от различни видове гъби, при който настъпват разлагане и разрушаване на дървесината. Една от тези гъби е **Същинската прахан (Fomes fomentarius Gill.)** която причинява бяло смесено гниене, обикновено напада престарелите букови гори. Загнили са 100-150 годишни семенни букови дървостои и 50-60 годишни издънкови букови насаждения. Заразяването става чрез спори, които проникват през механично повредените места по стъблата и клоните, а в издънковите гори често заразяването става от пъновете или кореновата система на старите дървета по контактен път.

4.4. Пожари

Пожарите, от една страна могат да се причислят към абиотичните фактори за нанесени повреди в горите, но от друга – често за възникването им има човешка намеса със или без умисъл.

Повредите от пожари са на минимална площ, което се дължи на своевременното изсичане на опожарените дървостои и последвалото естествено възстановяване на оголените площи. Не малка роля е изиграла и охраната на стопанството, която строго следи за спазването на противопожарните изисквания в залесените райони. По-подробно данните за възникналите пожари през ревизионния период са дадени в Плана за дейностите по опазване на горските територии от пожари.

4.5. Повреди от корояди и насекомни вредители

Както в цялата страна, така и тук през ревизионния период боровите култури масово са били нападани от Върховия корояд (Ips acuminatus Gyll.). Генерацията му е едногодишна. Той е един от най-опасните корояди по бора, понеже при масово размножаване се явява като първичен вредител. За момента този каламитет е преустановен, но все още на места има ограничен брой нападнати от корояди дървостои.

5. Таксационна характеристика на насажденията

Организацията на горите по стопански класове, за предходната и настоящата инвентаризация, е представена в таблица № 23. За по-голяма яснота, както и за да може да бъде направено коректно сравнение на данните, площта на горите по стопански класове е обобщена независимо от функционалната им принадлежност. При инвентаризацията през 2015 година за територията за ТП “ДГС Брезник“ са били обособени 11 стопански класа.

Съгласно техническо задание, утвърдено от Изпълнителния Директор на ИАГ с Протокол от 14.08.2023 година за извършване на инвентаризация в горските територии на ТП „ДГС Брезник“, както и спрямо актуалната за страната нормативна уредба, при настоящата инвентаризация 2024/2025 година, част от тези стопански класове отпадат, като на тяхно място се формират нови или горите се преразпределят към други стопански класове.

Като резултат, общият брой на образуваните стопанските класове за инвентаризираната територия в района на дейност на ТП „ДГС Брезник“ са 11 – таблица № 23.

Таблица № 23
Организация по стопански класове на **инвентаризираните гори**
при инвентаризацията през 2015 и 2025 година

№	Стопански клас	Съкращение	ОБЩО – инвентаризирани гори		
			2015 г	2025 г	разлика
			Площ - ха	Площ - ха	+/-
1	Бялборов средно и нискобонитетен	ББСрН	1333.5	2126.1	792.6
2	Бялборови култури	ББК	2604.5	855.6	- 1748.9
3	Черборови култури	ЧБК	2205.6	2443.2	237.6
4	Буков среднобонитетен	БСр	627.7	417.8	- 209.9
5	Широколистен високостъблен	ШВ	-	809.0	809.0
6	Буков високобонитетен за превръщане	БВП	1597.0	1658.0	61.0
7	Буков средно и нискобонитетен за превръщане	БСрНП	141.8	224.8	83.0
8	Габъров средно и нискобонитетен за превръщане	ГСрНП	713.2	857.9	144.7
9	Зимен дъбов средно и нискобонитетен за превръщане	ЗдСрНП	792.4	-	- 792.4
10	Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане	ДСрНП	-	1143.8	1143.8
11	Смесен средно и нискобонитетен за превръщане.	СмСрНП	1125.0	1324.4	199.4
12	Акациев противоерозионен	АП	222.3	255.6	33.3
13	Нискостъблен	Н	180.8	-	- 180.8
ОБЩО			**11543.8**	**12146.2**	**602.4**

Поради силно влошеното здравословно състояние на иглолистните култури от бял бор (създадени извън естествената зона на разпространение на този вид) от абиотични и биотични фактори, както и вследствие на проведените в тях лесовъдски системи, площта на стопански клас ББК при настоящата инвентаризация намалява с 67.1 %. Поради факта че белият бор е бил по засегнат от короядни нападения в следствие на изведените санитарни и принудителни сечи в смесени култури с преобладание на бял бор, сега превес в участието има черният бор, което е довело до увеличение на площта на стопански клас ЧБК.

За сметка на иглолистните, широколистните високостъблени стопански класове увеличават площта си. Това се дължи на факта, че след изведените санитарни сечи в иглолистните култури, букът и зимния дъб се възстановяват на естествените си местообитания. Към новообразувания Широколистен високостъблен стопански клас са включени всички създадени култури от широколистни видове както и смесени широколистни насаждения без преобладание, насаждения от планински ясен, трепетлика, хибридни тополи и други, които в предходната инвентаризация са били отнасяни в БСр. стопански клас.

Най-големи промени при стопанските класове се забелязват в издънковите гори за превръщане. Съгласно Заданието за инвентаризация на горските територии и изработването на горскостопанския план се разформирова стопанският клас Зимен дъбов средно и нискобонитетен за превръщане. От насажденията включени в него е формиран Дъбовият средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане.

При предишната инвентаризация е бил определен стопански клас за нискостъблено стопанисване. В момента всички издънкови дъбови гори в района ще се стопанисват

съгласно указания на ИАГ № 8612 от 06.04.2021 година за Стопанисване на издънковите дъбови гори на територията на ЮЗДП, СЗДП и ЮИДП. Насажденията които са формирали нискостъбления стопански клас са отнесени съгласно техния състав в настоящата инвентаризация към ДСрНП и СмСрНП стопански класове.

Залесената площ на **инвентаризираните гори** в района на дейност на ТП „ДГС Брезник" е 12146.2 ха. Средната възраст на дървостоите е 54 години, средната пълнота е 0.67, средният бонитет е III (3.1). Запасът на основните насаждения без клони е 1952650 куб.м (161 куб.м/ха), а с клони – 2313720 куб.м. На надлесните дървета запасът без клони е 6380 куб.м, а с клони – 7250 куб.м. Среднияят прираст без клони е 33923 куб.м (2.79 куб.м/ха). а с клони е 40901 куб.м. Разпределението на залесената площ по класове на възраст е неравномерно, като най-много са дървостоите от III и IV класове на възраст (41-80 години) общо – 53.9 %. От дървесните видове с най-голям процент спрямо залесената инвентаризирана площ е черният бор – 20.7 %, следван от белия бор – 20.5 %, бука – 20.3 %, зимния дъб – 11.4 %, габъра – 10.5 %, цера – 5.0 % и редица други с минимално участие.

Средните таксационни данни за стопанските класове и условни такива в инвентаризираните територии са дадени в следващата таблица:

Таблица № 24

Средни таксационни показатели по функционални групи и стопански класове за **инвентаризираните гори**

Стопански класове	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
									без клони	с клони	без клони	с клони
	ха	%	години			куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м
А. Горски територии със Защитни и специални функции												
Бялборов СрН	1304.2	10.7	24	III (3.3)	0.65	62	1.87	2442	81430	104535	1910	2150
Бялборови култури	642.1	5.3	49	III (3.1)	0.68	223	4.62	2969	143345	175020	-	-
Черборови култури	1681.8	13.9	59	III (3.0)	0.71	282	4.75	7981	474800	564150	20	20
Буков Ср	417.8	3.4	108	II (2.3)	0.68	302	2.92	1220	126155	143330	265	305
Широколистен В	567.1	4.7	20	IV (3.8)	0.57	36	0.68	383	20215	23920	2015	2250
Буков В П	1456.2	12.0	80	I (1.3)	0.73	210	2.74	3994	305575	353580	245	270
Буков СрН П	160.4	1.3	60	III (3.0)	0.69	135	2.41	387	21590	26665	-	-
Габъров СрН П	549.3	4.5	56	III (3.0)	0.74	130	2.49	1366	71140	87140	160	245
Дъбов СрН П	822.2	6.8	67	IV (3.8)	0.64	120	1.87	1534	99010	110920	5	5
Смесен СрН П	891.7	7.3	56	IV (3.9)	0.61	92	1.65	1468	81590	94270	355	430
Ак. противоерозионен	189.1	1.6	25	IV (4.4)	0.66	46	1.82	344	8615	9180	65	65
Всичко горски територии със ЗСпФ	**8681.9**	**71.5**	**56**	**III (3.0)**	**0.68**	**165**	**2.78**	**24088**	**1433465**	**1692710**	**5040**	**5740**
Б. Горски територии със стопански функции												
Бялборов СрН	821.9	6.8	30	III (3.1)	0.69	85	2.54	2087	69555	90095	415	455
Бялборови култури	243.5	2.0	48	III (3.1)	0.65	207	4.45	1084	50460	61820	-	-
Черборови култури	761.4	6.3	60	III (3.2)	0.70	277	4.56	3475	211035	250100	25	30
Широколистен В	241.9	2.0	34	IV (3.5)	0.58	80	1.31	316	19370	22540	540	595
Буков В П	201.8	1.7	74	I (1.3)	0.64	175	2.50	504	35330	41465	5	5
Буков СрН П	64.4	0.5	60	III (3.0)	0.62	120	2.16	139	7720	9530	45	45
Габъров СрН П	308.6	2.5	60	III (3.0)	0.70	136	2.38	735	42080	50575	75	110

Стопански класове	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
									без клони	с клони	без клони	с клони
	ха	%	години			куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м
Дъбов СрН П	321.6	2.6	67	IV (3.7)	0.66	119	1.79	576	38150	42775	-	-
Смесен СрН П	432.7	3.6	54	IV (3.7)	0.62	98	1.87	811	42525	48920	155	180
Ак. противоерозионен	66.5	0.5	23	IV (4.4)	0.66	45	1.62	108	2960	3190	80	90
Всичко горски територии със СтФ	**3464.3**	**28.5**	**50**	**III (3.2)**	**0.67**	**150**	**2.84**	**9835**	**519185**	**621010**	**1340**	**1510**
ОБЩО	**12146.2**	**100.0**	**54**	**III (3.0)**	**0.67**	**161**	**2.79**	**33923**	**1952650**	**2313720**	**6380**	**7250**

В таблица № 25 са дадени средните таксационни показатели за горите при двете последователни инвентаризации. Всички данни касаещи запаса и прирастта са без клони.

Таблица № 25
Средни таксационни показатели за горите при двете последователни инвентаризации

Показател	Мерна единица	ГСП 2015	ГСП 2025	Разлика +/-
Залесена площ	ха	11543.8	12146.2	602.4
Запас (без клони)	куб.м	2228000	1952650	- 275350
Запас на 1 ха	куб.м/ха	193	161	- 32
Среден годишен прираст (без клони)	куб.м	49359	33923	- 15436
Среден годишен прираст на 1 ха (без клони)	куб.м/ха	4.28	2.79	- 1.49
Средна пълнота	пълнота	0.76	0.67	- 0.9
Среден бонитет	бонитет	III(2.9)	III (3.0)	- 0.1
Средна възраст	години	47	54	7

Намаление се наблюдава при почти всички показатели, това се дължи преди всичко на почти двойното ползване спрямо планираното, както и на това че в следствие на изведените санитарни и принудителни сечи намаляват площите на II и III клас на възраст, а именно там обикновено са най - високите прирасти.

В следващите диаграми в нагледен вид са показани:

Диаграма № 1 – Разпределение на залесената площ на инвентаризираната територия в обхвата на дейност на ТП “ДГС Брезник” по стопански класове в проценти.

Диаграма № 2 – Разпределение на залесената площ и дървесния запас на инвентаризираната територия в обхвата на дейност на ТП “ДГС Брезник” по класове на възраст в проценти за високостъблените гори.

Диаграма № 3 – Разпределение на залесената площ и дървесния запас на инвентаризираната територия в обхвата на дейност на ТП “ДГС Брезник” по класове на възраст в проценти за издънковите гори.

Диаграма № 4 – Разпределение на залесената площ и дървесния запас на инвентаризираната територия в обхвата на дейност на ТП “ДГС Брезник” по класове на възраст в проценти за нискостъблените гори.

Диаграма № 5 – Разпределението на залесената площ и дървесния запас на инвентаризираната територия в обхвата на дейност на ТП “ДГС Брезник” по дървесни видове в проценти.

Диаграма № 1
Разпределение на залесените площи на ДГС БРЕЗНИК 2025г. по стопански класове, изразено в проценти от залесената площ

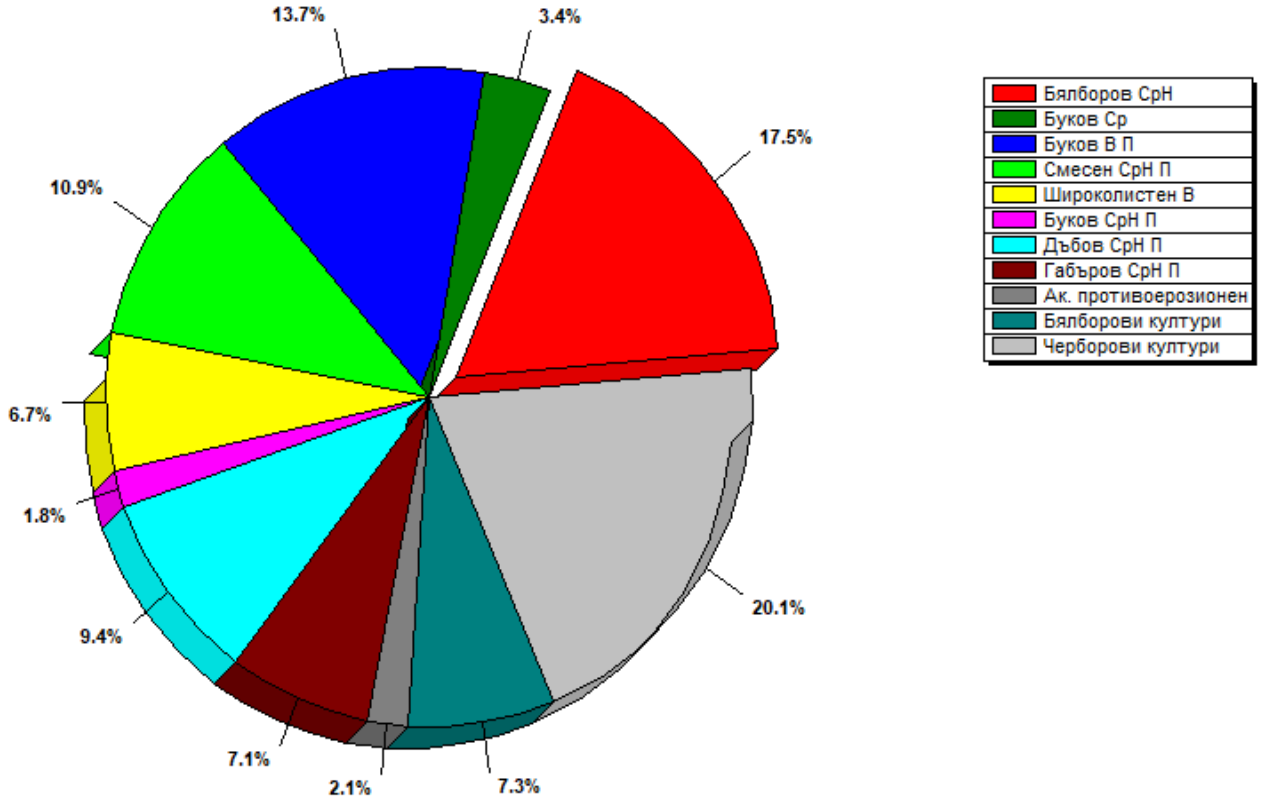

Диаграми

Диаграма № 2
Разпределение на дървесния запас по класове на възраст във високостъблените гори на ДГС БРЕЗНИК 2025г.

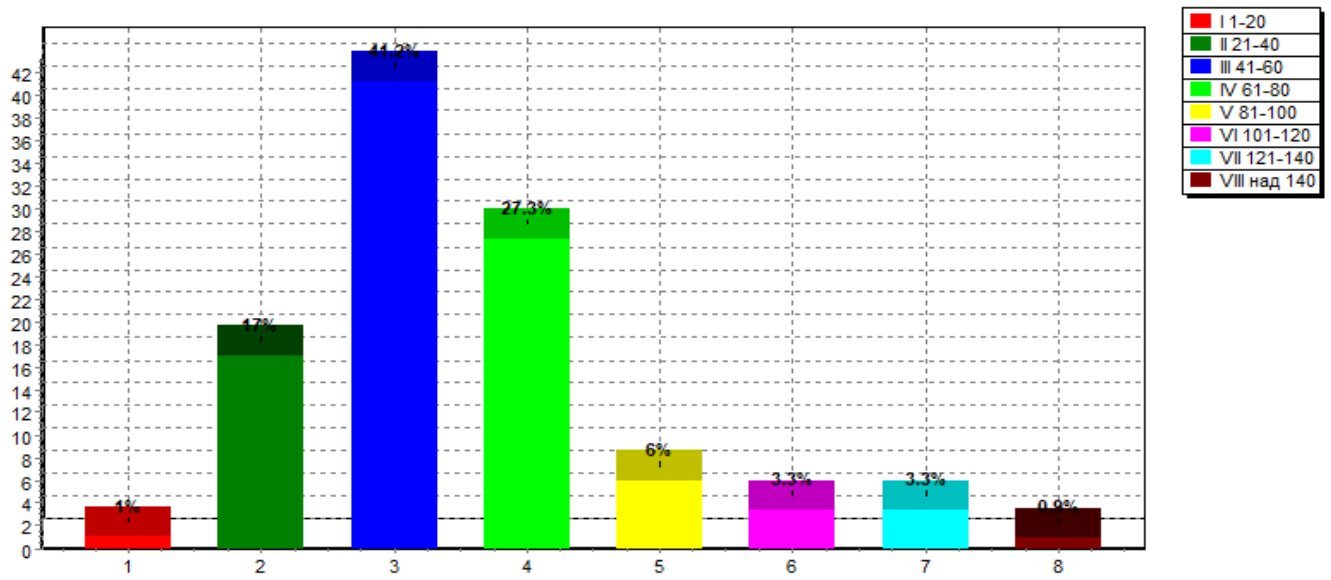

Диаграма № 2А
Разпределение на дървесния запас по класове на възраст във високостъблените гори на ДГС БРЕЗНИК 2025г.

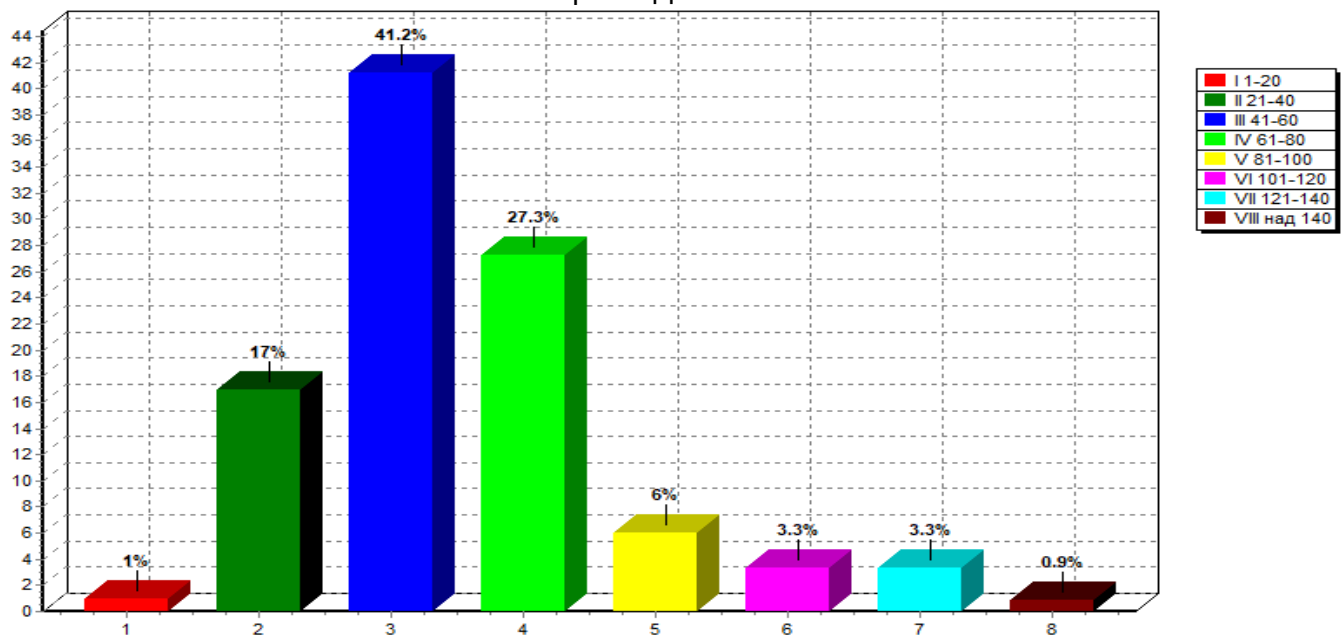

Диаграма № 3
Разпределение на залесените площи по класове на възраст в издънковите гори за превръщане на ДГС БРЕЗНИК 2025г.

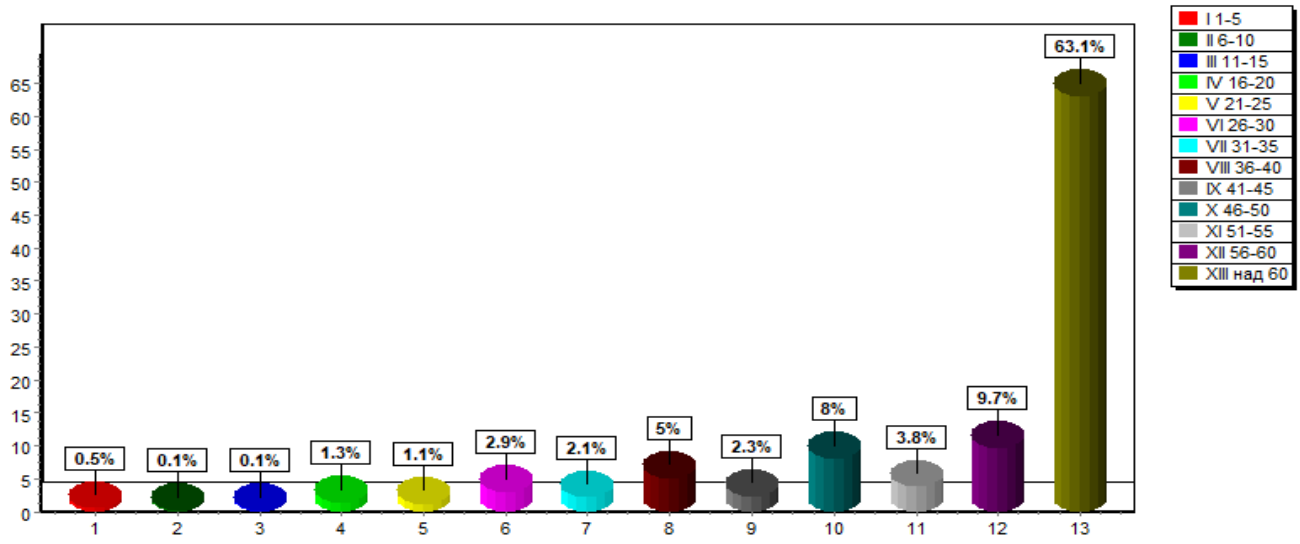

Диаграма № 3А
Разпределение на дървесния запас по класове на възраст в издънковите гори за превръщане на ДГС БРЕЗНИК 2025г.

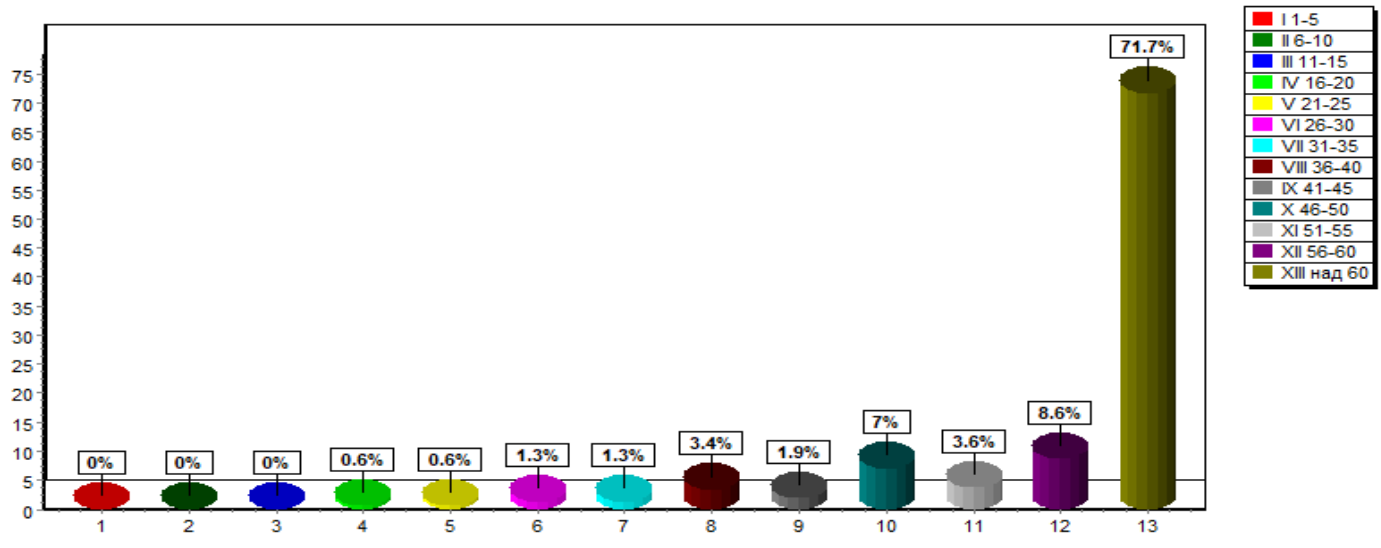

Диаграма № 4
Разпределение на залесените площи по класове на възраст в нискостъблени гори на ДГС БРЕЗНИК 2025г.

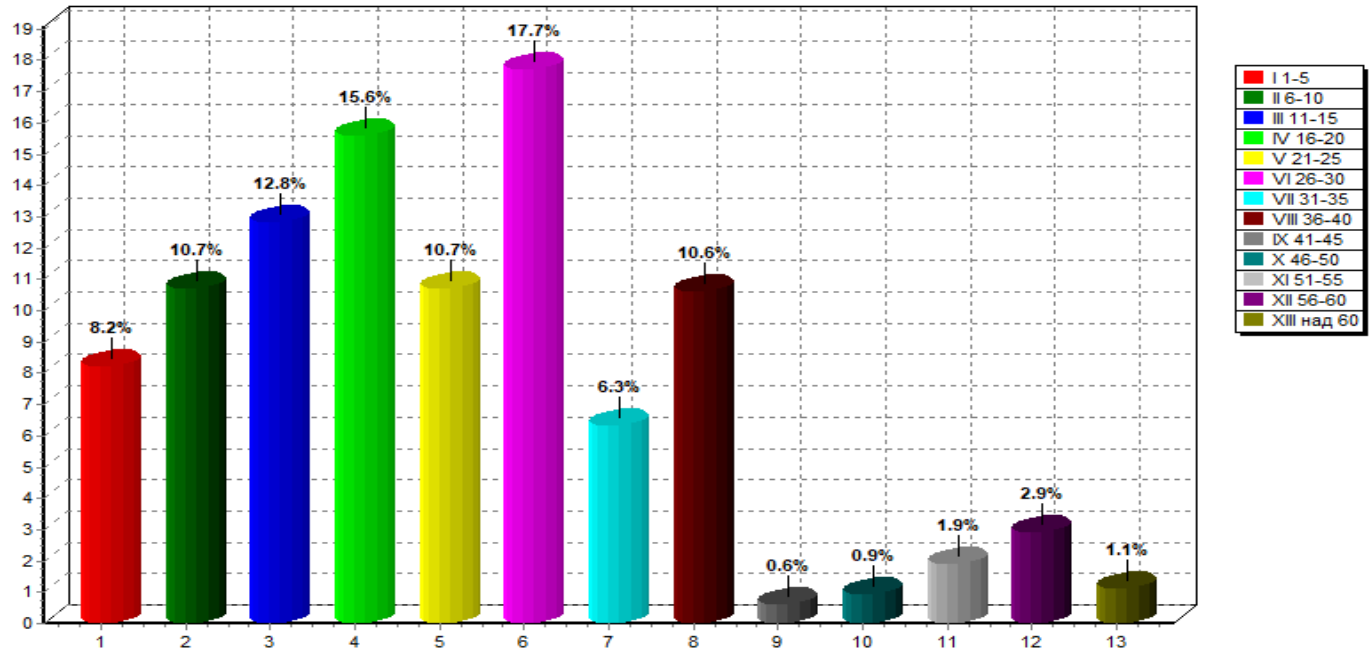

Диаграма № 4А
Разпределение на дървесния запас по класове на възраст в нискостъблени гори на ДГС БРЕЗНИК 2025г.

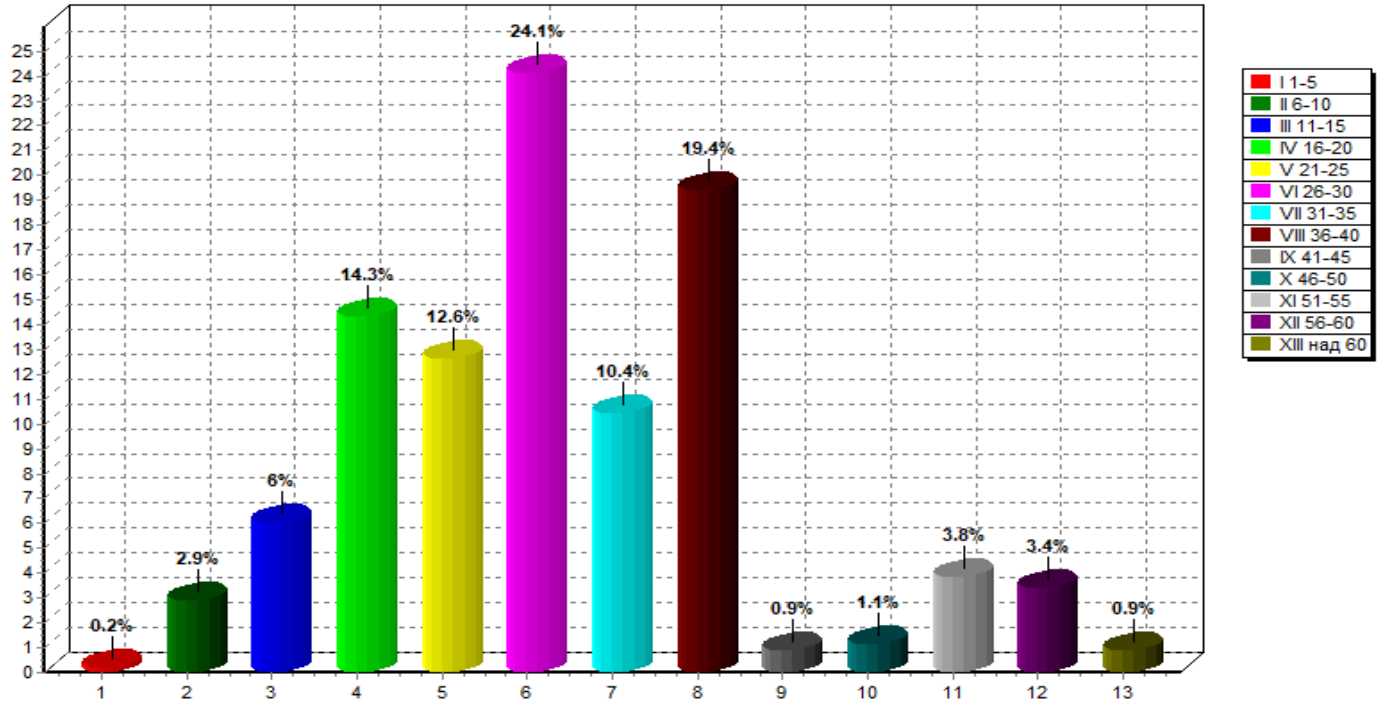

Диаграма № 5
Разпределение на залесените площи на ДГС БРЕЗНИК 2025г. по дървесни видове

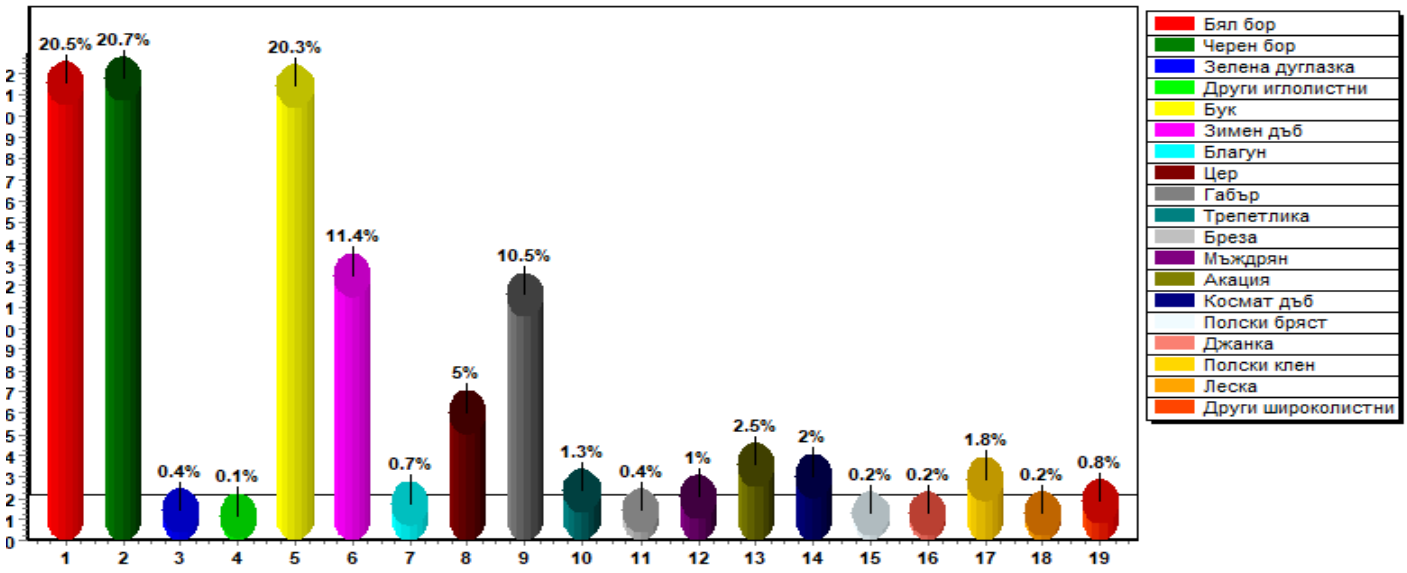

Диаграма № 5А
Разпределение на дървесния запас на ДГС БРЕЗНИК 2025г. по дървесни видове

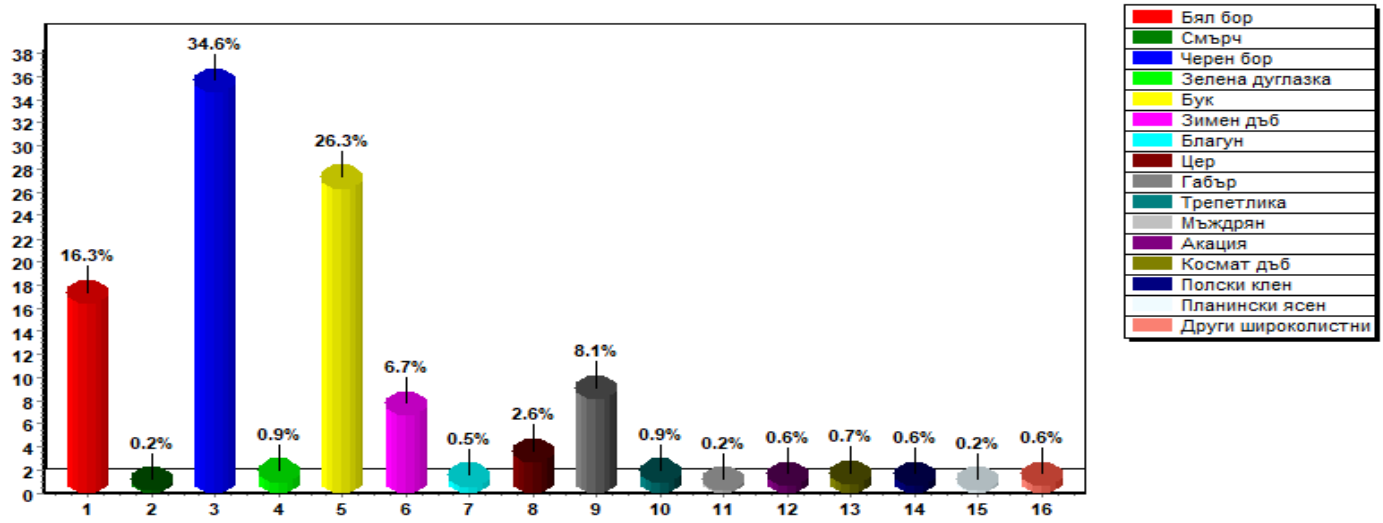

6. Стопански класове

Разпределението на залесената площ на инвентаризираните гори по стопански класове и условни стопански класове и функционална категория е представено в таблица № 26.

Таблица № 26
Разпределение на **залесената инвентаризирана площ** по **стопански класове** и **функционална категория**

Стопански класове	Защитни функции	Специални функции	Общо защитни и специални	Стопански функции	Всичко функции	%
	хектари					
Бялборов СрН	327.0	977.2	1304.2	821.9	2126.1	17.5
Бялборови култури	148.7	493.4	642.1	243.5	885.6	7.3
Черборови култури	215.5	1466.3	1681.8	761.4	2443.2	20.1
Буков Ср	68.7	349.1	417.8	-	417.8	3.4
Широколистен В	99.9	467.2	567.1	241.9	809.0	6.7
Буков В П	246.1	1210.1	1456.2	201.8	1658.0	13.7
Буков СрН П	56.4	104.0	160.4	64.4	224.8	1.8
Габъров СрН П	105.7	443.6	549.3	308.6	857.9	7.1
Дъбов СрН П	74.3	747.9	822.2	321.6	1143.8	9.4
Смесен СрН П	256.8	634.9	891.7	432.7	1324.4	10.9
Ак. противоерозионен	64.9	124.2	189.1	66.5	255.6	2.1
всичко	**1664.0**	**7017.9**	**8681.9**	**3464.3**	**12146.2**	**100.0**

Горските територии със защитни и специални функции са определени като такива, съгласно изискванията на Закона за горите, Закона за защитените територии, Закона за биологичното разнообразие и доклада за сертификация на ДГТ от 2016 г.

За горите със защитни или специални функции, за цялата площ на стопанството са обособени условни стопански класове. За тези гори, приоритетни пред стопанските цели за производство и добив на дървесина, са поставени целите на стопанисване, свързани със тяхното специално предназначение – опазване на биологичното разнообразие, водоохранните, почвозащитните, рекреационните и други защитни функции, следователно турнусите препоръчани за съответния условен стопански клас са ориентировъчни.

В горите със специални функции, турнусите на сеч са същите, както при горите със стопански функции, но възобновителният период е удължен.

С един клас на възраст е завишен препоръчаният турнус на сеч в семепроизводствените насаждения, съгласно Наредба № 8 за сечите в горите от 05.08.2011 година.

В таксационата характеристика на инвентаризираните гори са поместени таблици, които дават представа за разпределението на общата площ и запаса с клони по групи гори и по функции, разпределение на общата и залесена площ и запаса без клони по вид на горите и групи гори по функции.

За всеки стопански клас или условен такъв, е изготвена самостоятелна кратка таксационна характеристика, като са приложени таблици за разпределение на площта и запас на основното насаждение по тип месторастене.

Таксационната характеристика е направена в таблична форма за всеки условен стопански клас и стопански такъв в Приложението към инвентаризацията. Въз основа на тях е направена кратка характеристика на всеки от тях и общо за гората.

6.1. Гори със защитни и специални функции

В таблица № 27 за всеки условен стопански клас от инвентаризираните гори е показано разпределението на залесената площ и дървесния запас по типове месторастения.

Таблица №27

Разпределение на залесената площ /ха/ и дървесния запас /без клони - куб.м/ по типове месторастения и условни стопански класове – **инвентаризирана площ**

Условен стоп. клас		Месторастене		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни	
		означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
1.	**ББСрН**	М-II-1 С-2	30	192.8	14.8	22250	27.3	300	15.7
		М-II-1 В-1,2	31	270.8	20.8	13175	16.2	475	24.9
		М-II-1 С-2	32	150.7	11.5	9335	11.5	50	2.6
		М-II-1 В-1	33	208.4	16.0	11500	14.1	335	17.5
		М-II-2 CD-2,3	35	0.8	0.1	90	0.1	-	-
		М-II-2 С-2	36	129.6	9.9	11190	13.8	105	5.5
		М-II-2 В-1,2	38	280.9	21.5	8410	10.3	575	30.1
		МТЮ-II С-2	124	10.3	0.8	820	1.0	-	-
		МТЮ-II С-2	143	1.4	0.1	120	0.1	-	-
		МТЮ-II В-1,2	145	58.5	4.5	4540	5.6	70	3.7
Всичко				**1304.2**	**100.0**	**81430**	**100.0**	**1910**	**100.0**
2.	**ББК**	М-II-1 С-2	30	54.7	8.5	15395	10.7	-	-
		М-II-1 В-1,2	31	163.1	25.4	33770	23.6	-	-
		М-II-1 С-2	32	72.7	11.3	21625	15.1	-	-
		М-II-1 В-1	33	45.8	7.1	9600	6.7	-	-
		М-II-2 CD-2,3	35	0.5	0.1	190	0.1	-	-
		М-II-2 С-2	36	87.9	13.7	22175	15.5	-	-
		М-II-2 В-1,2	38	197.1	30.7	37670	26.3	-	-
		МТЮ-II С-2	124	3.0	0.5	360	0.2	-	-
		МТЮ-II В-1,2	145	17.3	2.7	2560	1.8	-	-
Всичко				**642.1**	**100.0**	**143345**	**100.0**	**-**	**-**
3.	**ЧБК**	М-II-1 С-2	30	351.4	20.9	126375	26.6	10	50.0
		М-II-1 В-1,2	31	249.3	14.8	51175	10.8	-	-
		М-II-1 С-2	32	207.8	12.4	59735	12.6	10	50.0
		М-II-1 В-1	33	201.5	12.0	57110	12.0	-	-
		М-II-2 CD-2,3	35	21.7	1.3	6385	1.4	-	-
		М-II-2 С-2	36	190.4	11.3	56245	11.9	-	-
		М-II-2 В-1,2	38	328.7	19.5	87120	18.3	-	-
		МТЮ-II В-1,12,2	133	30.3	1.8	4720	1.0	-	-
		МТЮ-II С-2	143	11.6	0.7	2480	0.5	-	-

Условен стоп. клас		Месторастене		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни	
		означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
		МТЮ-II В-1,2	145	89.1	5.3	23455	4.9	-	-
Всичко				**1681.8**	**100.0**	**474800**	**100.0**	**20**	**100.0**
4.	**БСр**	М-II-1 С-2	30	31.3	7.5	2120	1.7	135	50.9
		М-II-2 D-2	34	15.3	3.7	4715	3.7	-	-
		М-II-2 CD-2,3	35	184.0	44.0	63585	50.4	-	-
		М-II-2 С-2	36	186.0	44.5	55425	43.9	130	49.1
		МТЮ-II С-2	143	1.2	0.3	310	0.3	-	-
Всичко				**417.8**	**100.0**	**126155**	**100.0**	**265**	**100.0**
5.	**ШВ**	М-II-1 CD-2,3	29	2.5	0.4	510	2.5	-	-
		М-II-1 С-2	30	98.8	17.4	4065	20.1	285	14.2
		М-II-1 В-1,2	31	143.5	25.3	3430	17.0	525	26.0
		М-II-1 С-2	32	65.1	11.5	6675	33.0	105	5.2
		М-II-1 В-1	33	31.7	5.5	605	3.0	265	13.1
		М-II-2 CD-2,3	35	6.6	1.2	1290	6.4	-	-
		М-II-2 С-2	36	90.0	15.9	2460	12.2	385	19.1
		М-II-2 В-1,2	38	118.1	20.8	10	0.1	450	22.4
		МТЮ-II С-2	124	0.4	0.1	90	0.4	-	-
		М-II-1 ВС-2,3	136	9.5	1.7	1080	5.3	-	-
		МТЮ-II В-1,2	145	0.9	0.2	-	-	-	-
Всичко				**567.1**	**100.0**	**20215**	**100.0**	**2015**	**100.0**
6.	**БВП**	М-II-1 CD-2,3	29	100.1	6.9	17350	5.7	-	-
		М-II-1 С-2	30	199.6	13.7	37515	12.3	-	-
		М-II-2 D-2	34	21.2	1.5	5035	1.7	-	-
		М-II-2 CD-2,3	35	242.4	16.6	57310	18.7	55	22.5
		М-II-2 С-2	36	870.6	59.8	184635	60.4	175	71.4
		МТЮ-II С-2	143	22.3	1.5	3730	1.2	15	6.1
Всичко				**1456.2**	**100.0**	**305575**	**100.0**	**245**	**100.0**
7.	**БСрНП**	М-II-1 С-2	30	9.6	6.0	1095	5.1	-	-
		М-II-1 В-1,2	31	8.4	5.2	760	3.5	-	-
		М-II-2 CD-2,3	35	7.8	4.9	1460	6.8	-	-
		М-II-2 С-2	36	99.4	62.0	14410	66.8	-	-
		М-II-2 В-1,2	38	24.6	15.3	2575	11.9	-	-
		МТЮ-II С-2	143	9.6	6.0	1220	5.6	-	-
		МТЮ-II В-1,2	145	1.0	0.6	70	0.3	-	-
Всичко				**160.4**	**100.0**	**21590**	**100.0**	**-**	**-**
8.	**ГСрНП**	М-II-1 CD-2,3	29	3.3	0.6	340	0.5	-	-
		М-II-1 С-2	30	208.3	37.9	26865	37.8	90	56.3
		М-II-1 В-1,2	31	53.7	9.8	5450	7.7	5	3.1
		М-II-1 С-2	32	43.5	7.9	4370	6.1	-	-
		М-II-1 В-1	33	3.3	0.6	335	0.5	-	-
		М-II-2 CD-2,3	35	0.9	0.2	170	0.2	-	-
		М-II-2 С-2	36	195.4	35.6	29545	41.5	65	40.6
		М-II-2 В-1,2	38	40.9	7.4	4065	5.7	-	-

Условен стоп. клас		Месторастене		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни	
		означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
Всичко				**549.3**	**100.0**	**71140**	**100.0**	**160**	**100.0**
9.	**ДСрНП**	М-II-1 CD-2,3	29	5.9	0.7	1020	1.0	-	-
		М-II-1 С-2	30	290.8	35.4	39440	39.8	-	-
		М-II-1 В-1,2	31	60.6	7.4	4810	4.9	-	-
		М-II-1 С-2	32	52.2	6.3	6800	6.9	-	-
		М-II-1 В-1	33	34.2	4.2	2300	2.3	-	-
		М-II-2 CD-2,3	35	0.9	0.1	100	0.1	-	-
		М-II-2 С-2	36	238.6	29.0	34825	35.2	5	100.0
		М-II-2 В-1,2	38	119.4	14.5	8790	8.9	-	-
		МТЮ-II В-1,2	125	9.7	1.2	415	0.4	-	-
		МТЮ-II С-2	143	0.8	0.1	50	-	-	-
		МТЮ-II В-1,2	145	9.1	1.1	460	0.5	-	-
Всичко				**822.2**	**100.0**	**99010**	**100.0**	**5**	**100.0**
10.	**СмСрНП**	М-II-1 CD-2,3	29	10.7	1.2	1390	1.7	-	-
		М-II-1 С-2	30	173.0	19.4	23580	28.9	5	1.4
		М-II-1 В-1,2	31	196.5	22.1	11790	14.5	115	32.4
		М-II-1 С-2	32	64.6	7.3	6205	7.6	5	1.4
		М-II-1 В-1	33	67.1	7.5	4120	5.0	10	2.8
		М-II-2 С-2	36	138.3	15.5	16835	20.6	100	28.2
		М-II-2 В-1,2	38	199.0	22.3	14945	18.3	115	32.4
		МТЮ-II С-2	124	15.4	1.7	1270	1.6	-	-
		М-II-1 ВС-2,3	136	6.3	0.7	390	0.5	5	1.4
		МТЮ-II В-1,2	145	20.8	2.3	1065	1.3	-	-
Всичко				**891.7**	**100.0**	**81590**	**100.0**	**355**	**100.0**
11.	**Ап**	М-II-1 С-2	30	9.4	5.0	595	6.9	25	38.5
		М-II-1 В-1,2	31	56.2	29.7	1865	21.7	10	15.3
		М-II-1 С-2	32	9.4	5.0	550	6.4	-	-
		М-II-1 В-1	33	15.3	8.1	795	9.2	-	-
		М-II-2 С-2	36	0.5	0.3	20	0.2	-	-
		М-II-2 В-1,2	38	13.9	7.3	700	8.1	15	23.1
		МТЮ-II В-12,2	133	84.0	44.4	4085	47.4	15	23.1
		МТЮ-II В-1,2	145	0.4	0.2	5	0.1	-	-
Всичко				**189.1**	**100.0**	**8615**	**100.0**	**65**	**100.0**
ЗСпФ ОБЩО		М-II-1 CD-2,3	29	122.5	1.4	20610	1.4	-	-
		М-II-1 С-2	30	1619.7	18.7	299295	20.9	850	16.9
		М-II-1 В-1,2	31	1202.1	13.9	126225	8.8	1130	22.4
		М-II-1 С-2	32	666.0	7.7	115295	8.1	170	3.4
		М-II-1 В-1	33	607.3	7.0	86365	6.0	610	12.1
		М-II-2 D-2	34	36.5	0.4	9750	0.7	-	-
		М-II-2 CD-2,3	35	465.6	5.4	130580	9.1	55	1.1
		М-II-2 С-2	36	2226.7	25.6	427765	29.9	965	19.1
		М-II-2 В-1,2	38	1322.6	15.2	164285	11.5	1155	22.9
		МТЮ-II С-2	124	29.1	0.3	2540	0.2	-	-

Условен стоп. клас	Месторастене		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни	
	означение	**№**	**ха**	**%**	**куб.м**	**%**	**куб.м**	**%**
	МТЮ-II В-1,2	125	9.7	0.1	415	-	-	-
	МТЮ-II В-1,12,2	133	114.3	1.3	8805	0.6	15	0.3
	М-II-1 ВС-2,3	136	15.8	0.2	1470	0.1	5	0.1
	МТЮ-II С-2	143	46.9	0.5	7910	0.5	15	0.3
	МТЮ-II В-1,2	145	197.1	2.3	32155	2.2	70	1.4
Всичко			**8681.9**	**100.0**	**1433465**	**100.0**	**5040**	**100.0**

6.1.1. <u>Условен стопански клас Бялборов средно и нискобонитетен (ББСрН)</u> - <u>Приложение IA, Таблици №№ 1-8.</u>

Площта на този условен стопански клас е **1304.2**, което представлява 10.7% от залесената инвентаризирана площ.

Насажденията са от I, II и III клас на възраст. Средната възраст е 23 години.

Общият запас без клони на условния стопански клас е 81430 куб.м, като основната част е съсредоточена във II и III клас на възраст. Средният запас на 1 ха е 62 куб.м. Средният дървесен прираст е 2442 куб.м., а средният прираст на 1 ха 1.87 куб.м.

Условният стопански клас е формиран от: чисти или с преобладание на бял бор естествени семенни насаждения – 80.7%; чисти или с преобладание на черен бор естествени семенни насаждения – 10.2% и смесени, без преобладаващ дървесен вид насаждения, но с участието на бял бор, черен бор, или двата заедно в минимум 5/10 от състава – 9.1%, като в условния стопански клас са включени и 0.4 ха насаждения от зелена дуглазка.

Производителността е от I до V бонитет. Преобладават тези от III бонитет– 62.0% и IV бонитет – 23.8%. Средният бонитет е III (3.3).

Насажденията от този условен стопански клас са със средна пълнота 0.65.

Насажденията са разположени предимно върху бедни 62.8% и среднобогати месторастения – 37.1 %, а на среднобогати до богати месторастения – 0.1%.

Санитарното състоянието на насажденията е добро.

6.1.2. <u>Условен стопански клас Бялборови култури (ББК)</u> – <u>Приложение IA, Таблици №№ 9-16.</u>

Площта на този условен стопански клас е **624.1 ха**, което представлява 5.3 % от залесената инвентаризирана площ. Културите са предимно от II и III клас на възраст съответно 21.3 % и 68.8 %. Средната възраст им е 49 години.

Общият запас без клони на условия стопански клас е 143345 куб.м, като основната част е съсредоточена в културите от II и III класове на възраст . Средният запас на 1 ха е 223 куб.м. Средният прираст е 2969 куб.м., а средният прираст на 1 ха – 4.62 куб.м.

Условният стопански клас е формиран от чисти култури от бял бор извън естествения ареал на разпространение (21.1%) и от иглолистни и иглолистно-широколистни култури с преобладание на бял бор (55.8 %), в състава на които влизат още черен бор, смърч и зелена дуглазка, а в иглолистните култури с участие на широколистни видове участват бук, габър, зимен дъб, цер, космат дъб и други, както и култури без преобладание на бял бор с участие 5/10 – (16.9 %). Към този условен стопански клас са

причислени и култури, чисти и с преобладание на зелена дуглазка, лиственица и смърч – общо 6.2% от площта на условния стопански клас.

Производителността е от I до IV бонитет. Преобладават тези от III – 51.9 %, следват IV бонитет– 33.2 %, I бонитет – 9.4 % и II бонитет – 5.5 %. Средният бонитет е III (3.1).

Културите от този условен стопански клас са със средна пълнота 0.68.

Културите са създадени предимно върху бедни месторастения – 65.9 %, върху среднобогатите са - 34.0 % и върху среднобогати до богати 0.1 %.

Санитарното състоянието на културите от бял бор е средно.

6.1.3. Условен стопански клас Черборови култури (ЧБК) – Приложение IA, Таблици №№ 17-24.

Площта на този условен стопански клас е **1681.8 ха**, което представлява 13.9 % от залесената инвентаризирана площ. Културите са предимно от III и IV клас на възраст съответно 46.2 % и 37.8 %. Средната възраст им е 47 години.

Общият запас без клони на условния стопански клас е 474800 куб.м, като основната част е съсредоточена в културите от III и IV класове на възраст. Средният дървесен запас на 1 ха е 282 куб.м. Средният дървесен прираст е 7981 куб. м., а средният прираст на 1 ха – 4.75 куб.м.

Условният стопански клас е формиран от чисти култури от черен бор извън естествения ареал на разпространение (45.1 %) и от иглолистни и иглолистно-широколистни култури с преобладание на черен бор (49.1 %). В състава на смесените култури влизат предимно бял бор от иглолистните, а от широколистни видове - бук, габър, зимен дъб, цер, космат дъб, трепетлика, акация и други, културите без преобладание на черен бор с участие 5/10 заемат (5.8 %) .

Производителността е от I до IV бонитет. Преобладават тези от III – 57.3 %, следват IV бонитет– 25.1 %, II бонитет – 13.2 % и 4.4 % I бонитет. Средният бонитет е III (3.0).

Културите от този условен стопански клас са със средна пълнота 0.71.

Културите са създадени предимно върху бедни месторастения – 53.4 %, върху среднобогати са – 45.3 % и среднобогати до богати – 1.3 %.

Санитарното състоянието на културите от черен бор е добро към средно.

6.1.4. Условен стопански клас Буков среднобонитетен (БСр) – Приложение IA, Таблици №№ 25-32.

Площта на този условен стопански клас е **417.8** ха, което е 3.4 % от залесената инвентаризирана площ.

Условният стопански клас е формиран изцяло от чисти и смесени с преобладание на бук насаждения от II, III и IV бонитет. Буковите насаждения от II бонитет, въпреки достатъчната площ (313.8 ха), за обособяването им в самостоятелен условен стопански клас са причислени към този условен стопански клас, поради недостатъчно добрите условия на територията на стопанството за изпълнение на целите, които се поставят за високостъблен стопански клас. Част от тези насаждения са и със смесен, семенно-издънков произход, при някои се наблюдава загниване в основата на стъблото. Производителността на условния стопански клас е II до IV бонитет – средният е II (2.3)

Средната възраст на насажденията е 108 години.

Общият запас без клони на условния стопански клас е 126155 куб.м. Средният запас на 1 ха е 302 куб. м. Средният дървесен прираст е 1220 куб.м, а средният прираст на 1 ха – 2.92 куб.м.

Насажденията от този условен стопански клас са със средна пълнота 0.68.

Насажденията са разположени предимно върху среднобогати месторастения – 52.3%, среднобогати до богати месторастения 44.0 % и богати месторастения – 3.7 %.

Състоянието на насажденията е сравнително добро.

6.1.5. Условен стопански клас Широколистен високостъблен (ШВ) - Приложение IA, Таблици №№ 33-40.

Площта на този условен стопански клас е **567.1** ха, което е 4.7% от залесената инвентаризирана площ.

Условният стопански клас е формиран предимно от смесени без преобладание семенни широколистни насаждения с участия на различни видове, като зимен дъб, бук, габър, полски клен и други. Поради малката си площ в условния стопански клас са включени и всички чисти и смесени с преобладание насаждения и култури от габър, зимен дъб, цер, бреза, трепетлика, планински ясен, бяла върба, червен дъб, липи и други. Тук са причислени и 8.7 ха култури от хибридни тополи.

Производителността на условния стопански клас е I до V бонитет – средният е IV (3.8)

Средната възраст на насажденията и културите е 20 години.

Общият запас без клони на условния стопански клас е 20215 куб.м. Средният запас на 1 ха е 36 куб. м. Средният дървесен прираст е 384 куб.м, а средният прираст на 1 ха – 0.68 куб.м.

Насажденията и културите от този стопански клас са със средна пълнота 0.57.

Насажденията и културите са разположени предимно върху бедни месторастения – 51.8 % и средно богати месторастения 44.9% от площта на условния стопански клас. Останалата част от площта е заета от насаждения и култури върху бедни до средно богати и среднобогати до богати месторастения –общо 3.3%.

Състоянието на насажденията и културите е средно и добро.

6.1.6. Условен стопански клас Буков високобонитетен за превръщане (БВП) - Приложение IA, Таблици №№ 41-48.

Площта на условния стопански клас е **1456.2 ха**, което представлява 12.0 % от залесена инвентаризирана площ.

Насажденията над 60 години са 86.3 % от залесената площ на условния стопански клас.

Съставен е от чисти букови издънкови насаждения – 63.8 %, и смесени широколистни и широколистно-иглолистни издънкови насаждения с преобладание на бук – 36.2% от площта на условния стопански клас. В смесените насаждения има участие на бял бор, зимен дъб, габър, трепетлика и др. Средната възраст на условния стопански клас е 80 години.

Производителността на условния стопански клас е от I и II бонитет. Средният бонитет е I (1.3).

Общият запас без клони на условния стопански клас е 305575 куб.м. Средният дървесен запас на 1 ха е 210 куб.м. Средният дървесен прираст е 3994 куб.м., а средният прираст на 1 ха – 2.74 куб.м.

Насажденията от този условен стопански клас са със средна пълнота 0.73.

Насажденията са разположени върху средно богати месторастения – 75.5 %, средно богати до богати – 23.5% и богати - 1.5 %.

Санитарното състоянието на насажденията е добро.

6.1.7. Условен стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане (БСрНП) - Приложение IA, Таблици №№ 49-56.

Площта на условния стопански клас е **160.4 ха**, което представлява 1.3 % от залесена инвентаризирана площ.

Насажденията над 60 години са 31.5 %. Средната възраст на условния стопански клас е 60 години.

Съставен е от чисти букови издънкови насаждения – 27.0%, и смесени широколистни и широколистно-иглолистни издънкови насаждения с преобладание на бук – 73.0 % от площта на условния стопански клас. В смесените насаждения има участие на бял бор, зимен дъб, габър, и др.

Производителността на условния стопански клас е от III и IV бонитет, като от III бонитет са 97.4 % от насажденията. Средният бонитет е III (3.0).

Общият запас без клони на условния стопански клас е 21590 куб.м, като основната част от него е съсредоточена в насажденията от X клас на възраст – 8130 куб.м. Средният дървесен запас на 1 ха е 135 куб.м. Средният дървесен прираст е 388 куб.м., а средният прираст на 1 ха – 2.42 куб.м.

Насажденията от този условен стопански клас са със средна пълнота 0.69.

Насажденията са разположени върху средно богати месторастения – 74.0 %, върху бедни – 21.1%, и средно богати до богати месторастения - 4.9 %.

Санитарното състоянието на насажденията е сравнително добро.

6.1.8. Условен стопански клас Габъров средно и нискобонитетен за превръщане (ГСрНП) - Приложение IA, Таблици №№ 57-64.

Площта на условния стопански клас е **549.3 ха**, което представлява 4.5% от залесената инвентаризирана площ. Насажденията са на различна възраст, като средната възраст на условния стопански клас е 56 години.

Съставен е от чисти габърови издънкови насаждения – 14.9 %, и смесени широколистни и широколистно-иглолистни издънкови насаждения с преобладание на габър – 85.1 % от площта на условния стопански клас. В смесените насаждения има участие на бял бор, черен бор, бук, зимен дъб, цер, полски клен, сребролистна липа, трепетлика и др.

Общият запас без клони на условния стопански клас е 71140 куб.м. Средният запас на 1 ха е 143куб.м. Средният дървесен прираст е 1367 куб.м, а средният прираст на 1 ха – 2.49 куб.м.

Средната пълнота е 0.74.

Производителността на стопанския клас е от II до IV бонитет – средният е III (3.0). Насажденията са разположени преобладаващо върху среднобогати месторастения – 81.4 % и бедни месторастения – 17.8%. Незначителен дял от площта на условния стопански клас е разположена върху среднобогати до богати месторастения – 0.8 %.

Санитарното им състояние е сравнително добро.

6.1.9. Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане (ДСрНП) - Приложение IA, Таблици №№ 65-72.

Площта на този условен стопански клас е **822.2** ха, което представлява 6.8 % от залесената инвентаризирана площ. Съставен е изцяло от чисти и смесени с преобладание на зимен дъб, благун и космат дъб, както и смесени без преобладание от трите дървесни вида средно и нискобонитетни издънкови насаждения част от III, IV, V бонитет. Поради липса на площ, тук са включени и всички високобонитетни издънкови насаждения от зимен

дъб и благун с обща площ 41.6 ха. Средната производителност на класа е IV (3.8) бонитет. Средната възраст е 67 години.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 99010 куб.м. Среднят запас на 1 ха е 120 куб.м, общ среден прираст – 1534 куб.м, среден прираст на 1 ха 1.87 куб.м, а средната пълнота – 0.64.

Зимният дъб е главния дървесен вид за условния стопански клас по площ заема – 59.2 %, а по запас – 57.2 %, следва цер по площ – 11.1 %, по запас – 10.7 %, космат дъб по площ – 8.1 %, по запас – 3.5 %, габър по площ – 8.0 %, по запас – 9.8 % и други с незначително участие.

Насажденията са разположени върху средно богати месторастения – 70.8 %, върху бедни – 28.4 % и среднобогати до богати месторастения – 0.8 % от площта на условния стопански клас.

Санитарното им състояние е добро до средно.

6.1.10. Условен стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане (СмСрНП) - Приложение IA, Таблици №№ 73-80.

Площта на условния стопански клас е **891.7 ха**, което представлява 7.3% от залесената инвентаризирана площ. Насажденията са от различни класове на възраст, като преобладават насажденията от XIV, XII и VIII клас на възраст. Средната възраст на класа е 56 години.

Общият запас без клони на условния стопански клас е 81590 куб.м, среднят запас на 1 ха е 91 куб.м. Среднят дървесен прираст е 1468 куб.м, а средният прираст на 1 ха – 1.65 куб.м.

Условният стопански клас е съставен преобладаващо от смесени насаждения без преобладаващ дървесен вид – 94.3 % от площта. В състава на тези насаждения участват предимно: зимен дъб, цер, благун, космат дъб, бук, габър, полски клен, мъждрян и други. Останалата част от площта са издънкови насаждения – чисти и смесени с преобладание на: цер – 5.1 %, полски клен – 0.4 %, полски бряст – 0.2% и други.

Производителността на стопанския клас е от I до V бонитет – средният е IV (3.9). Насажденията от V бонитет заемат – 35.2 %, III – 28.3 % и IV бонитет – 30.6 %.

Насажденията са разположени преобладаващо върху бедни месторастения – 54.2 %, средно богати месторастения – 43.9 % среднобогати до богати месторастения – 1.2 % и бедни до среднобогати месторастения – 0.7 % от площта на условния стопански клас.

Средната пълнота на условния стопански клас е 0.61.

Санитарното им състояние е сравнително добро.

6.1.11. Условен стопански клас Акациев противоерозионен (Ап) - Приложение IA, Таблици №№ 81-88.

Площта на условния стопански клас е **189.1 ха**, което представлява 1.6 % от залесената инвентаризираната площ.

Средната възраст на насажденията е 24 години.

Общият запас без клони на условния стопански клас е 8615 куб.м, като половината от него е съсредоточена в насажденията от 20 до 30 години 4495 куб.м.

Среднят запас на 1 ха е 46 куб.м. Среднят дървесен прираст е 344 куб.м, а средният прираст на 1 ха – 1.82 куб.м.

Условният стопански клас е формиран от чисти акациеви насаждения и с преобладание на акация, които заемат 79.2 %, а културите от акация и тези с преобладание на акация заемат 20.8% от площта на условния стопански клас.

В този условен стопански клас имат участие широколистни дървесни видове като: зимен дъб, цер, полски клен, полски бряст, джанка, трепетлика и др.; а от иглолистните - бял бор и черен бор.

Производителността на стопанския клас е от III до V бонитет – средният е IV (4.4). Средната пълнота на класа е 0.66.

Насажденията са разположени основно върху бедни месторастения – 89.7%.

Санитарното им състояние е средно (към лошо). Повредите са от съхнене.

6.2. Гори със стопански функции

В таблица № 28 за всеки стопански клас от инвентаризираните гори е показано разпределението на залесената площ и дървесния запас по типове месторастения.

Таблица №28

Разпределение на залесената площ /ха/ и дървесния запас /без клони - куб.м/ по типове месторастения и стопански класове – **инвентаризирана площ**

Стопански клас		Месторастене		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни	
		означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
1.	**ББСрН**	М-II-1 CD-2,3	29	0.5	0.1	20	-	-	-
		М-II-1 С-2	30	120.4	14.7	13845	19.9	55	13.2
		М-II-1 В-1,2	31	144.5	17.6	7055	10.2	180	43.4
		М-II-1 С-2	32	40.0	4.9	1945	2.8	30	7.2
		М-II-1 В-1	33	24.1	2.9	1485	2.1	60	14.5
		М-II-2 D-2	34	1.6	0.2	140	0.2	-	-
		М-II-2 CD-2,3	35	4.8	0.6	380	0.6	-	-
		М-II-2 С-2	36	297.6	36.2	26665	38.3	85	20.5
		М-II-2 В-1,2	38	139.7	17.0	13100	18.8	-	-
		МТЮ-II С-2	124	0.3	-	20	-	-	-
		МТЮ-II В-1,2	125	17.5	2.1	1790	2.6	-	-
		МТЮ-II С-2	143	27.2	3.3	2980	4.3	-	-
		МТЮ-II В-1,2	145	3.7	0.4	130	0.2	5	1.2
Всичко				**821.9**	**100.0**	**69555**	**100.0**	**415**	**100.0**
2.	**ББК**	М-II-1 С-2	30	34.5	14.2	8915	17.7	-	-
		М-II-1 В-1,2	31	44.6	18.3	8875	17.6	-	-
		М-II-1 С-2	32	58.2	23.9	12900	25.6	-	-
		М-II-1 В-1	33	33.2	13.6	5870	11.6	-	-
		М-II-2 С-2	36	48.9	20.1	8800	17.4	-	-
		М-II-2 В-1,2	38	20.6	8.5	4480	8.9	-	-
		МТЮ-II В-1,2	125	3.0	1.2	450	0.9	-	-
		МТЮ-II В-1,2	145	0.5	0.2	170	0.3	-	-
Всичко				**243.5**	**100.0**	**50460**	**100.0**	**-**	**-**
3.	**ЧБК**	М-II-1 С-2	30	146.2	19.2	49795	23.6	-	-
		М-II-1 В-1,2	31	345.9	45.4	84315	39.9	-	-
		М-II-1 С-2	32	86.7	11.3	28970	13.8	-	-
		М-II-1 В-1	33	90.3	11.9	28660	13.6	-	-

Стопански клас		Месторастене		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни	
		означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
		М-II-2 С-2	36	12.2	1.6	3410	1.6	-	-
		М-II-2 В-1,2	38	17.2	2.3	4755	2.2	-	-
		МТЮ-II С-2	124	16.5	2.2	3850	1.9	-	-
		МТЮ-II В-1,2	125	15.4	2.0	3910	1.8	-	-
		МТЮ-II В-12,2	133	18.0	2.4	2270	1.1	25	100.0
		МТЮ-II В-1,2	145	13.0	1.7	1100	0.5	-	-
Всичко				**761.4**	**100.0**	**211035**	**100.0**	**25**	**100.0**
4.	**ШВ**	М-II-1 CD-2,3	29	3.0	1.3	375	1.9	-	-
		М-II-1 С-2	30	24.4	10.1	2660	13.7	65	12.0
		М-II-1 В-1,2	31	81.7	33.8	-	-	305	56.5
		М-II-1 С-2	32	3.0	1.2	265	1.4	5	0.9
		М-II-1 В-1	33	36.1	14.9	965	5.0	15	2.8
		М-II-2 D-2	34	16.2	6.7	5230	27.0	-	-
		М-II-2 CD-2,3	35	11.4	4.7	2750	14.2	-	-
		М-II-2 С-2	36	40.7	16.8	5715	29.5	40	7.4
		М-II-2 В-1,2	38	16.8	6.9	610	3.2	75	13.9
		МТЮ-II С-2	124	1.7	0.7	-	-	15	2.8
		М-II-1 ВС-2,3	136	4.3	1.8	765	3.9	-	-
		МТЮ-II В-1,2	145	2.6	1.1	35	0.2	20	3.7
Всичко				**241.9**	**100.0**	**19370**	**100.0**	**540**	**100.0**
5.	**БВП**	М-II-1 CD-2,3	29	8.0	4.0	1880	5.3	-	-
		М-II-1 С-2	30	56.5	27.9	9285	26.3	-	-
		М-II-2 D-2	34	4.0	2.0	685	2.0	-	-
		М-II-2 CD-2,3	35	11.1	5.5	2060	5.8	-	-
		М-II-2 С-2	36	110.3	54.7	19440	55.0	-	-
		МТЮ-II С-2	143	11.9	5.9	1980	5.6	5	100.0
Всичко				**201.8**	**100.0**	**35330**	**100.0**	**5**	**100.0**
6.	**БСрНП**	М-II-1 С-2	30	1.6	2.5	225	2.9	-	-
		М-II-2 CD-2,3	35	0.9	1.3	80	1.1	-	-
		М-II-2 С-2	36	31.6	49.1	3800	49.2	35	77.8
		М-II-2 В-1,2	38	0.3	0.5	25	0.3	-	-
		МТЮ-II С-2	143	25.1	39.0	3210	41.6	10	22.2
		МТЮ-II В-1,2	145	4.9	7.6	380	4.9	-	-
Всичко				**64.4**	**100.0**	**7720**	**100.0**	**45**	**100.0**
7.	**ГСрНП**	М-II-1 CD-2,3	29	2.4	0.8	370	0.9	-	-
		М-II-1 С-2	30	176.3	57.1	27480	65.3	40	53.3
		М-II-1 В-1,2	31	16.9	5.5	1200	2.8	-	-
		М-II-1 С-2	32	21.2	6.9	2720	6.5	-	-
		М-II-1 В-1	33	35.0	11.3	3190	7.5	-	-
		М-II-2 CD-2,3	35	1.6	0.5	280	0.7	-	-
		М-II-2 С-2	36	47.0	15.2	6130	14.6	35	46.7
		М-II-2 В-1,2	38	8.2	2.7	710	1.7	-	-
Всичко				**308.6**	**100.0**	**42080**	**100.0**	**75**	**100.0**

Стопански клас		Месторастене		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни	
		означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
8.	ДСрНП	М-II-1 С-2	30	157.5	49.0	21905	57.4	-	-
		М-II-1 В-1,2	31	20.1	6.2	1480	3.9	-	-
		М-II-1 С-2	32	27.8	8.6	2485	6.5	-	-
		М-II-1 В-1	33	7.1	2.2	210	0.6	-	-
		М-II-2 С-2	36	52.3	16.3	7355	19.3	-	-
		М-II-2 В-1,2	38	11.5	3.6	1105	2.9	-	-
		МТЮ-II С-2	124	5.7	1.8	890	2.3	-	-
		МТЮ-II В-1,2	125	37.3	11.6	2570	6.7	-	-
		МТЮ-II В-1,2	145	2.3	0.7	150	0.4	-	-
Всичко				**321.6**	**100.0**	**38150**	**100.0**	**-**	**-**
9.	СмСрНП	М-II-1 CD-2,3	29	3.3	0.8	405	0.9	-	-
		М-II-1 С-2	30	85.8	19.8	10245	24.1	55	35.5
		М-II-1 В-1,2	31	57.9	13.4	3985	9.4	15	9.7
		М-II-1 С-2	32	60.5	14.0	6355	15.0	-	-
		М-II-1 В-1	33	35.0	8.1	2170	5.1	-	-
		М-II-2 С-2	36	57.5	13.3	8015	18.9	-	-
		М-II-2 В-1,2	38	55.7	12.9	3425	8.0	85	54.8
		МТЮ-II С-2	124	14.8	3.4	2230	5.2	-	-
		МТЮ-II В-1,2	125	31.7	7.3	2375	5.6	-	-
		МТЮ-II С-2	143	18.8	4.3	2390	5.6	-	-
		МТЮ-II В-1,2	145	11.7	2.7	930	2.2	-	-
Всичко				**432.7**	**100.0**	**42525**	**100.0**	**155**	**100.0**
10.	Ап	М-II-1 С-2	30	9.3	14.0	795	26.9	-	-
		М-II-1 В-1,2	31	20.9	31.4	895	30.2	5	6.3
		М-II-1 В-1	33	15.8	23.8	385	13.0	60	75.0
		МТЮ-II В-12,2	133	20.5	30.8	885	29.9	15	18.7
Всичко				**66.5**	**100.0**	**2960**	**100.0**	**80**	**100.0**
СтФ ОБЩО		М-II-1 CD-2,3	29	17.2	0.5	3050	0.6	-	-
		М-II-1 С-2	30	812.5	23.4	145150	28.0	215	16.1
		М-II-1 В-1,2	31	732.5	21.2	107805	20.8	505	37.7
		М-II-1 С-2	32	297.4	8.6	55640	10.7	35	2.6
		М-II-1 В-1	33	276.6	8.0	42935	8.3	135	10.1
		М-II-2 D-2	34	21.8	0.7	6055	1.2	-	-
		М-II-2 CD-2,3	35	29.8	0.9	5550	1.1	-	-
		М-II-2 С-2	36	698.1	20.1	89330	17.2	195	14.5
		М-II-2 В-1,2	38	270.0	7.8	28210	5.4	160	11.9
		МТЮ-II С-2	124	39.0	1.1	6990	1.3	15	1.1
		МТЮ-II В-1,2	125	104.9	3.0	11095	2.1	-	-
		МТЮ-II В-12,2	133	38.5	1.1	3155	0.6	40	3.0
		М-II-1 ВС-2,3	136	4.3	0.1	765	0.1	-	-
		МТЮ-II С-2	143	83.0	2.4	10560	2.0	15	1.1
		МТЮ-II В-1,2	145	38.7	1.1	2895	0.6	25	1.9
Всичко				**3464.3**	**100.0**	**519185**	**100.0**	**1340**	**100.0**

6.2.1. <u>Стопански клас Бялборов средно и нискобонитетен (ББСрН)</u> - <u>Приложение IA -Таблици №№ 89-96.</u>

Площта на този стопански клас е **821.9**, което представлява 6.8 % от залесената инвентаризирана площ.

Насажденията са от I, II и III клас на възраст. Средната възраст е 30 години.

Общият запас без клони на стопанския клас е 695555 куб.м, като основната част е съсредоточена във II клас на възраст. Средният запас на 1 ха е 85 куб.м. Средният дървесен прираст е 2087 куб.м., а средният прираст на 1 ха 2.54 куб.м.

Стопанският клас е формиран от: чисти или с преобладание на бял бор естествени семенни насаждения – 88.6 %, чисти или с преобладание на черен бор естествени семенни насаждения – 4.8 % и смесени, без преобладаващ дървесен вид насаждения, но с участието на бял бор, черен бор, или двата заедно в минимум 5/10 от състава – 6.6 %.

Производителността е от I до V бонитет. Преобладават тези от III бонитет– 79.5 % и IV бонитет – 8.7 %. Средният бонитет е III (3.1).

Насажденията от този стопански клас са със средна пълнота 0.69.

Насажденията са разположени предимно върху среднобогати месторастения 59.1 % и бедни месторастения – 40.0 %, а на среднобогати до богати и богати месторастения – 0.9%.

Санитарното състоянието на насажденията е добро.

6.2.2. <u>Стопански клас Бялборови култури (ББК)</u> – <u>Приложение IA -Таблици №№ 97-104.</u>

Площта на този стопански клас е **243.5 ха**, което представлява 2.0 % от залесената инвентаризирана площ. Културите са предимно от II и III клас на възраст съответно 29.2 % и 65.7 %. Средната възраст на класа е 48 години.

Общият запас без клони на стопанския клас е 50460 куб.м, като основната част е съсредоточена в културите от II и III класове на възраст . Средният запас на 1 ха е 207 куб.м. Средният прираст е 1084 куб.м., а средният прираст на 1 ха – 4.45 куб.м.

Стопанският клас е формиран от чисти култури от бял бор извън естествения ареал на разпространение (28.4%) и от иглолистни и иглолистно-широколистни култури с преобладание на бял бор (56.6 %), в състава на които влизат още черен бор, смърч и зелена дуглазка, а в иглолистните култури с участие на широколистни видове участват бук, габър, зимен дъб, цер, космат дъб и други, както и култури без преобладание на бял бор с участие 5/10 – (7.4 %). Към този стопански клас са причислени и култури, чисти и с преобладание на зелена дуглазка и смърч – общо 7.6 % от площта на стопански клас.

Производителността е от I до IV бонитет. Преобладават тези от III – 58.5 %, следват IV бонитет– 30.0 %, I бонитет – 7.7 % и II бонитет – 3.8 %. Средният бонитет е III (3.1).

Културите от този стопански клас са със средна пълнота 0.65.

Културите са създадени предимно върху среднобогати месторастения – 58.2 %, върху бедни месторастения са – 41.8 %.

Санитарното състоянието на културите от бял бор е средно.

6.2.3. Стопански клас Черборови култури (ЧБК) – Приложение IA -Таблици №№ 105-112.

Площта на този стопански клас е **761.4 ха**, което представлява 6.3 % от залесената инвентаризирана площ. Културите са предимно от III и IV клас на възраст съответно 41.4 % и 47.3 %. Средната възраст на класа е 59 години.

Общият запас без клони на стопанския клас е 211035 куб.м, като основната част е съсредоточена в културите от III и IV класове на възраст. Средният дървесен запас на 1 ха е 277 куб.м. Средният дървесен прираст е 3475 куб. м., а средният прираст на 1 ха – 4.56 куб.м.

Стопанският клас е формиран от чисти култури от черен бор извън естествения ареал на разпространение (62.3 %) и от иглолистни и иглолистно-широколистни култури с преобладание на черен бор (35.4 %). В състава на смесените култури влизат предимно бял бор от иглолистните, а от широколистни видове - бук, габър, зимен дъб, цер, космат дъб, трепетлика, акация и други, културите без преобладание на черен бор с участие 5/10 заемат (2.3 %) .

Производителността е от I до V бонитет. Преобладават тези от III – 54.8 %, следват IV бонитет– 35.1 %, II бонитет – 9.5 %, V бонитет – 0.5 и 0.1% I бонитет. Средният бонитет на класа е III (3.2).

Културите от този стопански клас са със средна пълнота 0.70.

Културите са създадени предимно върху бедни месторастения – 65.7 % и върху среднобогати са – 34.3 %.

Санитарното състоянието на културите от черен бор е добро към средно.

6.2.4. Стопански клас Широколистен високостъблен (ШВ) – Приложение IA -Таблици №№ 113-120.

Площта на този стопански клас е **241.9** ха, което е 2.0% от залесената ивентаризирана площ.

Стопанският клас е формиран предимно от смесени без преобладание семенни широколистни насаждения с участие на различни видове, като зимен дъб, бук, габър, полски клен и други. Поради малката си площ в стопанския клас са включени и всички чисти и смесени с преобладание насаждения и култури от габър, бук, зимен дъб, цер, бреза, трепетлика, бяла върба, череша, махалебка и други. Тук са причислени и 3.6 ха култури от хибридни тополи.

Производителността на стопанския клас е I до V бонитет – средният е IV (3.5)

Средната възраст на насажденията и културите е 34 години.

Общият запас без клони на стопанския клас е 19370 куб.м. Средният запас на 1 ха е 80 куб. м. Средният дървесен прираст е 318 куб.м, а средният прираст на 1 ха – 1.31 куб.м.

Насажденията и културите от този стопански клас са със средна пълнота 0.58.

Насажденията и културите са разположени предимно върху бедни месторастения – 56.7 % и среднобогати месторастения 28.8 % от площта на стопанския клас. Останалата част от площта е заета от насаждения и култури върху бедни до средно богати, среднобогати до богати и богати месторастения –общо 14.5%.

Състоянието на насажденията и културите е средно и добро.

6.2.5. Стопански клас Буков високобонитетен за превръщане (БВП) - Приложение IA -Таблици №№ 121-128.

Площта на стопанския клас е **201.8 ха**, което представлява 1.7 % от залесена инвентаризирана площ.

Насажденията над 60 години са 65.2 % от залесената инвентаризирана площ на стопанския клас.

Съставен е от чисти букови издънкови насаждения – 51.7 %, и смесени широколистни и широколистно-иглолистни издънкови насаждения с преобладание на бук – 48.3 % от площта на стопанския клас. В смесените насаждения има участие на бял бор, зимен дъб, габър, трепетлика и др. Средната възраст на условния стопански клас е 80 години.

Производителността на стопанския клас е от I и II бонитет. Средният бонитет е I (1.3).

Общият запас без клони на стопанския клас е 35330 куб.м. Средният дървесен запас на 1 ха е 175 куб.м. Средният дървесен прираст е 505 куб.м., а средният прираст на 1 ха – 2.50 куб.м.

Насажденията от този стопански клас са със средна пълнота 0.64.

Насажденията са разположени върху средно богати месторастения – 88.5 %, средно богати до богати – 9.5 % и върху богати – 2.0 %.

Санитарното състоянието на насажденията е добро.

6.2.6. Стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане (БСрНП) - Приложение IA - Таблици №№ 129-136.

Площта на стопанския клас е **64.4 ха**, което представлява 0.5 % от залесена инвентаризирана площ.

Насажденията над 60 години са 36.7 %. Средната възраст на стопанския клас е 60 години.

Съставен е от чисти букови издънкови насаждения – 40.1 %, и смесени широколистни и широколистно-иглолистни издънкови насаждения с преобладание на бук – 59.9 % от площта на стопанския клас. В смесените насаждения има участие на бял бор, зимен дъб, габър,цер, трепетлика и др.

Производителността на стопанския клас е от III и IV бонитет, като от III бонитет са 99.5 % от насажденията. Средният бонитет е III (3.0).

Общият запас без клони на стопанския клас е 7720 куб.м, като основната част от него е съсредоточена в насажденията от X, XII и XIV клас на възраст. Средният дървесен запас на 1 ха е 120 куб.м. Средният дървесен прираст е 138 куб.м., а средният прираст на 1 ха – 2.14 куб.м.

Насажденията от този стопански клас са със средна пълнота 0.62.

Насажденията са разположени върху средно богати месторастения – 90.6 %, върху бедни – 8.1 %, и средно богати до богати месторастения -1.3 %.

Санитарното състоянието на насажденията е сравнително добро.

6.2.7. Стопански клас Габъров средно и нискобонитетен за превръщане (ГСрНП) - Приложение IA - Таблици №№ 137-144.

Площта на стопанския клас е **308.6 ха**, което представлява 2.5% от залесената инвентаризирана площ. Насажденията са на различна възраст, като средната възраст на стопанския клас е 60 години.

Съставен е от чисти габърови издънкови насаждения – 9.2 %, и смесени широколистни и широколистно-иглолистни издънкови насаждения с преобладание на габър – 90.8 % от площта на стопанския клас. В смесените насаждения има участие на бял бор, черен бор, бук, зимен дъб, трепетлика, полски клен, круша и др.

Общият запас без клони на стопанския клас е 42080 куб.м. Средният запас на 1 ха е 136 куб.м. Средният дървесен прираст е 735 куб.м, а средният прираст на 1 ха – 2.38 куб.м.

Средната пълнота на класа е 0.70.

Производителността на стопанския клас е от II до IV бонитет – средният е III (3.0). Насажденията са разположени преобладаващо върху среднобогати месторастения – 79.2 % и бедни месторастения – 17.8 %. Незначителен дял от площта на стопанския клас е разположена върху среднобогати до богати месторастения – 0.8 %.

Санитарното им състояние е сравнително добро.

6.2.8. Стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане (ДСрНП) - Приложение IA - Таблици №№ 145-152.

Площта на този стопански клас е **321.6** ха, което представлява 2.6 % от залесената инвентаризирана площ. Съставен е изцяло от чисти и смесени с преобладание на зимен дъб, благун и космат дъб , както и смесени без преобладние от трите дървесни вида средно и нискобонитетни издънкови насаждения от III, IV и V бонитет. Средната производителност на класа е IV (3.7) бонитет. Средната възраст е 67 години.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 38150 куб.м. Средният запас на 1 ха е 119 куб.м, общ среден прираст – 576 куб.м, среден прираст на 1 ха 1.79 куб.м, а средната пълнота – 0.66.

Зимният дъб е главният дървесен вид за стопанския клас по площ заема – 50.3 %, а по запас – 53.1 %, следва космания дъб по площ – 14.6 %, по запас – 7.2 %, габър по площ – 11.2 %, по запас – 14.1 %, цера по площ – 9.1 %, по запас – 8.0 % и други с незначително участие.

Насажденията са разположени върху средно богати месторастения – 75.7 % и върху бедни месторастения– 24.3 % от площта на стопански клас.

Санитарното им състояние е добро до средно.

6.2.9. Стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане (СмСрНП) - Приложение IA - Таблици №№ 153-160.

Площта на стопанския клас е **432.7 ха**, което представлява 3.6 % от залесената инвентаризирана площ. Насажденията са от различни класове на възраст, като преобладават насажденията от XIV, XII и VIII клас на възраст. Средната възраст на класа е 54 години.

Общият запас без клони на стопанския клас е 42525 куб.м, средният запас на 1 ха е 98 куб.м. Средният дървесен прираст е 811 куб.м, а средният прираст на 1 ха – 1.87 куб.м.

Стопанският клас е съставен основно от смесени издънкови насаждения без преобладаващ дървесен вид – 72.5 % от площта на стопанския клас. В състава на тези насаждения участват предимно: зимен дъб, цер, благун, космат дъб, бук, габър, полски клен, мъждрян, трепетлика, круша и други. Останалата част от площта са издънкови насаждения – чисти и смесени с преобладание на: цер – 26.8 % и полски бряст – 0.7 %.

Производителността на стопанския клас е от I до V бонитет – средният е IV (3.7). Насажденията от V бонитет заемат – 23.5 %, III – 42.2 % и IV бонитет – 30.6 %.

Насажденията са разположени преобладаващо върху среднобогати месторастения – 54.8 %, на бедни месторастения – 44.4 % и среднобогати до богати месторастения – 0.8 % от площта на стопанския клас.

Средната пълнота на стопански клас е 0.62.

Санитарното им състояние е добро към средно.

6.2.10. Стопански клас Акациев противоерозионен (Ап) – Приложение IA - Таблици №№ 161-168.

Площта на стопанския клас е **66.5 ха**, което представлява 0.5 % от залесената инвентаризираната площ.

Средната възраст на насажденията и културите е 23 години.

Общият запас без клони на стопанския клас е 2960 куб.м, като около 75 % от него е съсредоточена в насажденията от 20 до 40 години.

Средният запас на 1 ха е 45 куб.м. Средният дървесен прираст е 108 куб.м, а средният прираст на 1 ха – 1.62 куб.м.

Стопанският клас е формиран от чисти акациеви насаждения и с преобладание на акация, които заемат 94.0 %, а чистите културите от акация и тези с преобладание заемат 6.0 % от площта на стопанския клас.

В този стопански клас имат участие широколистни дървесни видове като: зимен дъб, цер, полски клен, габър, мъждрян, трепетлика и др., а от иглолистните - бял бор и черен бор.

Производителността на стопанския клас е от III до V бонитет – средният е IV (4.4). Средната пълнота на класа е 0.66.

Насажденията са разположени основно върху бедни месторастения – 86.0 %.

Санитарното им състояние е средно (към лошо). Повредите са от съхнене.

7. Основни насоки за организация на стопанството

7.1. Направление на стопанството

Направлението на стопанството е в зависимост от функциите на горите.

В ТП „ДГС Брезник“ горите със стопански функции заемат 28.5 %, а горите със защитни и специални функции – 71.5% от общата инвентаризирана площ на стопанството.

Основната насока на стопанисването в групата гори със стопански функции е максимално производство на строителна дървесина от единица площ, като най - рационално се използват плодородието на почвата и продуктивността на типовете месторастения.

Режимът на стопанисване на насажденията и голите горски площи от групата гори със защитни и специални функции ще има за цел непрекъснатото подобряване и увеличаване на тези функции. Така в защитните гори да се увеличат водоохранните, почвозащитните и противоерозионни функции, в семепроизводствените насаждения да се осигури максимално производство на семена с високо качество, а в защитените природни обекти да се запази защитения ландшафт, защитените видове и съответните местообитания.

7.2. Разделяне на горската териториална единица на горскостопански участъци.

Съгласно одобреното от ИАГ, „Задание за инвентаризация на горските територии и изработване на горскостопански план с протокол на експертен съвет от 14.08.2023 година, са обособени два горскостопански участъка – „Брезник" и „Светля", разположени изцяло върху територията на община Брезник.

При определяне на техните граници са взети под внимание териториалното разположение на горските масиви и отделни комплекси, наличната шосейна и горска пътна мрежа, землищните граници на населените места и др.

Първи горскостопански участък „Брезник" обхваща източната част на стопанството и включва в себе си 69 отдела, а именно отдели: №№ 1÷69 с обща площ 5877.3 ха.

Втори горскостопански участък „Светля" заема западната част на стопанството и включва в себе си 99 отдела, а именно отдели: №№ 73÷91; 93÷96; 99÷174 с обща площ 7926.8 ха.

8. Стопански класове и турнуси на сеч

Разпределението на, залесената площ, по стопански класове е показано в таблица № 23. При настоящата инвентаризация са обособени 11 условни стопански класа за горите със ЗСпФ и 10 стопански класа в горите със стопански функции. За горите държавна собственост обособените стопански класове, възприетите турнуси на сеч и производствени цели са приети с утвърден протокол на ЕКСПЕРТЕН СЪВЕТ при ИАГ за приемане на стопанските класове и размера на годишното ползване, състоял се на 20.03.2025 година.

8.1. Гори със защитни и специални функции

8.1.1. Условен стопански клас Бялборов средно и нискобонитетен (ББСрН)

Площта на този условен стопански клас е 1304.2 ха. Средната производителност е III (3.3).

Цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията, производство и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. Приет е турнус на сеч 100 години.

8.1.2. Условен стопански клас Бялборови култури (ББК)

Площта на този условен клас е 642.1 ха. Средната производителност е III (3.1).

Цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на културите, трансформирането им в естествени гори от местни видове, производство и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и средна строителна дървесина за тези с влошено състояние при приет ориентировъчен турнус на сеч 60 години.

За културите в добро санитарно състояние на богати месторастения, при приет турнус 80 години, съобразно Указанията за стопанисване на иглолистните култури извън естествения им район на разпространение на ИАГ – София (писмо № ИАГ-13/28.06.2017 г.) и решенията на националното съвещание "Перспективи и насоки на стопанисване на изкуствено създадените иглолистни гори", проведено на 28 и 29.01.2016 г. в района на гр. Кюстендил.

8.1.3. Условен стопански клас Черборови култури (ЧБК)

Площта на този условен клас е 1681.8 ха. Средната производителност е III (3.0).

Цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на културите, трансформирането им в естествени гори от местни видове, производство и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и средна строителна дървесина за тези с влошено състояние при приет ориентировъчен турнус на сеч 60 години.

За културите в добро санитарно състояние на богати месторастения, при приет турнус 80 години, съобразно Указанията за стопанисване на иглолистните култури извън естествения им район на разпространение на ИАГ – София (писмо № ИАГ–12213/28.06.2017 година) и решенията на националното съвещание "Перспективи и насоки на стопанисване на изкуствено създадените иглолистни гори", проведено на 28 и 29.01.2016 г. в района на гр. Кюстендил.

8.1.4. Условен стопански клас Буков среднобонитетен (БСр)

Площта на този условен клас е 417.8 ха. Средната производителност е II (2.3).

Цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията, производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край 30 см, с приет турнус на сеч 120 години.

8.1.5. Условен стопански клас Широколистен високостъблен (ШВ)

Площта на този условен клас е 567.1 ха. Средната производителност е IV (3.8).

Приет е диференциран турнус на сеч:

- За всички чисти и смесени широколистни насаждения и култури от планински ясен, и за насажденията и култури без преобладание, както и за насажденията от габър, насажденията от цер, културите от червен дъб - цел поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при приет турнус на сеч 100 години.

- За насажденията с преобладание на зимен дъб - цел поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при приет турнус на сеч 120 години.

- За културите от липа - цел поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при приет турнус на сеч 90 години.

-За културите от бреза - цел поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при приет турнус на сеч 60 години.

-За трепетликовите насаждения - цел поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при приет турнус на сеч 60 години.

-За върбовите насаждения - цел поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при приет турнус на сеч 60 години.

- за културата от хибридни тополи – при приет турнус на сеч 15 години.

8.1.6. Условен стопански клас Буков високобонитетен за превръщане (БВП)

Площта на този условен клас е 1456.2 ха. Средната производителност е I (1.3).

Цел на стопанисване, поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, превръщането им в семенни и производство, добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18см, с приет турнус на сеч 90 години.

8.1.7. Условен стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане (БСрНП)

Площта на този условен клас е 160.4 ха. Средната производителност е III (3.0).

С цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, превръщането на издънковите насаждения в семенни и производство на средна строителна дървесина при приет турнус на сеч 55 години.

8.1.8. Условен стопански клас Габъров средно и нискобонитетен за превръщане (ГСрНП)

Площта на този условен клас е 549.3 ха. Средната производителност е III (3.0).

Приет е диференциран турнус на сеч:

- За високобонитетните – цел на стопанисване поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и превръщането им в семенни, с приет турнус на сеч 90 години.
- За средно и нискобонитетните – цел на стопанисване поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, производство на средна строителна дървесина и превръщането им в семенни, с приет турнус на сеч 55 години.

8.1.9. Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане (ДСрНП)

Площта на този условен клас е 822.2 ха. Средната производителност е IV (3.8).

Приет е диференциран турнус на сеч, като се имат предвид указанията с рег. № ИАГ- 8612/06.04.2021 г. за стопанисване на издънковите дъбови гори на територията на ЮЗДП гр. Благоевград. Горите в този условен стопански клас се разпределят в следните групи за стопанисване:

- **Група за възстановяване** – цел спиране бъдещото влошаване на условията в екосистемата, както поддържане и подобряване на защитните и специални функции, без провеждане на мероприятия и възприет турнус на сеч.
- **Група за задължително превръщане в семенни** – цел поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и превръщането им в семенни, възприет турнус на сеч 70 години.
- **Група за смесено стопанисване** – цел поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, производство на средна строителна дървесина и превръщането им в семенни, при възприет турнус на сеч 65 години.

8.1.10. Условен стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане (СмСрНП)

Площта на този условен клас е 891.7 ха. Средната производителност е IV (3.9).

Приет е диференциран турнус на сеч:

- За всички средно и нискобонитетни насаждения - цел на стопанисване поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, производство на средна строителна дървесина и превръщането им в семенни, при възприет турнус на сеч 55 години.

- За високобонитетните насаждения –- цел на стопанисване поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и превръщането им в семенни, при възприет турнус на сеч 80 години.

Приет е диференциран турнус на сеч и за церовите насаждения, като се имат предвид указанията с рег. № ИАГ- 8612/06.04.2021 г. за стопанисване на издънковите дъбови гори на територията на ЮЗДП гр. Благоевград. Насажденията от цер се разпределят в следните групи за стопанисване:

- **Група за възстановяване** – без сечи и цел – спиране бъдещото влошаване на условията в екосистемата, както поддържане и подобряване на защитните и специални функции.

- **Група за задължително превръщане в семенни** – цел на стопанисване поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и превръщането им в семенни при възприет турнус на сеч 65 години по указанието.

- **Група за смесено стопанисване** – цел на стопанисване поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции, производство на средна строителна дървесина и превръщането им в семенни, при възприет турнус на сеч 60 години по указанието.

8.1.11. Условен стопански клас Акациев противоерозионен (Ап)

Площта на този условен клас е 189.1 ха. Средната производителност е IV (4.4).
Цел на стопанисване – поддържане и подобряване на защитните и специалните им функции и производство на дребна строителна дървесина, при възприет турнус на сеч 20 години без преизчисляване на запаса към годината на сечта.

8.2. Гори със стопански функции

8.2.1. Стопански клас Бялборов средно и нискобонитетен (ББСрН)

Площта на този стопански клас е 821.9 ха. Средната производителност е III (3.1). Възприет е турнус на сеч 100 години. Цел на стопанисване - производство и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см

8.2.2. Стопански клас Бялборови култури (ББК)

Площта на този стопански клас е 243.5 ха. Средната производителност е III (3.1).

Цел на стопанисване - трансформирането им в естествени гори от местни видове, производство и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и средна строителна дървесина за тези с влошено състояние при ориентировъчен турнус

на сеч 60 години, съобразно състоянието, културите в добро санитарно състояние на богати месторастения, при турнус 80 години, съобразно Указанията за стопанисване на иглолистните култури извън естествения им район на разпространение и решенията на националното съвещание "Перспективи и насоки на стопанисване на изкуствено създадените иглолистни гори", проведено на 28 и 29.01.2016 г. в района на гр. Кюстендил.

8.2.3. Стопански клас Черборови култури (ЧБК)

Площта на този стопански клас е 761.4 ха. Средната производителност е III (3.2).

Цел на стопанисване - трансформирането им в естествени гори от местни видове, производство и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и средна строителна дървесина за тези с влошено състояние при ориентировъчен турнус на сеч 60 години, съобразно състоянието, културите в добро санитарно състояние на богати месторастения, при турнус 80 години, съобразно Указанията за стопанисване на иглолистните култури извън естествения им район на разпространение и решенията на националното съвещание "Перспективи и насоки на стопанисване на изкуствено създадените иглолистни гори", проведено на 28 и 29.01.2016 г. в района на гр .Кюстендил.

8.2.4. Стопански клас Широколистен високостъблен (ШВ)

Площта на този стопански клас е 241.9 ха. Средната производителност е IV (3.5).

Приет е диференциран турнус на сеч:

- За всички смесени широколистни насаждения без преобладание, както и за насажденията от габър, насажденията и културите от цер, културите от череша и махалебка – е приет турнус на сеч 100 години и цел - производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см.
- За насажденията с преобладание на зимен дъб и бук – е приет турнус на сеч 120 години и цел производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см.
- За културите от бреза е приет турнус на сеч 60 години и цел - производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см.
- За трепетликовите насаждения – е приет турнус на сеч 40 години и цел - производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см.
- За културата от хибридни тополи – е приет турнус на сеч 15 години.

8.2.5. Стопански клас Буков високобонитетен за превръщане (БВП)

Площта на този стопански клас е 201.8 ха. Средната производителност е I (1.3).

Цел на стопанисване превръщането им в семенни и производство, добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18см, с приет турнус на сеч 90 години.

8.2.6. Стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане – (БСрНП)

Площта на този стопански клас е 64.4 ха. Средната производителност е III (3.0).

С цел на стопанисване - превръщането на издънковите насаждения в семенни и производство на средна строителна дървесина при приет турнус на сеч 55 години.

8.2.7. Стопански клас Габъров средно и нискобонитетен за превръщане – (ГСрНП)

Площта на този стопански клас е 308.6 ха. Средната производителност е III (3.0).

Приет е диференциран турнус на сеч:

- За високобонитетните – е приет турнус на сеч 90 години и цел - производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и превръщането им в семенни.

- За средно и нискобонитетните – е приет турнус на сеч 55 години и цел - производство на средна строителна дървесина и превръщането им в семенни.

8.2.8. Стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане – (ДСрНП)

Площта на този стопански клас е 321.6 ха. Средната производителност е IV (3.7).

Приет е диференциран турнус на сеч, като се имат предвид указанията с рег. № ИАГ- 8612/06.04.2021 г. за стопанисване на издънковите дъбови гори на територията на ЮЗДП гр. Благоевград. Горите в този условен стопански клас се разпределят в следните групи за стопанисване:

- **Група за възстановяване** – цел спиране бъдещото влошаване на условията в екосистемата, както поддържане и подобряване на защитните и специални функции, без провеждане на мероприятия и възприет турнус на сеч.

- **Група за задължително превръщане в семенни** – цел на производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и превръщането им в семенни, възприет е турнус на сеч 70 години.

- **Група за смесено стопанисване** – цел производство на средна строителна дървесина и превръщането им в семенни, при възприет турнус на сеч 65 години.

8.2.9. Стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане – (СмСрНП)

Площта на този стопански клас е 432.7 ха. Средната производителност е IV (3.7).

Приет е диференциран турнус на сеч:

- За всички средно и нискобонитетни насаждения - турнус на сеч 55 години и цел - производство на средна строителна дървесина и превръщането им в семенни.

- За високобонитетните насаждения – турнус на сеч 80 години и цел – производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и превръщането им в семенни

- За церовите насажденията: е приет диференциран турнус на сеч, като се имат предвид указанията с рег. № ИАГ- 8612/06.04.2021 г. за стопанисване на издънковите дъбови гори на територията на ЮЗДП гр. Благоевград. Насажденията от цер се разпределят в следните групи за стопанисване:

- **Група за възстановяване** – без сечи и цел – спиране бъдещото влошаване на условията в екосистемата, както поддържане и подобряване на защитните и специални функции.

- **Група за задължително превръщане в семенни** – турнус на сеч 65 години по Указанието и цел - производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и превръщането им в семенни.

- **Група за смесено стопанисване** – турнус на сеч 60 години по Указанието и цел - производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и превръщането им в семенни.

8.2.10. Стопански клас Акациев противоерозионен (Ап)

Площта на този стопански клас е 66.5 ха. Средната производителност е IV (4.4).

Цел на стопанисване – производство на дребна строителна дървесина, при приет турнус на сеч 20 години без преизчисляване на запаса към годината на сечта.

9. Видове гори

9.1. Разпределение по групи гори

Общата инвентаризирана залесената площ в обхвата на ТП „ДГС Брезник“ е 12146.2 ха, което е 88.2 % от общата инвентаризирана площ. По група на горите тя се разпределя така: най-голяма е площта на иглолостните – 5454.9 ха или 44.9 % от залесената инвентаризирана площ, следват издънковите за превръщане – 5208.9 ха или 42.9 %, широколистни високостъблени – 1226.8 ха или 10.1 % и нискостъблени гори – 255.6 ха или 2.1 %.

Разпределение на залесената инвентаризирана площ по видове и групи гори е дадено в таблица № 29.

Таблица № 29

Разпределение на залесената инвентаризирана площ по видове и групи гори

Видове гори	Групи гори				Общо	%
	иглистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени		
	хектари					
1. Гори от бял бор	**2735.6**	**-**	**-**	**-**	**2735.6**	**22.5**
1.1 - Естествени гори от бял бор	1927.3	-	-	-	1927.3	15.8
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	808.3	-	-	-	808.3	6.7
2. Гори от черен бор	**2642.0**	**-**	**-**	**-**	**2642.0**	**21.7**
2.1 - Естествени гори от черен бор	198.8	-	-	-	198.8	1.6
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	2443.2	-	-	-	2443.2	20.1
3. Гори от смърч	**11.5**	**-**	**-**	**-**	**11.5**	**0.1**
3.3 - Култури от смърч – извън естеств. зона на разпростр.	11.5	-	-	-	11.5	0.1
9. Култури от чужди иглолистни видове	**65.8**	**-**	**-**	**-**	**65.8**	**0.5**
10. Букови гори	**-**	**250.4**	**-**	**-**	**250.4**	**2.1**
10.1 - Семенни букови гори	-	250.4	-	-	250.4	2.1
11. Термофилни букови гори	**-**	**220.1**	**-**	**-**	**220.1**	**1.8**
11.1 - Семенни термофилни букови гори	-	220.1	-	-	220.1	1.8
12. Гори от зимен дъб	**-**	**106.9**	**-**	**-**	**106.9**	**0.9**
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	-	106.9	-	-	106.9	0.9
13. Смесени дъбови гори (здб, бл, цр)	**-**	**405.3**	**-**	**-**	**405.3**	**3.3**
13.1 - Естествени семенни смесени дъбови гори	-	381.3	-	-	381.3	3.1
13.2 - Култури от дъбове	-	24.0	-	-	24.0	0.2
14. Гори от цер	**-**	**22.4**	**-**	**-**	**22.4**	**0.2**

Видове гори	Групи гори				Общо	%
	иглистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени		
	хектари					
14.1 - Семенни гори от цер	-	22.4	-	-	22.4	0.2
16. Крайречни гори	**-**	**19.0**	**-**	**-**	**19.0**	**0.2**
16.1 - Естествени крайречни гори	-	6.7	-	-	6.7	0.1
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	-	12.3	-	-	12.3	0.1
19. Гори от обикновен габър	**-**	**60.1**	**-**	**-**	**60.1**	**0.5**
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	-	60.1	-	-	60.1	0.5
20. Гори от липи	**-**	**8.8**	**-**	**-**	**8.8**	**0.1**
20.2 - Култури от липа	-	8.8	-	-	8.8	0.1
21. Смесени широколистни гори (пляс, яв, лп) - естествени	**-**	**59.1**	**-**	**-**	**59.1**	**0.5**
22. Гори от бреза	**-**	**45.7**	**-**	**-**	**45.7**	**0.4**
22.1 - Естествени гори от бреза	-	38.3	-	-	38.3	0.3
22.2 - Култури от бреза	-	7.4	-	-	7.4	0.1
23. Група издънкови за превръщане	**-**	**29.0**	**5208.9**	**-**	**5237.9**	**43.1**
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	-	-	463.4	-	463.4	3.8
23.2 - Издънкови букови гори	-	-	1474.7	-	1474.7	12.3
23.3 - Издънкови гори от зимен дъб	-	-	803.6	-	803.6	6.6
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	-	-	1328.4	-	1328.4	10.9
23.5 - Издънкови церови гори	-	-	161.2	-	161.2	1.3
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	-	-	977.6	-	977.6	8.0
23.7 - Естествени гори от трепетлика	-	29.0	-	-	29.0	0.2
24. Гори от акация	**-**	**-**	**-**	**255.6**	**255.6**	**2.1**
ВСИЧКО	**5454.9**	**1226.8**	**5208.9**	**255.6**	**12146.2**	**100.0**

9.1.1. В иглолистната група гори влизат следните видове гори:

Видове гори	Общо	%
1. Гори от бял бор	**2735.6**	**50.2**
1.1 - Естествени гори от бял бор	1927.3	35.4
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	808.3	14.8
2. Гори от черен бор	**2642.0**	**48.4**
2.1 - Естествени гори от черен бор	198.8	3.6
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	2443.2	44.8
3. Гори от смърч	**11.5**	**0.2**
3.3 - Култури от смърч – извън естеств. зона на разпростр.	11.5	0.2
9. Култури от чужди иглолистни видове	**65.8**	**1.2**
ВСИЧКО	**5454.9**	**100.0**

9.1.2. В групата гори на широколистните високостъблени влизат следните видове гори:

Видове гори	Общо	%
10. Букови гори	**250.4**	**20.4**
10.1 - Семенни букови гори	250.4	20.4
11. Термофилни букови гори	**220.1**	**18.0**
11.1 - Семенни термофилни букови гори	220.1	18.0
12. Гори от зимен дъб	**106.9**	**8.7**
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	106.9	8.7
13. Смесени дъбови гори (здб, бл, цр)	**405.3**	**33.0**
13.1 - Естествени семенни смесени дъбови гори	381.3	31.0
13.2 - Култури от дъбове	24.0	2.0
14. Гори от цер	**22.4**	**1.8**
14.1 - Семенни гори от цер	22.4	1.8
16. Крайречни гори	**19.0**	**1.6**
16.1 - Естествени крайречни гори	6.7	0.5
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	12.3	1.1
19. Гори от обикновен габър	**60.1**	**4.9**
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	60.1	4.9
20. Гори от липи	**8.8**	**0.7**
20.2 - Култури от липа	8.8	0.7
21. Смесени широколистни гори (пляс, яв, лп) - естествени	**59.1**	**4.8**
22. Гори от бреза	**45.7**	**3.7**
22.1 - Естествени гори от бреза	38.3	3.1
22.2 - Култури от бреза	7.4	0.6
23. Група издънкови за превръщане	**29.0**	**2.4**
23.7 - Естествени гори от трепетлика	29.0	2.4
ВСИЧКО	**1226.8**	**100.0**

9.1.3. В групата гори на издънковите за превръщане влизат следните видове гори:

Видове гори	Общо	%
23. Група издънкови за превръщане	**5208.9**	**100.0**
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	463.4	8.9
23.2 - Издънкови букови гори	1474.7	28.3
23.3 - Издънкови гори от зимен дъб	803.6	15.4
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	1328.4	25.5
23.5 - Издънкови церови гори	161.2	3.1
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	977.6	18.8
ВСИЧКО	**5208.9**	**100.0**

9.1.4.В групата гори на нискостъблените влизат следните видове гори:

Видове гори	Общо	%
24. Гори от акация	**255.6**	**100.0**
ВСИЧКО	**255.6**	**100.0**

9.2. Разпределение по стопански класове

Разпределението на залесената инвентаризирана площ по видове гори и стопански класове е дадено в Таблица №30.

Таблица №30

Разпределение на залесената инвентаризиран площ по видове гори и стопански класове

Видове гори	Стопански класове											Общо	%
	Бялборов СрН	Бялборови култури	Черборови култури	Буков Ср	Широколистен В	Буков В П	Буков СрН П	Габъров СрН П	Дъбов СрН П	Смесен СрН П	Ак. противоерозионен		
	хектари												
1. Гори от бял бор	**1927.3**	**808.3**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**2735.6**	**22.5**
1.1 - Естествени гори от бял бор	1927.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1927.3	15.8
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	-	808.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	808.3	6.7
2. Гори от черен бор	**198.8**	**-**	**2443.2**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**2642.0**	**21.7**
2.1 - Естествени гори от черен бор	198.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	198.8	1.6
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	-	-	2443.2	-	-	-	-	-	-	-	-	2443.2	20.1
3. Гори от смърч	**-**	**11.5**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**11.5**	**0.1**
3.3 - Култури от смърч – извън естеств. зона на разпростр.	-	11.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.5	0.1
9. Култури от чужди иглолистни видове	**-**	**65.8**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**65.8**	**0.5**
10. Букови гори	**-**	**-**	**-**	**212.3**	**38.1**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**250.4**	**2.1**
10.1 - Семенни букови гори	-	-	-	212.3	38.1	-	-	-	-	-	-	250.4	2.1
11. Термофилни букови гори	**-**	**-**	**-**	**205.5**	**14.6**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**220.1**	**1.8**
11.1 - Семенни термофилни букови гори	-	-	-	205.5	14.6	-	-	-	-	-	-	220.1	1.8
12. Гори от зимен дъб	**-**	**-**	**-**	**-**	**106.9**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**106.9**	**0.9**
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	-	-	-	-	106.9	-	-	-	-	-	-	106.9	0.9
13. Смесени дъбови гори (здб, бл, цр)	**-**	**-**	**-**	**-**	**405.3**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**405.3**	**3.3**
13.1 - Естествени семенни смесени дъбови гори	-	-	-	-	381.3	-	-	-	-	-	-	381.3	3.1

Видове гори	Стопански класове											Общо	%
	Бялборов СрН	Бялборови култури	Черборови култури	Буков Ср	Широколистен В	Буков В П	Буков СрН П	Габъров СрН П	Дъбов СрН П	Смесен СрН П	Ак. противоерозионен		
	хектари												
13.2 - Култури от дъбове	-	-	-	-	24.0	-	-	-	-	-	-	24.0	0.2
14. Гори от цер	**-**	**-**	**-**	**-**	**22.4**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**22.4**	**0.2**
14.1 - Семенни гори от цер	-	-	-	-	22.4	-	-	-	-	-	-	22.4	0.2
16. Крайречни гори	**-**	**-**	**-**	**-**	**19.0**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**19.0**	**0.2**
16.1 - Естествени крайречни гори	-	-	-	-	6.7	-	-	-	-	-	-	6.7	0.1
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	-	-	-	-	12.3	-	-	-	-	-	-	12.3	0.1
19. Гори от обикновен габър	**-**	**-**	**-**	**-**	**60.1**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**60.1**	**0.5**
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	-	-	-	-	60.1	-	-	-	-	-	-	60.1	0.5
20. Гори от липи	**-**	**-**	**-**	**-**	**8.8**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**8.8**	**0.1**
20.2 - Култури от липа	-	-	-	-	8.8	-	-	-	-	-	-	8.8	0.1
21. Смесени широколистни гори (пляс, яв, лп) - естествени	**-**	**-**	**-**	**-**	**59.1**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**59.1**	**0.5**
22. Гори от бреза	**-**	**-**	**-**	**-**	**45.7**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**45.7**	**0.4**
22.1 - Естествени гори от бреза	-	-	-	-	38.3	-	-	-	-	-	-	38.3	0.3
22.2 - Култури от бреза	-	-	-	-	7.4	-	-	-	-	-	-	7.4	0.1
23. Група издънкови за превръщане	**-**	**-**	**-**	**-**	**29.0**	**1658.0**	**224.8**	**857.9**	**1143.8**	**1324.4**	**-**	**5237.9**	**43.1**
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	-	-	-	-	-	348.2	100.3	-	-	14.9	-	463.4	3.8
23.2 - Издънкови букови гори	-	-	-	-	-	1309.8	124.5	-	-	40.4	-	1474.7	12.3
23.3 - Издънкови гори от зимен дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	803.6	-	-	803.6	6.6
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	340.2	988.2	-	1328.4	10.9

Видове гори	Стопански класове											Общо	%
	Бялборов СрН	Бялборови култури	Черборови култури	Буков Ср	Широколистен В	Буков В П	Буков СрН П	Габъров СрН П	Дъбов СрН П	Смесен СрН П	Ак. противоерозионен		
	хектари												
23.5 - Издънкови церови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	161.2	-	161.2	1.3
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	-	-	-	-	-	-	-	857.9	-	119.7	-	977.6	8.0
23.7 - Естествени гори от трепетлика	-	-	-	-	29.0	-	-	-	-	-	-	29.0	0.2
24. Гори от акация	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**255.6**	**255.6**	**2.1**
ВСИЧКО	**2126.1**	**885.6**	**2443.2**	**417.8**	**809.0**	**1658.0**	**224.8**	**857.9**	**1143.8**	**1324.4**	**255.6**	**12146.2**	**100.0**

9.3. Таксационни данни по видове гори

В таблица № 31 са представени средните таксационни показатели по видове гори общо за **инвентаризираната територия**. Тъй като при предходната инвентаризация видове гори не са определяни, не може да бъде направено сравнение по тези показатели при предходната и настоящата инвентаризация.

Таблица № 31

Средни таксационни показатели по видове гори за **инвентаризираните територии**

Вид гора	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
									без клони	с клони	без клони	с клони
	ха	%	години			куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м
1.1 - Естествени гори от бял бор	1927.3	15.9	26	III (3.2)	0.67	68	2.04	3935	131065	168975	2175	2435
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	808.3	6.7	49	III (3.3)	0.68	212	4.48	3624	171490	209380	-	-
2.1 - Естествени гори от черен бор	198.8	1.6	30	III (3.3)	0.65	100	2.99	595	19920	25655	150	170
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	2443.2	20.2	59	III (3.1)	0.70	281	4.69	11456	685835	814250	45	50
3.3 - Култури от смърч – извън естеств. зона на разпростр.	11.5	0.1	55	II (1.7)	0.66	203	3.83	44	2335	2870	-	-
9 - Култури от чужди иглолистни видове	65.8	0.5	52	I (1.0)	0.56	304	5.85	385	19980	24590	-	-
10.1 - Семенни букови гори	250.4	2.1	91	III (2.6)	0.68	250	2.59	648	62595	71035	245	285
11.1 - Семенни термофилни букови гори	220.1	1.8	122	II (2.1)	0.68	341	3.18	699	75110	85470	50	55
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	106.9	0.9	11	IV (4.1)	0.56	7	0.19	20	725	905	460	515
13.1 - Естествени семенни смесени дъбови гори	381.3	3.1	11	IV (4.0)	0.54	10	0.19	74	3925	4845	1730	1935
13.2 - Култури от дъбове	24.0	0.2	35	III (2.9)	0.71	113	2.00	48	2720	3380	-	-
14.1 - Семенни гори от цер	22.4	0.2	23	IV (4.2)	0.45	34	0.58	13	760	940	80	80
16.1 - Естествени крайречни гори	6.7	0.1	48	III (3.0)	0.62	128	2.69	18	860	965	-	-
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	12.3	0.1	36	III (3.0)	0.45	128	3.74	46	1575	1785	-	-
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	60.1	0.5	27	IV (3.7)	0.69	52	1.11	67	3130	4000	165	175

Вид гора	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
									без клони	с клони	без клони	с клони
	ха	%	години			куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м
20.2 - Култури от липа	8.8	0.1	58	V (4.8)	0.54	131	2.61	23	1150	1330	-	-
21 - Смесени широколистни гори (пляс, яв, лп) - естеств.	59.1	0.5	53	III (2.9)	0.60	125	1.83	108	7380	8475	50	60
22.1 - Естествени гори от бреза	38.3	0.3	17	IV (3.6)	0.56	24	1.12	43	925	1185	40	45
22.2 - Култури от бреза	7.4	0.1	56	III (2.9)	0.68	151	2.97	22	1115	1245	-	-
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	463.4	3.8	82	II (1.6)	0.70	199	2.56	1185	92340	106815	85	90
23.2 - Издънкови букови гори	1474.7	12.1	76	II (1.5)	0.72	194	2.68	3951	285795	333600	210	230
23.3 - Издънкови гори от зимен дъб	803.6	6.6	68	IV (3.5)	0.66	131	1.97	1583	104975	117655	5	5
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	1328.4	10.9	56	IV (4.2)	0.61	85	1.58	2093	113060	129480	490	590
23.5 - Издънкови церови гори	161.2	1.3	61	IV (3.5)	0.63	113	1.97	318	18180	20325	10	10
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	977.6	8.0	58	III (3.0)	0.72	133	2.44	2384	130360	157965	245	365
23.7 - Естествени гори от трепетлика	29.0	0.2	42	II (2.4)	0.72	130	3.10	90	3770	4230	-	-
24 - Гори от акация	255.6	2.1	24	IV (4.4)	0.66	45	1.77	452	11575	12370	145	155
ОБЩО	**12146.2**	**100.0**	**54**	**III (3.1)**	**0.67**	**161**	**2.79**	**33924**	**1952650**	**2313720**	**6380**	**7250**

Най - голямо разпостранение в общата инвентаризирана площ на ТП „ДГС Брезник“ има вид гора, изразено в проценти от залесената инвентаризирана площ:

Вид гора	%
• 2.3 – Култури от черен бор извън естств. зона на разпространение	20.2
• 1.1 – Естествени гори от бял бор	15.9
• 23.2 - Издънкови букови гори	12.1
• 23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	10.9
• 23.6 – Издънкови гори от обикновен габър	8.0
• 23.3 - Издънкови гори от зимен дъб	6.6
• 1.3 - Култури от бял бор извън естеств. зона на разпрост.	6.7
• 23.1 – Издънкови термофилни букови гори	3.8
• 13.1 – естествени смесени дъбви гори	3.1
• 24 - Гори от акация	2.1

и други с минимално участие.

ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

Тази инвентаризация е извършена от лесоустройствена група при фирма ”Пролес инженеринг” ООД гр. София, с ръководител инж. Стефан Венциславов Мирчев.

Участие в цялостното им изработване взеха следните проектанти: инж. Красимира Красимирова Кънчева, инж. Георги Йорданов Груев, инж. Павел Иванов Панов, инж. Петър Цветков Атанасов, инж. Виржиния Борисова Йорданова, инж. Виктор Георгиев Йорданов, инж. Драгомир Михайлов Петков – инженери по горско стопанство – таксатори; инж. Вахрам Мовсес Алтунян – геодезист – картограф; инж. Николай Любенов Николов – специалист; инж. Ангел Винков Ненов – ловоустроител, инж. Антоний Стефанов Стефанов – специалист отговарящ за качеството – КТК, технически персонал – Георги Илиев Бозев, Николай Андреев Андреев, Северин Неджип Моллов.

Картният материал е изработен на графична система GIS-ArcView, а инвентаризацията е изработена с компютърната програма ”Forest Analysis and Planning”.

Теренните проучвания бяха извършени през лятото и есента на 2024 година, а камералните работи – за периода ноември 2024 – май 2025 година. За картна основа са използвани топографски карти в мащаб 1:10000 получени по фотомеханичен път от такива в мащаб 1:5000, покриващи цялата територия на стопанството, които са коригирани с кадастралните планове на землищата. За точното картиране са използвани аерофотоснимки от 2022/2023 година в мащаб 1:10000, взети от МЗХ.

За определяне на типовете месторастения е използвана Класификационна схема на типовете горски месторастения в Република България” – 2011г.

Ръководител инвентаризация: .....
(инж. Стефан Мирчев)

Управител: ….....……
(инж. Вахрам Алтунян)